

ΠΑΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΣΥΛΛΕΓΜΕΝΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Ιστορικό Μουσείο	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Το Ιστορικό Μουσείο του Ντιμίτροβγκραντ είναι ένα πολιτιστικό και επιστημονικό ίδρυμα, που ιδρύθηκε το 1951. Ήταν το πρώτο στη Βουλγαρία Μουσείο Σύγχρονης Ιστορίας. Το προφίλ του μουσείου είναι ιστορικό και έχει τα εξής τμήματα: - Τμήμα Νέας και Νεότερης Ιστορίας - Τμήμα Εθνογραφίας - Καλλιτεχνικό Τμήμα - Πινακοθήκη «Πέτκο Τσουρτσουλίζεβ» - Θυγατρικό παράρτημα – Σπίτι-Μουσείο του Πένιο Πένεφ - Τμήμα Αρχαιολογίας. Σήμερα στο μουσείο εκτίθενται αντικείμενα από τη νεολιθική έως τη σύγχρονη εποχή, που παρουσιάζονται σε τέσσερις αίθουσες εκθέσεων. Η αίθουσα «Κίνηση εθελοντικής εργασίας στη Βουλγαρία» είναι μοναδική στη Βουλγαρία και αντανακλά ένα πολύπλοκο και αμφιλεγόμενο περίοδο του πρόσφατου παρελθόντος της Βουλγαρίας – από το 1945 έως το 1990. Στολές, σημαίες, βραβεία, φωτογραφίες και άλλα αντικείμενα από την καθημερινή ζωή των εθελοντών εργατών αποκαλύπτουν την ιστορία αυτού του κινήματος και βυθίζουν τους επισκέπτες στο πνεύμα της περιόδου. Η αίθουσα «Ντιμίτροβγκραντ» παρακολουθεί την κατασκευή μιας από τις νεότερες πόλεις της Βουλγαρίας, η οποία στη δεκαετία του '50 του εικοστού αιώνα μετατράπηκε σε σύμβολο του σοσιαλισμού. Η αίθουσα Αρχαιολογίας παρουσιάζει αντικείμενα από τη ζωή των οικισμών του Δήμου του Ντιμίτροβγκραντ, μερικά από τα οποία έχουν συνεχή ανάπτυξη	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Στο Ντιμίτροβγκραντ υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης.	Μέρος της συλλογής του μουσείου είναι ο νεολιθικός άνθρωπος που ανακαλύφθηκε το 2009 κατά τη διάρκεια αρχαιολογικών ανασκαφών διάσωσης του μεσαιωνικού οικισμού στην περιοχή Καρά Ντερέ κοντά στο χωριό Κρουμ του Δήμου του Ντιμίτροβγκραντ. Ο σκελετός αποτελεί μέρος ενός νεολιθικού λατρευτικού συγκροτήματος, το οποίο είναι μοναδικό στο έδαφος της Βουλγαρίας και των γειτονικών χωρών. Αυτό το καθιστά μοναδικό από επιστημονική και εκθεσιακή άποψη

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒF1 αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Δημοτική Πινακοθήκη «Πέτκο Τσουρτσουλιέβ»	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	από τη νεολιθική περίοδο (6ος αι. Π.Χ.) μέχρι σήμερα. Η Δημοτική Πινακοθήκη «Πέτκο Τσουρτσουλιέβ» λειτουργεί ως συλλογή έργων τέχνης από το 1962. Ουσιαστικά, είναι ένα μουσείο τέχνης που αποθηκεύει περισσότερα από 2250 έργα από περίπου 400 καλλιτέχνες. Τα τμήματα είναι: Πίνακες, Γραφικά, Γλυπτική, Σύγχρονη Τέχνη και Θεατρική αφίσα. Μαζί με τα έργα διακεκριμένων Βούλγαρων καλλιτεχνών, στη συλλογή παρουσιάζονται έργα καλλιτεχνών που έχουν συνδέσει το δημιουργικό τους μονοπάτι με το Δημητροβγκράντ. Η πινακοθήκη διαθέτει: - μια σημαντική συλλογή θεατρικών αφισών Βουλγάρων και ξένων καλλιτεχνών. - πίνακες ζωγραφικής από τους συμμετέχοντες στις υπαίθριες συνεδρίες ζωγραφικής, - έργα του Συμπόσιου Σύγχρονης Τέχνης «Στο δικό του πλαίσιο – Ντιμίτροβγκραντ», "και από το πρόγραμμα "Προσωπικότητες της δεκαετίας του '90", - ένα έργο του παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνη Χρίστο Γιαβάσεφ (Χρίστο).	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Στο Ντιμίτροβγκραντ υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης.	Η πινακοθήκη είναι η μοναδική στην χώρα όπου σώζεται ένα εκθέμα από την πρώτη εννοιολογική έκθεση στη Βουλγαρία – το «Θήκη - αρχείο του 88ου» του Νέντκο Σολάκοφ.
Δημοτικό Δραματικό Θέατρο «Απόστολ Καράμιτεφ»	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Το Δημοτικό Δραματικό Θέατρο «Απόστολ Καράμιτεφ» - Ντιμίτροβγκραντ είναι ένα πολιτιστικό ίδρυμα με 60 χρόνια ιστορίας. Δημιουργήθηκε το 1953. Ήταν το μοναδικό κρατικό θέατρο σε μια μη περιφερειακή πόλη. Το θέατρο του Ντιμίτροβγκραντ διάνυσε περιόδους δυσκολιών και ακμής και το 1964 έκλεισε. Το κτίριο έγινε δεύτερη σκηνή του θεάτρου του Χάσκοβο. Το 1972 αποκαταστάθηκε και πάλι ως Κρατικό Δραματικό Θέατρο, το 1994 μεταμορφώθηκε σε ανοικτή θεατρική σκηνή «Απόστολ Καράμιτεφ» - Ντιμίτροβγκραντ. Από το 2011, με διάταγμα, έχει μετατραπεί σε Δημοτικό Δραματικό Θέατρο «Απόστολ Καράμιτεφ» - Ντιμίτροβγκραντ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Στο Ντιμίτροβγκραντ υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης.	Το 2006, το Δημοτικό Δραματικό Θέατρο «Απόστολ Καράμιτεφ» καθιέρωσε το βραβείο «Αγαπημένος 13» – ως υπόκλιση στη μνήμη του προστάτη του θεάτρου, του μεγάλου Βούλγαρου ηθοποιού Απόστολ Καράμιτεφ. Ήταν μοναδικό στο είδος του βραβείου επειδή δίνεται από το ακροατήριο στον αγαπημένο του εκτελεστή. το αγαπημένο ακροατήριο της. 7 είναι οι ηθοποιοί στους οποίους απονεμήθηκε – ο Βαλεντίν Τάνεφ, ο Ιβάνκο Χρίστοφ, ο Κάμεν Ντόνεφ, ο Χρίστο Μουταφτσίεφ, ο Ασσέν Μπλατέτσκι, ο Καλιν Βρατσάνσκι και ο Γκεράσιμ Γκεοργκιέφ-Γκέρο.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme."

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Εθνικό Αστρονομικό Παρατηρητήριο και Πλανητάριο «Τζορντάνο Μπρούνο» - Ντιμίτροβγκραντ	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Το Πλανητάριο, που ιδρύθηκε το 1962, είναι το πρώτο στη Βουλγαρία. Η «Αίθουσα Αστεριών» του είναι εξοπλισμένη με δύο τηλεσκόπια και έχει χωρητικότητα 60 θέσεων.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Στο Ντιμίτροβγκραντ υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης.	Εκτός από τις δραστηριότητες των επιστημονικών εργαστηρίων και τις επισκέψεις στην αίθουσα αστερών στο Αστρονομικό Παρατηρητήριο και Πλανητάριο «Τζορντάνο Μπρούνο» διοργανώνονται νυχτερινές παρατηρήσεις για τους πολίτες όταν οι μετεωρολογικές συνθήκες είναι κατάλληλες και επίσης στην περίπτωση ενδιαφερόντων αστρονομικών φαινομένων. Η μονάδα διαθέτει την απαραίτητη τεχνική για τη διεξαγωγή των παρατηρήσεων.
Δημοτικό Ιστορικό Μουσείο - Ιβάνιλοβγκραντ	Πόλη του Ιβάνιλοβγκραντ	Τρεις εκθέσεις παρουσιάζονται στο κτίριο του Ιστορικού Μουσείου - «Αρχαιολογία», «Ιστορία της πόλης και της περιοχής πριν από την Απελευθέρωση» και «Ιστορία μετά το 1878». Στο μουσείο εκτίθενται κεραμικά από την αρχαία βίλα «Αρμίρα», νομίσματα, αποσπάσματα ενός θρακικού άρματος κηδείας, απολείματα από τις ανασκαφές του τύμβου κοντά στο χωριό Σβιράτσι, όπως και αντικείμενα από το φρούριο «Λιουτίτσα».	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Στο Ιβάνιλοβγκραντ υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης.	Εκτός από τα αρχαιολογικά ευρήματα υπάρχουν τουφέκια και πιστόλια από τον Ρωσο-τουρκικό πόλεμο, εικόνες και έγγραφα διάφορων αρχείων που σχετίζονται με τη ζωή και το έργο των βοεβόδων (καπετάνιων κατά τον πόλεμο για την Απελευθέρωση) Γιάννη Ποπόφ και Στάμπολ Ντιμιτρόφ. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να δουν τον μοναδικό γεωγραφικό και ιστορικό χάρτη της Βουλγαρίας από το 1913, καθώς και άλλα αντικείμενα από την πόλη.
Αναγεννησιακό σπίτι-μουσείο	Πόλη του Ιβάνιλοβγκραντ	Ένα από τα λαμπρότερα παραδείγματα παραδοσιακού αρχοντικού σπιτιού ενός μεταξοσκωληκοτρόφου του τέλους του δέκατου ένατου	Ο χώρος είναι	Στο Ιβάνιλοβγκραντ υπάρχουν καλές	Επί του παρόντος η έκθεση βρίσκεται στις δύο κύριους ορόφους και περιλαμβάνει:

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
του Μιρτσό Πασκάλεφ – «Πασκάλεβα κάστα»		αιώνα, το οποίο είναι επίσης αρχιτεκτονικό μνημείο πολιτισμού. Το σπίτι ανακαινίστηκε και στεγάζει το τοπικό εθνογραφικό μουσείο που παρουσιάζει τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και τα επαγγέλματα στην περιοχή του Ιβάνιλοβγκραντ κατά τη διάρκεια της Αναγέννησης. Το σπίτι έχει μια πέτρινη βάση και κτίστηκε με πλίθος, πηλό και επίχρισμα ασβέστη. Στο παρελθόν, το ισόγειό του είχε αγροτικούς προορισμούς και οι δύο όροφοι πάνω του είχαν μεικτή χρήση, τα λεγόμενα «κάστι» ήταν καθιστικά, και το μεγάλο σαλόνι του μεταξοσκωληκοτρόφου – «φέγιατ» χρησιμοποιούνταν για την μεταξοσκωληκοτροφία και για την αποδοχή επισκεπτών εκτός της σεζόν.	προσβάσιμος με αυτοκίνητο	επιλογές διαμονής και εστίασης.	παραδοσιακό σαλόνι με τζάκι, τραπεζαρία της οικογένειας (χάλκινο τραπέζι και μαξιλάρια για να κάθεται η οικογένεια στο πάτωμα γύρω από αυτό) και χώρο εργασίας της οικοδέσποινας (με μεγάλη βούρτσα, ηλακάτη, ροδάνι, ανέμη και υφαντικό αργαλειό), σαλόνι με όλα τα απαραίτητα χαρακτηριστικά που αποδεικνύουν τον πλούτο των οικοδεσπότες (χάλκινο μαγκάλι για τη θέρμανση του δωματίου με άνθρακα, καναπέδες από ξύλο κοντά στα παράθυρα με υπέροχα χειροποίητα υφάσματα και καλύμματα με λευκή δαντέλα, βαθύ ντουλάπι για την προίκα, τραπέζι για το σερβίρισμα του καφέ με γλυκό του κουταλιού με σύκο, σκαλισμένο εικονοστάσι, πλούσια διακοσμημένη λάμπα με χρωματιστό γυαλί από την Αδριανούπολη) και σαλόνι μεταξοσκώληκα. Ο δεύτερος όροφος παρουσιάζει τα κύρια στάδια της παραγωγής των κουκουλιών του μεταξιού και χαρακτηριστικές της περιοχής παραδοσιακές φορεσιές. Μετά την ανακαίνισή της, η συλλογή σήμερα έχει 11 νέα αντικείμενα που σχετίζονται με τα

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					τοπικά επαγγέλματα και χειροτεχνήματα από τα μέσα του 19 αιώνα - σιδηρουργείο, υποδηματοποιία, ύφανση, καλλιέργεια καπνού, μεταξοσκωληκοτροφία ή και πολλά άλλα.
Συλλογή Μουσείου	Χωριό Πλεβούν	Στο κτίριο του παλιού κρυφού σχολείου έχει οργανωθεί μια μόνιμη ιστορική-εθνογραφική έκθεση που παρουσιάζει τον παραδοσιακό τρόπο ζωής, τον πολιτισμό και το βιοπορισμό των Βουλγάρων της Μικράς Ασίας με ξεχωριστή, μόνιμη έκθεση φωτογραφιών αφιερωμένη στον καπετάνιο Πέτκο Βοϊβόδα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάνιλογκραντ.	Κατά τη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού πολέμου Απελευθέρωσης (1877-1878) ο καπετάνιος Πέτκο Βοϊβόδα, ως επικεφαλής μια ομάδα 10 ατόμων, υπερασπίστηκε με επιτυχία το χωριό Πλεβούν από την επίθεση των μπαζμποζούκων του Άγγλου συνταγματάρχη Σενκλέρ.
Ιστορικό Μουσείο	Πόλη του Σβίλενγκραντ	Το Ιστορικό Μουσείο του Σβίλενγκραντ ιδρύθηκε το 2007 με βάση μια υπάρχουσα συλλογή μουσείων, που συλλέχθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1960. Περιείχε κυρίως φωτοεκθέσεις, αρχαία και μεσαιωνικά νομίσματα, αρχαιολογικά και εθνογραφικά αντικείμενα. Την δεκαετία του '70 τα εκθέματα φυλάσσονταν στο Ιστορικό Μουσείο του Ηασκονο. Την δεκαετία του '90 για τις ανάγκες του μουσείου είχε χορηγηθεί το ανακαινισμένο σπίτι του Δρ Τσουκρόβσκι στο κέντρο της πόλης, το οποίο διακρίνεται με την χαρακτηριστική για τις αρχές του 20 αιώνα αρχιτεκτονική. Το Ιστορικό Μουσείο του Σβίλενγκραντ φροντίζει για τη διατήρηση και την προστασία της άυλης και εμπράγματης κινητής και ακίνητης πολιτιστικής κληρονομιάς του πληθυσμού κατά μήκος του κάτω ρου του Έβρου, στην Ανατολική Ροδόπη και στην περιοχή του βουνού Σακάρ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Σβίλενγκραντ.	Το μουσείο έχει τρεις εκθέσεις: Ιστορία, Αρχαιολογία και Εθνογραφία, στα οποία εκτίθενται αντικείμενα μεγάλης ιστορικής, πολιτιστικής και επιστημονικής σημασίας, όπως έγγραφα, φωτογραφίες, χειρόγραφα, μετάλλια, εργαλεία, ρούχα και αντικείμενα που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή και την παραγωγή μεταξιού, βαμβακιού και μαλλιών, αγχέμαχα και πυροβόλα όπλα, προσωπικά αντικείμενα και πολλά άλλα.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Εθνογραφικό Μουσείο	Χωριό Ζάλτι Μπριάγκ	Παρουσιάζει τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής του τοπικού πληθυσμού αυτής της περιοχής. Το εθνογραφικό μουσείο στο χωριό Ζάλτι Μπριάγκ, που ιδρύθηκε το 1980, διατηρεί μια πλούσια έκθεση, η οποία σχετίζεται κυρίως με την πολιτιστική παράδοση των Βουλγάρων στην περιοχή του Σταμπόλοβο, τη Θράκη και τις οροσειρές της Ροδόπης, την πολιτιστική και οικονομική τους ανάπτυξη κατά τα χρόνια της Αναγέννησης.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπόλοβο.	Στις συλλογές του, η γεωργία και η κτηνοτροφία παρουσιάζονται ως τα κύρια μέσα διαβίωσης του πληθυσμού της περιοχής. Ξεχωρίζουν οι λαϊκές φορεσιές, τα χαλιά, τα χάλκινα αγγεία, τα κεραμικά, οι αντίκες, τα ξυλόγλυπτα, τα κοσμήματα και τα ιερά σκεύη και οι πλεκτές δαντέλες.
Δημοτικό Ιστορικό Μουσείο	Πόλη του Τοπόλοβγκραντ	Μια συλλογή μουσείων υπήρχε στο Τοπόλοβγκραντ ήδη από τη δεκαετία του 1930. Ιδρύθηκε από τον Επιστημονικό και Αρχαιολογικό Σύλλογο «Ντολμέν» - Τοπόλοβγκραντ, και σταμάτησε την ύπαρξή της το 1943. Το 1970 δημιουργήθηκε μια συλλογή μουσείου στο τοπικό αναγνωστήριο, το οποίο το 1982 μετακόμισε στο σημερινό του κτίριο - ένα από τα πιο όμορφα στην πόλη. Χτίστηκε στις αρχές του εικοστού αιώνα από την πλούσια οικογένεια Βλαϊκίδη από το Καβακλί (σήμερα μετανάστες στην Θεσσαλονίκη). Μετά τον εκτοπισμό των Ελλήνων από την περιοχή κατά την περίοδο 1923-1926, στο κτίριο βρισκόταν το παραρτήματα της ΒΖΚΒ (Βουλγαρική Γεωργικής και την Συνεταιριστικής Τράπεζας) και της Βουλγαρικής Εθνικής Τράπεζας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Τοπόλοβγκραντ.	Η σύγχρονη έκθεση βρίσκεται σε δύο ορόφους και παρουσιάζει πολύτιμα αντικείμενα, έγγραφα και εικόνες που αποδεικνύουν την ιστορική εξέλιξη της περιοχής. Η ιστορία της περιοχής από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα παρουσιάζεται στον πάνω όροφο. Στον κάτω όροφο υπάρχει μια εθνογραφική συλλογή.
Ιστορικό Μουσείο	Πόλη του Χάρμανλι	Η ιδέα δημιουργίας ενός ιδρύματος που να ασχολείται με τη συλλογή, τη μελέτη, τη διατήρηση και την προώθηση εκθεμάτων γεννήθηκε στην τοπική πολιτιστική κοινότητα στα τέλη της δεκαετίας του 1950. Η συλλογή εγκαινιάστηκε στις 18 Ιανουαρίου του 1968. Αρχικά βρισκόταν στο πρώτο σχολικό κτίριο της πόλης, που χτίστηκε μετά το 1835. Το 2000 η συλλογή του μουσείου μετατρέπεται σε Ιστορικό Μουσείο. Το κτίριο διαθέτει 350 τ.μ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Το κτίριο στο οποίο βρίσκεται σήμερα το μουσείο κτίστηκε το 1884 ακολουθώντας ένα σχέδιο του Ιταλού αρχιτέκτονα Πιέτρο Μοντάνι.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		εκθεσιακό χώρο, υπάρχουν ξεχωριστά ταμεία, ένας διοικητικός χώρος και ένα δωμάτιο κατάλληλο για βιβλιοθήκη με πάνω από 1000 τόμους λογοτεχνίας. Το μουσείο έχει τρία τμήματα - Αρχαιολογία, Εθνογραφία και Νέα και Νεώτερη Ιστορία..			
Περιφερειακό Ιστορικό Μουσείο	Πόλη του Χάσκοβο	Το Περιφερειακό Ιστορικό Μουσείο του Χάσκοβο διατηρεί πάνω από 120.000 χιλιάδες κινητά μνημεία πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς, πολλά από τα οποία έχουν εξαιρετικά μεγάλη αξία. Μοναδικές συλλογές προϊστορικών, παλαιών και μεσαιωνικών εκθεμάτων όπως κεραμικά, πέτρες, σίδηρο και γυαλί αποτελούν μέρος του πλούσιου μουσείου. Ανάμεσα στα πιο ενδιαφέροντα εκθέματα είναι δύο από τα σπάνια για τη Βουλγαρία κύπελλα «τύπου Τρώων» που χρονολογούνται από τον 1ο αιώνα π.Χ., ένα εκ των οποίων είναι σύμβολο του μουσείου. Μια εξαιρετικά πολύτιμη συλλογή από αντικείμενα και μεσαιωνικά νομίσματα που αριθμούν περισσότερα από 22.000 κομμάτια μπορεί να επισκεφθεί εδώ. Με τα χρόνια, το Περιφερειακό Μουσείο Ιστορίας έχει πραγματοποιήσει δραστηριότητες συλλογής, έρευνας και μεθοδολογίας στο έδαφος 11 δήμων της σημερινής περιοχής του Χάσκοβο. Έχει αποκαταστήσει πάνω από 30 μνημεία του πολιτισμού. Το μουσείο έχει μία από τις καλύτερες εθνογραφικές συλλογές. Τα ταμεία του τμήματος έχουν σχεδόν 15.000 μονάδες. Εδώ είναι αποθηκευμένες συλλογές από χάλκινα δοχεία, φορεσιές, υφάσματα, κοσμήματα, γεωργικό και βιοτεχνικό εξοπλισμό, αντικείμενα λαϊκής τέχνης, τελετουργικά αντικείμενα και πολλά άλλα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το 2016 το Περιφερειακό Ιστορικό Μουσείο του Χάσκοβο εγκαινίασε την ανακαινισμένη αρχαιολογική έκθεση. Βρίσκεται σε μια νέα σύγχρονη αίθουσα σε δύο ορόφους και διαθέτει υλικές μαρτυρίες για την ιστορία της περιοχής από τη Νέα Εποχή του Λίθιου (του 7 – 5 αιώνα π.Χ.) έως τον ύστερο Μεσαίωνα.
Το Σπίτι του	Πόλη του	Αναμφισβήτητο το σπίτι του Τσορμπατζή Πασκάλ είναι ένα	Ο χώρος	Υπάρχουν καλές	Ο Τσορμπατζής Πασκάλ είναι ο πατέρας

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Τσορμπατζή Πασκάλ	Χάσκοβο	πραγματικό αρχιτεκτονικό αριστούργημα. Είναι μνημείο πολιτισμού εθνικής σημασίας. Σε αυτό, μπορούμε να εντοπίσουμε τη μετάβαση από τον παραδοσιακό αγροτικό σε αστικό και ευρωπαϊκό τρόπο ζωής του τοπικού πληθυσμού μετά την Απελευθέρωση. Το σπίτι του Τσορμπατζή Πασκάλ είναι διώροφο, ασύμμετρο, με υπέροχη λειτουργική διάταξη. Αριστοκρατική ευκολία του προσδίνει το ημι-κυκλικό παράθυρο, άνεση και ζεστασιά αισθάνονται από τα όμορφα σκαλιστά ταβάνια, πόρτες και ντουλάπια, ενώ οι διακοσμητικές κόγχες ή τα λεγόμενα «αλαφράγκα» - συμπληρώνουν το εσωτερικό και του δίνουν μια μοναδική πολυπλοκότητα.	είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	του Αλέξανδρου Πασκάλεφ, εξέχων εκδότης του 20ου αιώνα.
Το Σπίτι του Τσορμπατζή Ντιμιτράκ	Πόλη του Χάσκοβο	Το σπίτι του Τσορμπατζή Ντιμιτράκ είναι ένα από τα παλαιότερα στο Χάσκοβο. Χτισμένο στις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα, αποδεικνύει τις τολμηρές αισθητικές απαιτήσεις και προσδοκίες των πλούσιων επαγγελματιών και εμπόρων του Χάσκοβο. Εντυπωσιάζει με την αριστοτεχνική του κατασκευή, τα εξαιρετικά καλλιτεχνικά γλυπτά και τα άλλα πρωτότυπα στοιχεία. Το Σπίτι του Τσορμπατζή είναι ενδιαφέρον με την ασυμμετρία του και τη διάταξη των δωματίων στο σχήμα του Γ. Από το σημαντικού μεγέθους υπόγειο χώρο του τσαρδακιού (του μεγάλου στεγασμένου εξώστη) μπορούν να επισκεφθούν τρία δωμάτια - ένα μεγάλο κάτω σαλόνι, μια κουζίνα με τζάκι και ντολάπια. Το σαλόνι με περίτεχνα σκαλισμένο ταβάνι από ξύλου δύο χρωμάτων, με «αλά φράγκα» που παλαιώνεται από ντουλάπια, αποκαλύπτει ένα από τα πιο όμορφα και καλοδιατηρημένα παλιά καθιστικά στο Χάσκοβο. Παρόμοια διακόσμηση έχει επίσης ένα από τα μικρότερα δωμάτια. Το ταβάνι του είναι επίσης ξύλινο, με διακοσμητικές λωρίδες που σχηματίζουν	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Η εθνογραφική έκθεση στο σπίτι αποκαλύπτει θησαυρούς από τη ζωή των κατοίκων του Χάσκοβο την εποχή εκείνη. Ο πρώτος όροφος παρουσιάζει την καθημερινή ζωή μιας πλούσιας οικογένειας του Χάσκοβο και ο δεύτερος εντυπωσιάζει με την αντιπροσωπευτικότητα και την ευρυχωρία του. Παράξενη είναι η αίσθηση που κυριαρχεί στο Σπίτι του Τσορμπατζή Ντιμιτράκ - ένα μείγμα από περιέργεια, αισθητική απόλαυση, ασφάλεια και έκπληξη - οι ξύλινοι καναπέδες στο σαλόνι βρισκονται δίπλα σε έπιπλα από τη Βιέννη, ενώ δίπλα στα ευρωπαϊκά ασημένια μαχαιροπίρουνα μπορούμε να δούμε ρωσικό σαμοβάρι... και όλα αυτά σαν να

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		διαμάντια. Τα παράθυρα είναι διακοσμημένα με όμορφο σκάλισμα - το μοναδικό στο είδος του σε ολόκληρη την πόλη.			ενώνονται από τα τυπικά χαλιά της περιοχής του Χάσκοβο, με εκπληκτικές πολύχρωμες ρίγες, στη δημιουργία των οποίων η γυναίκα του Χάσκοβο ενσωμάτωσε τη λεπτή της αίσθηση ομορφιάς και αισθητικής.
Το Σπίτι του Μπογιατζή Ογλού	Πόλη του Χάσκοβο	Το διώροφο, στο σχήματος του Γ σπίτι χτίστηκε στα μέσα του 19ου αιώνα. Ένα αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του εσωτερικού του χώρου είναι τα διαφορετικά ξυλόγλυπτα ταβάνια κάθε από τα οποία ακολουθεί το δικό του ξεχωριστό σχέδιο. Μέσα από αυτά ο μάστορας πέτυχε ένα είδος ανύψωσης του χώρου και αίσθηση αέρα. Το εντυπωσιακό σαλόνι έχει μια λειτουργική σχέση με τα άλλα δωμάτια που το μετατρέπει σε ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά δωμάτια. Χαρακτηριστικά στοιχεία στη συνολική τοιχογραφία του εσωτερικού χώρου είναι οι πλούσια ζωγραφισμένες με πολύχρωμα μοτίβα διακοσμητικές κόγχες ή τα λεγόμενα «αλά φράγκα». Το τελικό αποτέλεσμα είναι μια συμφωνία των χρωμάτων, της γοητείας και της λεπτής αισθητικής.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Στο Σπίτι του Μπογιατζή Ογλού υπάρχει ένα εστιατόριο όπου μπορείτε να απολαύσετε νόστιμα εδέσματα.
Το Σχολείο του Κύρκοβο	Πόλη του Χάσκοβο	Το Σχολείο του Κύρκοβο είναι ένα υπέροχο παράδειγμα της αρχιτεκτονικής της Αναγέννησης στο Χάσκοβο και ένα μνημείο πολιτισμού σε εθνική κλίμακα. Το κτίριο εντυπωσιάζει με την εξαιρετικά πλούσια τοιχογραφία και την πλαστική του διακόσμηση. Η τετράκλιτη στοά και η σκάλα προσδίνουν ιδιαίτερη επισημότητα και αποδεικνύουν την αισθητική της αρχιτεκτονικής κατά την Αναγέννηση. Μια φυσική συνέχεια του Σχολείου του Κύρκοβο είναι ο εξαιρετικά όμορφος κήπος μπροστά του. Γοητεύει με τις πράσινες	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Μετά από μακρά περίοδο κατά την οποία στο κτίριο ήταν επαιδευτικό, το 1952 το Σχολείο του Κύρκοβο έγινε έδρα του Περιφερειακού Ιστορικού Μουσείου και μέχρι το 1993 σε αυτό παρουσιζόταν έκθεση αφιερωμένη στη ζωή και το έργο του γεννημένου στο Χάσκοβο παγκοσμίας φήμης επιστήμονα και καθηγητή διδ. Ασέν

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒF1 αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		πέργκολες, το βαθύ πηγάδι, τα εξαιρετικά φτιαγμένα πυξάρια και τα πολλά λουλούδια.			Ζλατάρεφ.
Πινακοθήκη - Χάσκοβο	Πόλη του Χάσκοβο	Η Πινακοθήκη - Χάσκοβο ιδρύθηκε το 1962. Αρχικά, στεγαζόταν στο κτίριο του πρώην κινηματογράφου «Σεπτέμβρη» και το ταμείο της αποτελούνταν από περίπου 550 έργα, κυρίως ντόπιων καλλιτεχνών - του Ντιμίταρ Ιβάνοφ-Λίζο, του Πέταρ Τόλτσεφ και άλλων. Το 1998 η πινακοθήκη μεταφέρθηκε στα πρόσφατα ανακαινισμένα κτίρια - μνημεία πολιτισμού από τις αρχές του περασμένου αιώνα, στην οδό Επισκοπής Σωφρόνη 1, όπου βρίσκεται ακόμα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Επί του παρόντος, το ταμείο της πινακοθήκης διαθέτει 1.500 έργα τέχνης - ζωγραφική, γραφικά και γλυπτά καλλιτεχνών από διαφορετικές γενιές. Τα έργα των πιο διάσημων καλλιτεχνών παρουσιάζονται σε μόνιμη έκθεση, ανοιχτή καθημερινά για επισκέψεις από τους πολίτες και τους επισκέπτες της πόλης.
Θέατρο «Ιβάν Ντίμοφ»	Πόλη του Χάσκοβο	Το θέατρο «Ιβάν Ντίμοφ» είναι γνωστό ως ένα από τα πιο όμορφα και σύγχρονα θέατρα της Βουλγαρίας. Ο ναός της Μελοπομενής του Χάσκοβο χτίστηκε το 1926 και το 2004 αναστηλώθηκε/ ανακαινίστηκε πλήρως από τον δήμο του Χάσκοβο. Στα χρόνια της ύπαρξής του έπαιζε πάντα έναν από τους κορυφαίους ρόλους στην πολιτιστική ζωή της πόλης. Το Θέατρο «Ιβάν Ντίμοφ» - Χάσκοβο παρέχει στους θεατές δύο αίθουσες: μια μεγάλη αίθουσα για τα έργα δράμας με 260 καθίσματα και ένα σαλόνι για κουκλοθέατρο με 110 θέσεις. Παρέχει επίσης απρόσκοπτη πρόσβαση για άτομα με ειδικές ανάγκες. Το θέατρο διαθέτει αποθήκη, καλλιτεχνικό εργαστήριο, εργαστήριο ξυλουργού, εργαστήριο σιδήρου, εξαιρετική γκαρνταρόμπα και σκηνικά.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Τα δύο φουαγιέ του θεάτρου «Ιβάν Ντίμοφ» - Χάσκοβο αποτελούν μόνιμη γκαλερί τέχνης. Στους θεατές που δεν έχουν κανέναν να αφήσουν τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια των παραστάσεων παρέχεται μια «Αίθουσα Παραμυθιών». Πριν από την έναρξη κάθε παράστασης, ένας επαγγελματίας πιανίστας δημιουργεί καταπληκτική ατμόσφαιρα που έχει γίνει ήδη αναγνωρίσιμο στοιχείο του θεάτρου.
Τύμβος του Αλεξάνδροβο	Χωριό Αλεξάνδροβο	Τον Δεκέμβριο του 2000 στο τύμβο «Ρόσαβατα τσούκα» κοντά στο χωριό Αλεξάνδροβο, μια ομάδα αρχαιολόγων με επικεφαλής τον Δρ Γκεόργκι Κιτόφ (1943-2008), πραγματοποίησε ένα από τα πιο σημαντικά ευρήματα στη βουλγαρική αρχαιολογία. Εισέρχοντας από	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το Μάιο του 2009 εγκαινιάστηκε το Μουσειακό Κέντρο «Θρακική Τέχνη της Ανατολικής Ροδόπης» στο οποίο υπάρχει ένα πιστό αντίγραφο του κοντινού τύμβου

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		την τρύπα που είχαν κάνει οι αρχαιοκάπηλοι, οι επιστήμονες έπεσαν σε θρακικό τάφο από τον 4ο αιώνα π.Χ. με απίστευτα καλά διατηρημένες τοιχογραφίες. Η πρώτη ακόμη περισκόπηση έδειξε ότι η καλλιτεχνική διακόσμηση είναι μοναδική, χωρίς να υπάρχει παρόμοια μεταξύ των προηγούμενων ανακαλυφθεισών εγκαταστάσεων αυτού του τύπου. Εντυπωσιακή είναι επίσης η αρχιτεκτονική του τύμβου, ο οποίος σε μέγεθος μοιάζει με τους πιο μεγάλους στη χώρα μας. Ο τύμβος βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με το χωριό και ξεχωρίζει ως ένα όμορφο λόφο. Το ύψος του τύμβου είναι περίπου 15 μ., και η διάμετρός του υπερβαίνει 70 μ. Από την ανατολική του περιφέρεια αρχίζει διάδρομο μήκους άνω των δεκατεσσάρων μέτρων που περνά διαδοχικά σε ένα ορθογώνιο και ένα στρογγυλό δωμάτιο. Το κτίριο έπαιξε το ρόλο ενός ηρώου (ναού-μυσωλείο). Το μικρό ύψος της αίθουσας και οι δύο εισόδους επέβαλαν σε κάθε επισκέπτη να περάσει στο εσωτερικό του τύμβου σκυμμένος, καταλήγοντας σε έναν κόσμο χρωμάτων και σχημάτων, φυτικών και γεωμετρικών μοτίβων, πεζών και ιππέων, κατοικίδιων και άγριων ζώων. Οι τοιχογραφίες είναι απροσδόκητα ρεαλιστικές, έχουν εξαιρετική επιστημονική και καλλιτεχνική αξία, όπως και αξία ιστορικής πηγής και εντυπωσιάζουν τον επισκέπτη με απίστευτο τρόπο. Οι εικόνες καλύπτουν ολόκληρο τον στρογγυλό και ορθογώνιο θάλαμο και ένα μικρό τμήμα του διαδρόμου. Κυνήγι, σκηνές μάχης και σκηνές από την κηδεία και το γεύμα μετά του εναλλάσσονταν με μονόχρωμες ζώνες και διακοσμητικά στοιχεία. Οι τοιχογραφίες στον πρώτο θάλαμο είναι ως επί το πλείστον μονόχρωμες ή διακοσμητικές. Πάνω	αυτοκίνητο.		του Αλεξάνδρου.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		από την είσοδο στον κεντρικό χώρο είναι ένας ιππέας και εναντίον του ένας πεζός, ζωγραφισμένοι σε μια στιγμή της μονομαχίας. Οι τοιχογραφίες στο στρογγυλό θάλαμο κηδείας είναι πολύ διαφορετικές και πλούσιες. Είναι διακοσμημένες με έξι οριζόντιες, η μια πάνω από την άλλη, ζώνες. Δύο από αυτές έχουν διακόσμηση με φιγούρες. Καλύτερα διατηρημένες είναι οι ζώνες με ζωγραφισμένες σκηνές κυνηγιού. Ιδιαίτερα σημαντικές και επιστημονικά πολύτιμες είναι οι εικόνες των ιππέων. Φορούν χιτώνες, μερικοί ακόμη και παντελόνια. Είναι οπλισμένοι με δόρατα και σπαθιά. Τα ζωγραφισμένα όπλα εμπλουτίζουν τις γνώσεις μας για τον θρακικό εξοπλισμό. Εντυπωσιακές είναι οι φιγούρες των αλόγων και η λεπτομερώς ζωγραφισμένη ιπποσκευή, η οποία σύμφωνα με τα χρώματα, έχει χρυσά, ασημένια και χάλκινα κοσμήματα. Η τοποθέτησή τους στις ζώνες, τις σέλες και το στήθος είναι σημαντική για την ερμηνεία των ήδη γνωστών αντικειμένων αυτού του είδους. Στα κεφάλια των αλόγων απεικονίζονται λαβίδες - διακοσμήσεις διπλών αξόνων".			
Μουσείο Θρακικής Τέχνης	Χωριό Αλεξάνδροβο	Το Μουσείο «Θρακική Τέχνη στην Ανατολική Ροδόπη» έχει συνολική έκταση 834 τ.μ. και βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με τον τύμβο με τον αρχικό τάφο. Ένα μέρος του κτιρίου έχει προοριστεί για την πλούσια έκθεση για το πιστό αντίγραφο του τάφου. Στο άλλο μέρος υπάρχει ένα σύγχρονο επιστημονικό ερευνητικό κέντρο με εργαστήρια, εξοπλισμένα με τον πιο σύγχρονο εξοπλισμό αποκατάστασης και συντήρησης. Το μουσείο έχει μιά μεγάλη αποθήκη, καθώς και οπτικοακουστική αίθουσα για συνέδρια, στρογγυλά τραπέζια και θεματικές συναντήσεις που σχετίζονται με	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το Θρακικό Μουσείο Τέχνης στην Ανατολική Ροδόπη, κοντά στο χωριό Αλεξανδρούπολη, χτίστηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος της Ιαπωνικής Κυβέρνησης για την Πολιτιστική Επιχορήγηση. Η κατασκευή του μουσείου ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2008 και εγκαινιάστηκε επίσημα στις 15 Μαΐου 2009 από τους Α.Ε. Πρίγκιπα και Πριγκίπισσα Ακισίνο (τον

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		τη μελέτη του Θρακικού πολιτισμού."			Φουμιχίτο και τη Νορίκο Ακισινόμια) και τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας Γκεόργκι Παρβάνοφ.
Παραδοσιακό δωμάτιο	Χωριό Κνιζόβνικ	Ένα παραδοσιακό δωμάτιο με περισσότερα από 100 εθνογραφικά εκθέματα άνοιξε για επισκέψεις το Μάρτιο του 2015 στο χωριό Κνιζόβνικ του Χάσκοβο. Η ιδέα ανήκει στη δήμαρχο Ζόρκα Νασκαλόβα και την γραμματέα του αναγνωστήριου «Ίζγκρεβ 1900 – Κνιζόβνικ», Βάνια Πετκόβα. Το σπίτι βρίσκεται στο αναγνωστήριο και τα εκθέματα συλλέχθηκαν από τους κατοίκους του χωριού, οι οποίοι δώρισαν παραδοσιακά αντικείμενα χαρακτηριστικά για τον τοπικό τρόπο ζωής – φορεσιές, μουσικά όργανα, λάμπες αερίου, αγγεία, υφαντικό αργαλειό και διάφορα εργαλεία.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Η συλλογή νέων αντικειμένων για το δωμάτιο συνεχίζεται, ενώ ήδη συντάχθηκαν φυλλάδια για την ιστορία του χωριού.
Πινακοθήκη «Φόρουμ»	Πόλη του Χάσκοβο	Η Πινακοθήκη «Φόρουμ» ιδρύθηκε από τον Δήμο του Χάσκοβο και λειτουργεί ως γκαλερί σύγχρονης τέχνης από τις 05.09.2007. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, κοντά στο θέατρο και έχει 130 τμ εκθεσιακού χώρου σε δύο ορόφους. Η πρόσοψη είναι αρχαίου ύφους, με τριγωνικό αέτωμα, Ιωνικές κολώνες και εναρμονίζεται με εκείνη του θεάτρου. Στο ισόγειο βρίσκεται το γραφείο της Ένωσης των Καλλιτεχνών του Χάσκοβο που λειτουργεί ως μόνιμη αγορά των έργων τους. Στο ισόγειο οργανώνονται ατομικές και γενικές εκθέσεις καλλιτεχνών από την πόλη, τη χώρα και το εξωτερικό. Εδώ εκτίθενται έργα καλλιτεχνών όπως Βεζντί Ρασίντοφ, Ζορζ Παπάζοφ, Σβετλίν Ρούσεφ, καθώς και έργα καλλιτεχνών που συνδέονται με την πόλη.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Οι εκθέσεις στην Πινακοθήκη «Φόρουμ» αλλάζουν κάθε 20 ημέρες περίπου, με τα αποκορυφωμένα σημεία να είναι γύρω από τις λογοτεχνικές ημέρες "Νότια Άνοιξη", την Ημέρα του Χάσκοβο - 8 Σεπτεμβρίου και την ετήσια Γενική Χριστουγεννιάτικη Έκθεση της Ένωσης Καλλιτεχνών του Χάσκοβο.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Πύργος διανομής ύδατος	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Ο πύργος διανομής ύδατος θεωρείται ένα από τα σύμβολα της πόλης του Ντιμίτροβγκραντ. Η εγκατάσταση χτίστηκε αμέσως μετά την εγκαινίαση του σιδηροδρόμου του Μπαρόν Χιρς (τον Ιούνιο του 1873) και είναι ένα από τα παλαιότερα ιστορικά και αρχιτεκτονικά μνημεία της πόλης του Ντιμίτροβγκραντ. Η έκτασή της είναι 33 τ.μ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ντιμίτροβγκραντ.	Ο πύργος κατασκευάστηκε για να εξυπηρετήσει την παροχή ύδατος στις ατμομηχανές κατά μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής Μπαρόν Χιρς.
Αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα στην λεωφόρο «Τρέτι Μάρτ»	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Η λεωφόρος «Τρέτι Μάρτ, η πλατεία και το σύνολο κτιρίων γύρω της είναι αντανακλούν την αισθητική και το στυλ της συγκεκριμένης εποχής και αποτελούν ενδιαφέρον θέαμα για τους γνώστες του πολιτιστικού τουρισμού.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ντιμίτροβγκραντ.	Από τον Απρίλιο του 2014, η πόλη αποτελεί μέρος της 27ης Πολιτιστικής Διαδρομής προς του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με την εμφάνισή της αποτελεί παράδειγμα και αναγνώριση της αξίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς των ολοκληρωτικών καθεστώτων του 20ου αιώνα και τη σύνδεσή τους με ορισμένες περιόδους της ευρωπαϊκής ιστορίας.
Αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα της κεντρικής περιοχής της πόλης	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Η λεωφόρος «Μπαλγκάρια» - η λεωφόρος «Ντιμίταρ Μπλαγκόεφ» – το πάρκο «Μαρίτσα» και το σύμπλεγμα της πλατείας μπορούν από το αναγνωστήριο «Χρίστο Μπότσεφ» δηλώθηκαν αστική ακίνητη κληρονομιά με προκαταρκτική κατηγορία "εθνικής σημασίας".	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ντιμίτροβγκραντ.	Από τον Απρίλιο του 2014, η πόλη αποτελεί μέρος της 27ης Πολιτιστικής Διαδρομής προς του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με την εμφάνισή της αποτελεί παράδειγμα και αναγνώριση της αξίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς των ολοκληρωτικών καθεστώτων του 20ου αιώνα και τη σύνδεσή τους με ορισμένες περιόδους της ευρωπαϊκής ιστορίας.
Πλατεία «Μπαλγκάρι»	Πόλη του Ντιμίτροβγκραντ	Η πλατεία της Βουλγαρίας βρίσκεται μπροστά από το κτίριο του Δήμου του Ντιμίτροβγκραντ, το οποίο είναι εντυπωσιακό με τους 15 ορόφους	Ο χώρος είναι προσβάσιμος	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Στην πλατεία της Βουλγαρίας διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις:

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
α) («της Βουλγαρίας »)	ντ	του που περιλαμβάνουν διοικητικούς χώρους. Περιλαμβάνει επίσης ένα παράρτημα - μια ροτόντα στην οποία συνάπτονται πολιτικοί γάμοι, καθώς και την αίθουσα «Γκροσέτο» (το οποίο ονομάστηκε μετά την αδελφοποιημένη με το Ντιμίτροβγκραντ πόλ η Γκροσέτο της Ιταλίας), η οποία φιλοξενεί επίσημες εκδηλώσεις. Επαναλήπτες και τηλεοπτικοί πομποί βρίσκονται στην οροφή του κτιρίου.	με αυτοκίνητο.	και εστίασης στο Ντιμίτροβγκραντ.	μουσικές, μαγειρικές, Χριστουγεννιάτικες και άλλες.
Θρακικό ιερό των νυμφών και της Αφροδίτης	Χωριό Κασνάκοβο, περιοχή «Γκιαούρ Μπουνάρ»	Το μόνο καλά διατηρημένο στη Βουλγαρία «Ιερό των Νυμφών και της Αφροδίτης» βρίσκεται περίπου 500 μέτρα βορειοανατολικά του χωριού Κασνάκοβο του Δήμου του Ντιμίτροβγκραντ. Βρίσκεται σε μια όμορφη περιοχή. Το ιερό, που χτίστηκε τον 2ο - 4ο αιώνα, είναι ένα μικρό μέρος του μεγάλου κτήματος του Ρωμαίου άρχοντα Θρακικής καταγωγής του Τίτου Φλάβιου. Ξέρουμε το όνομά του από την καλά διατηρημένη μέχρι τις μέρες μας επιγραφή πάνω από την κεντρική πηγή, που λέει: «Καλή τύχη! Ο Τίτος Φλάβιος Μπέτιουκέντ Εσμπενάριος και η σύζυγός του Κλάβντια Μοντάνα έκαναν και αφιέρωσαν το σιντριβάνι στις νύμφες και στη Αφροδίτη». Περιλαμβάνει απομεινάρια θρησκευτικών κτιρίων που χρονολογούνται από τον 2ο αιώνα, ρωμαϊκή βίλα από το 3ο αιώνα, αμφιθέατρο από το 4ο αιώνα και τρεις πηγές που αρχιτεκτονικά διαμορφώθηκαν σε σιντριβάνια τοποθετημένα πάνω σε μια έλλειψη. Οι πρώτες αρχαιολογικές ανασκαφές έγιναν κατά την περίοδο 1945-1946, στο ιερό λειτουργεί ένα κέντρο πληροφοριών. Το 1968 το ιερό ανακηρύχθηκε πολιτιστικό μνημείο εθνικής σημασίας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ντιμίτροβγκραντ.	Οι θρύλοι λένε ότι σε αυτό το γραφικό μέρος το βράδυ, οι όμορφοι φίλοι της φύσης - οι νύμφες - χορεύουν. Σύμφωνα με τη λαϊκή πίστη, αν οι γυναίκες πίνουν νερό από την πηγή, συλλαμβάνουν πιο εύκολα και γεννούν πανέμορφα αγόρια. Οι υπερφυσικές θεραπευτικές ιδιότητες του νερού της πηγής είναι πολύ γνωστές. Για αυτό, από αμνημονεύτων χρόνων, την ημέρα του Σπας εδώ συγκεντρώνονται άνθρωποι από παντού για να προσέυχονται για υγεία και γονιμότητα.
Φρούριο στην περιοχή Χισάρια	Χωριό Στάλεβο	Το φρούριο κοντά στο χωριό Στάλεβο του Δήμου του Ντιμίτροβγκραντ βρίσκεται στην περιοχή „Χισάρια“. Χτίστηκε ήδη από τους Θράκες, αλλά έγινε δημοφιλής κατά τον Μεσαίωνα. Κάποιοι από τους ερευνητές το εντοπίζουν ως η αρχαία πόλη Μιλέωνα. Ο θρύλος λέει ότι εκεί ακριβώς,	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο	Κάτω από την κορυφή υπάρχει μια μεγάλη πέτρα που ονομάζεται «Καζάντσετο» ή το Βήμα του Κραλί Μάρκο. Σε αυτή υπάρχει μια σκαλισμένη τρύπα που μοιάζει με

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		στις 9 Μαρτίου του 1230, ο Βούλγαρος τσάρος Ιωάννης Β' Ασέν παρακολούθησε και οδήγησε τη μάχη της Κλοκότνιτσα. Αυτή είναι μία από τις μεγαλύτερες ήττες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, κατά την οποία πιάστηκε αιχμάλωτος ο ίδιος ο Θεόδωρος Κομνηνός Δούκα της Ηπείρου. Μετά τη μάχη ο Βούλγαρος ηγέτης διέταξε να χτιστεί ένα παρεκκλήσι προς τιμήν της νίκης το οποίο ανομάστηκε "Αγ. Σαράντα μάρτυρες" Χάρη στους πατριωτικούς Βούλγαρους το παρεκκλήσι εξακολουθεί να υπάρχει και σήμερα.		Ντιμίτροβγκραντ.	βραστήρα και στην οποία έχει νερό, ακόμη και στη μεγαλύτερη ζέστη και καύσωνα. Το σχήμα ενός τεράστιου βήματος βρίσκεται δίπλα της, λένε ότι ο Κραλί Μάρκο πάτησε εκεί και γι 'αυτό το ονομάζουν Βήμα του Κραλί Μάρκο.
Υπαίθρια Γκαλερί	Χωριό Κρέποστ	Μοναδικές τοιχογραφίες των αδελφών - ζωγράφων Χρίστο και Πάντσο Πάνεβι - διακοσμούν όλα τα δημόσια κτίρια στο χωριό Κρέποστ του δήμου Ντιμίτροβγκραντ. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το χωριό είναι γνωστό ως «Υπαίθρια Γκαλερί» και οι άνθρωποι εκεί είναι υπερήφανοι για τα έργα των αδελφών που ζωγράρισαν το σχολείο, το δημαρχείο, την υγειονομική υπηρεσία, το αναγνωστήριο, το παρεκκλήσι, την εκκλησία. Τοιχογραφίες υπάρχουν επίσης στο σπίτι τους.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ντιμίτροβγκραντ.	Την πρώτη τους τοιχογραφία ο Χρίστο και ο Πάντσο Πάνεβι έκαναν ακόμη το 1997 οδηγούμενοι από την ευγενική επιθυμία να δωρίσουν κάτι στην πατρίδα τους. Η ιδέα τους βρήκε ζεστή υποδοχή και έτσι, με ενθουσιασμό, οι δύο τους συνεχίζουν το έργο τους μέχρι σήμερα.
Αρχαία Ρωμαϊκή Βίλα "Αρμίρα"	Πόλη του Ιβάιλοβγκραντ	Η αρχαία βίλα χτίστηκε στην κοιλάδα του ποταμού Αρμίρα, που είναι παραπόταμος του ποταμού Άρδα, κατά το δεύτερο μισό του πρώτου αιώνα μ. Χρ. Η βίλα «Αρμίρα» είναι μία από τις αρχαιότερες και πιο ακριβώς χρονολογημένες βίλες από τη ρωμαϊκή εποχή, που έχουν μελετηθεί στη Βουλγαρία. Είναι ένα εξαιρετικό αρχιτεκτονικό μνημείο χτισμένο πριν από 2000 χρόνια. Αυτή είναι η πιο πλούσια διακοσμημένη ιδιωτική κατοικία (παλάτι) από τη ρωμαϊκή εποχή που έχει αποκαλυφθεί στα βουλγαρικά εδάφη. Η βίλα ήταν το κέντρο έγχειας ιδιοκτησίας μιας πλούσιας θρακικής αριστοκρατικής οικογένειας. Ο πρώτος ιδιοκτήτης της ήταν ένας απόγονος του βασιλιά της Θράκης (βασιλεύς). Αυτός έλαβε – για προσφορά προς την ρωμαϊκή εξουσία - το	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάιλοβγκραντ.	Ο ίδιος ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Βαλεντινιάνος βρήκε το θάνατό του από τις πληγές που έλαβε στη μάχη, κάπου κοντά στην Αδριανούπολη.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωτόηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		καθεστώς του Ρωμαίου πολίτη και ως εκ τούτου το δικαίωμα να κτίσει τη μεγάλη βίλα στο αγρόκτημα που είχε ήδη οργανώσει ακόμα στις δεκαετίες 50-70 του πρώτου αιώνα μ.Χ., δηλαδή μόνο είκοσι χρόνια μετά την οριστική κατάκτηση της Θράκης από τη Ρώμη. Η αρχαία βίλα «Αρμίρα» στήθηκε σε έκταση 3600 τετραγωνικών μέτρων, πάνω στην οποία κχίστηκε η κατοικία των ιδιοκτητών, καθώς και ένας κήπος για αναψυχή και περιπάτους. Στη νοτιοανατολική γωνία του κτιρίου χτίστηκε και μια βεράντα από την οποία οι κάτοικοι της βίλας και οι καλεσμένοι τους είχαν απολαύσει το όμορφο τοπίο και το ποτάμι. Αυτό το αρχαίο αρχιτεκτονικό σύμπλεγμα υπήρχε από τις δεκαετίες 50-70 του 1ου αιώνα μ.Χ. μέχρι το 378 μ.Χ., όταν καταστράφηκε κατά τη διάρκεια του Γοτθικού πολέμου. Η βίλα κάηκε μετά τη μάχη της Αδριανούπολης (σημερινή Όδριν στην Τουρκία) στις 9 Αυγούστου του έτους 378.			
Γέφυρα Αρτένσκι	Πόλη του Ιβάιλοβγκραντ	Στην παρούσα μορφή του, η εγκατάσταση χρονολογείται από τον 16ο αιώνα, αλλά υπάρχουν υποθέσεις ότι από εκεί περνούσε ένας αρχαίος ρωμαϊκός δρόμος προς το Αιγαίο και αργότερα η γέφυρα είχε μια σύνδεση με την οχυρωμένη πόλη - το φρούριο της Λούιτιτσας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάιλοβγκραντ.	Κοντά στη γέφυρα (1 χλμ. χωματόδρομο κατά μήκος του ποταμού Αρτένσκα) υπάρχει ένα από τα πιο ελκυστικά σημεία για πικ-νικ στο δήμο - ο Μεγάλος νερόλακκος. Η περιοχή του ποταμού διαθέτει κατάλληλη τουριστική υποδομή (2 τραπέζια, πάγκους και κρήνη με κρύο νερό), με δυνατότητα διεξαγωγής μεγαλύτερων γεγονότων στο γειτονικό λιβάδι.
Μεσαιωνικό φρούριο "Λιουτίτσα"	Πόλη του Ιβάιλοβγκραντ	Σύμφωνα με τους ειδικούς, το φρούριο ήταν μια μεγάλη και πλούσια μεσαιωνική πόλη, που εκτεινόταν σε έκταση 26 στρεμμάτων. Το μήκος των εξαιρετικά καλά διατηρημένων τοίχων του φρουρίου είναι περίπου 600 μέτρα, ενώ οι πύργοι του φρουρίου είναι 14.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο	Εκεί βρέθηκε μια εκκλησία που υπήρχε από τον 13ο έως τον 16ο αιώνα, μια τεράστια νεκρόπολη, νομίσματα, καθώς και μαρμάρια απομεινάρια μιας αρχαίας

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Μεγαλιθικός τάφος (ντολμέν)	Χωριό Πλεβούν	Ο μεγαλιθικός τάφος (V-I αιώνα π.Χ.) δηλώθηκε αρχαιολογικό μνημείο πολιτισμού εθνικής σημασίας. Φτιάχθηκε από μεγάλες και χοντρές πλάκες από γνεύσιο, οι οποίες είχαν τοποθεθεί κατακόρυφα σε μια προκατασκευασμένη τάφρο πάνω από ένα μικρό φυσικό λόφο. Ο τάφος του Πλεβούν έχει ένα μοντέρνο για την εποχή του σχέδιο που χαρακτηρίζει τους μνημειώδεις τάφους του 5-3 αιώνα π.Χ. Ο χώρος έχει συνολικό μήκος 7,5 μέτρων και είναι ορθογώνιο ντολμέν δύο θαλάμων με δρόμο που προσανατολίζεται στην κατεύθυνση Ανατολής-Δύσης. Έχει μια σύνθετη δομή που αποτελείται από 4 μέρη: διάδρομο, προθάλαμο, δεύτερο προθάλαμο και μεγάλο θάλαμο ταφής. Από το πρόθυρο προς την εγκατάσταση διαμορφώθηκε ένα είδος πρόσοψης δύο κάθετων στρογγυλεμένων πλακών, οι οποίες οδηγούσε προς την είσοδο. Η είσοδος πιθανώς έκλεινε με μια πλάκα και οδηγούσε σε ένα μακρύ μήκος 2,8 μ. Δρόμο με τοίχους μακριών κάθετων πλακών. Μετά ακολουθεί ένα στενό και σύντομο προθάλαμο, και στη συνέχεια - ο θάλαμος ταφής. Οι διαμήκεις τοίχοι του είναι κατασκευασμένοι από πλάκες μήκους 2,75 μ. και το δάπεδο του είναι καλυμμένο με μεγάλη πέτρινη πλάκα. Η ιδιαιτερότητα του χώρου είναι στο ότι το μπροστινό θάλαμο είναι ευρύτερο από το δρόμο και το κύριο θάλαμο. Στο συνολικό του μήκος αυτό είναι το μακρύτερο ντολμέν στις Ροδόπες. Οι εγκάρσιες διαστάσεις του ντολμέν είναι σχετικά μικρές, στενές, οι οποίες είναι επίσης ασυνήθιστες. Το ντολμέν αυτό έχει ένα πολύ περίπλοκο σχέδιο, άγνωστο μεταξύ παρόμοιων μνημείων που διερευνήθηκαν στη Βουλγαρία. Η νεκρόπολη έχει χρησιμοποιηθεί πολλές φορές αλλά έχει ληστέψει ακόμη στην αρχαιότητα. Οι ανασκαφές έφεραν μόνο κεραμικά θραύσματα και	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάιλοβγκραντ.	Το ντολμέν αυτό είναι το τελευταίο μεγαλιθικό Θρακικό μνημείο που ανακαλύφθηκε και είναι μοναδικό στην αρχιτεκτονική του επειδή συνδυάζει στοιχεία της πρώιμης εποχής του σιδήρου και αυτά που υπενθυμίζουν τα νεότερα επιτεύγματα του ελληνισμού.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Κλιμακωτής πέτρινη κατασκευή στο "Μεγάλο τύμβο"	Χωριό Σβιράτσι	«Ο Μεγάλος Τύμβος» είναι ένα από τα πιο εντυπωσιακές ταφικές εγκαταστάσεις στη Βουλγαρία από τη ρωμαϊκή εποχή και αποτελεί ένας εντυπωσιακός τύμβος με ιδανικό θόλο (διαμέτρου 60 μ και 18-20 μέτρα πρωτότυπο ύψος), σφιχτός σε ένα πολύ ισχυρό δαχτυλίδι μιας μοναδικής πέτρινης δομής - κρηπίδας, που έκρυβε τον ιερό χώρο από τον έξω κόσμο. Εκτός από τις θρησκευτικές λειτουργίες της η κρηπίδα είχε μια καθαρά τεχνική λειτουργία - να υποστηρίζει τον ίδιο τον τύμβο. Σε αυτή την περίπτωση, δεν ήταν ένα συνηθισμένο πέτρινο τοίχο αλλά μια πρωτότυπη δημιουργία της αρχαίας αρχιτεκτονικής, συγκρίσιμη με τον τρόπο κατασκευής των αμφιθεάτρων και των γηπέδων στις ρωμαϊκές πόλεις, και για το λόγο αυτό πρόσφατα δηλώθηκε ανεξάρτητο αρχαιολογικό μνημείο εθνικής σημασίας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάνιλοβγκραντ.	Αυτή η μνημειώδης εγκατάσταση, η μοναδική στο είδος της στα Βαλκάνια, είναι μια πολύπλοκη κλιμακωτής δομή μεγάλων πέτρινων όγκων μήκους 3,70 μ., κομμένων στο εξωτερικό τους και συνδεδεμένων μεταξύ τους με μεταλλικούς σφιγκτήρες, σχηματίζοντας με αυτό τον τρόπο έναν τεράστιο κύκλο από τέλεια συναρμολογημένα εξαρτήματα πάνω σε σταθερή βάση. Το πέτρινο κτίριο του τύμβου καταστράφηκε εν μέρει ακόμη στην αρχαιότητα.
Θρακικό Ντολμέν	Χωριό Ζελεζίνο	Μεγαλιθικός τάφος που χρονολογείται από τα τέλη της 2ης χιλιετίας π.Χ. Η εγκατάσταση αποτελείται από μεγάλες, χοντρές, κάθετες πλάκες από γνεύσιο που έχουν σκαφτεί σε προετοιμασμένη τάφρο. Η βόρεια και η δυτική εγκάρσιες πλάκες είναι καλά διατηρημένες, ενώ η νότια έχει κατά το ήμισυ καταστραφεί και η ανατολή πλάκα και η στέγη λείπουν.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάνιλοβγκραντ.	Τα ντολμέν είναι αξιολογα μνημεία του θρακικού πολιτισμού και βρίσκονται μόνο στα βουνά Στράντζα, Σακάρ και μια μικρή περιοχή στην Ανατολική Ροδόπη.
Φρούριο «Μπιιάλγκραντ» («Λευκή πόλη»)	Χωριό Γκουγκούτκα	Το φρούριο χτίστηκε σε φυσικά προστατευμένο απρόσιτο βραχώδη λόφο. Οι πλαγιές του λόφου κατεβαίνουν απότομα προς το Μπιάλα Ρερκά (Λευκό Ποταμό), που το περιβάλλει. Τα τείχη ακολουθούν το περίγραμμα του οροπεδίου του λόφου και περιβάλλουν μια έκταση 13 στρεμμάτων. Διατηρούνται σχεδόν εξ ολοκλήρου στην αρχική τους όψη - συνολικού μήκους 550 μ και ύψος 7-8 μ, ενώ το πάχος τους είναι 2 μ. Στην ανατολική πλευρά, όπου το φρούριο είναι πιο προσιτό, μορφοστά	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Ιβάνιλοβγκραντ.	Η έλλειψη πλήρους αρχαιολογικής ανασκαφής καθιστά δύσκολο να προσδιοριστεί ο ρόλος του φρουρίου στο Μεσαίωνα, αλλά το μεγάλο μέγεθός και η ασυνήθιστη μοίρα του δίνουν λόγους να θεωρηθεί κεντρικός οικισμός αστυκού τύπου, στον οποίο έμενε φρουράρχης με

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian - Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		στο κύριο τοίχωμα σε απόσταση 10-15 m κατασκευάστηκε ένα δεύτερο τοίχωμα, το οποίο περιγράφει ένα ακανόνιστο ημικύκλιο. Τα διπλά τοιχώματα - προτείχισμα είναι σπάνια στα φρούρια της Ανατολικής Ροδόπης. Παρόμοια αρχιτεκτονική λύση εφαρμόστηκε μόνο στο κάστρο κοντά στο χωριό Βοντενιτσάρσκο του Δήμου του Τζέμπελ. Το φρούριο οφείλει το όνομά του - Λευκή Πόλη, πιθανόν στο γεγονός ότι για την κατασκευή των τοίχων χρησιμοποιήθηκαν πολλά κομμάτια από μάρμαρο. Και μια άλλη ιδιαιτερότητα - το επίπεδο του εδάφους στο εσωτερικό του φρουρίου είναι υψηλότερο από το έδαφος έξω από τα τείχη της πόλης των 4-5 m. Αυτό εμπόδισε την κατεδάφισή του κατά την πολιορκία. Στην ανατολική πλευρά του κάστρου αποκαλύφθηκε η βάση μονόκλιτης και με μία αψίδα εκκλησίας, εν μέρει σκαμμένη στο έδαφος. Έχει μήκος 8 μ, πλάτος 6 μ, ενώ το πάχος των τοίχων είναι 1 μ. Το πάτωμα ήταν καλυμμένο με πέτρινες τετράγωνες πλάκες του ίδιου μεγέθους. Η πιο ενδιαφέρουσα εγκατάσταση αυτού του φρουρίου, η οποία διατηρείται και σήμερα, είναι η εσωτερική φεουδαρχική κατοικία-πύργο. Είναι το είδος των λεγόμενων Dohjon (κύριος πύργος) και είναι ένα από τα λίγα σχετικά καλά διατηρημένους πύργους στη Βουλγαρία. Επίσης αυτός ο πύργος είναι ένας από τους λίγους αυτού του είδους στην επικράτεια μας. Αυτή είναι μία από τις μεγάλες διαφορές με την Κεντρική και Δυτική Ευρώπη, όπου αυτές οι οχυρώσεις είναι κοινά. Οι τοίχοι ανέρχονται σε ύψος 9 μ. και το πάχος τους είναι 1,5 μ. Έχει ορθογώνιο σχέδιο με διαστάσεις της βάσης 11 και 9 μ. Ήταν τουλάχιστον τρεις ορόφους.			αγροκτήματα και χωριά γύρω του. Αυτό επιβεβαιώνεται έμμεσα από το όνομά του - «Λευκή Πόλη» ή πιο σπάνια «Γκραντίστε» (Μεγάλη Πόλη), ενώ τα άλλα φρούρια γύρω του ο τοπικός πληθυσμός αποκαλούσε «καλέ» (κάστρο).. Η τύχη της Λευκής Πόλης μετά την πτώση της Βουλγαρίας υπό οθωμανική κυριαρχία είναι ασαφής. Πιθανόν το φρούριο δεν καταστράφηκε αλλά σε αυτό εγκαταστάθηκε ένας προσωρινός οθωμανικός φεουδαρχικός ηγεμόνας.
Μνημείο - οστεοφυλάκ	Κορυφή Τσέρνι Ριντ	Το μνημείο - οστεοφυλάκιο χτίστηκε και ανακαλύφθηκε στο μακρινό 1937 στην αιώνια μνήμη των θυμάτων της περιοχής του Ιβάνιλοβγκραντ	Ο χώρος είναι προσβάσιμος	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Χτίστηκε εξ ολοκλήρου με δωρεές από κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι επίσης

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΕΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ιο		κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913) και τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο (1915-1918).	με αυτοκίνητο.	και εστίασης στο Ιβάνιλοβγκραντ.	έχασαν συγγενείς και φίλους στους πολεμιστές.
Θρακικός θολωτός τάφος	Χωριό Βάλτσο Πολέ	Ο τάφος βρίσκεται κάτω από την κορυφή Σέινοβετς, κοντά στο χωριό Βάλτσο Πολέ και ανακαλύφθηκε στη δεκαετία του '30 από τον καθ. Μπόγκνταν Φίλοφ μέσα σε ένα τύμβο με διάμετρο περίπου 30 μ. και ύψος περίπου 6 μ. Αποτελείται από ένα ορθογώνιο προθάλαμο και ένα στρογγυλό θολωτό θάλαμο σε μια μορφή που συμπίπτει πλήρως με το θόλο ροτ θαλάμου του τάφου του Μεζές. Χρονολογείται γύρω στο 4ο αιώνα π.Χρ. Ο τάφος έχει ληστέψει από την αρχαιότητα και τα τελευταία χρόνια έχει ανασκαφεί από κυνηγούς θησαυρών. Η δομή της οροφής του προθαλάμου και η είσοδος σε αυτό καταστράφηκαν. Υπάρχει ένα αρχικό στάδιο καταστροφής του χώρου από τις ατμοσφαιρικές επιρροές. Μέχρι στιγμής δεν έχουν γίνει εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Λιουμπίμετς	Ο τάφος έχει ληστέψει από την αρχαιότητα και τα τελευταία χρόνια έχει ανασκαφεί από κυνηγούς θησαυρών. Η δομή της οροφής του προθαλάμου και η είσοδος σε αυτό καταστράφηκαν. Υπάρχει ένα αρχικό στάδιο καταστροφής του χώρου από τις ατμοσφαιρικές επιρροές. Μέχρι στιγμής δεν έχουν γίνει εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης.
Νεκροπόλεις σε ντολμέν	Χωριά Οριάχοβο και Βάσκοβο	Έχουν μελετηθεί ακόμη στα τέλη του 19ου αιώνα από τους αδελφούς Στέφαν και Γκεόργκι Μπόντσεβι από βουλγαρικής πλευράς και τους Τσέχους αδελφούς Χέρμαν και Κάρελ Σκόρπιλ. Ο συνολικός αριθμός τους τότε ξεπερνούσε 70. Στην περιοχή «Καπακλίκατα» κοντά στο χωριό Οριάχοβο υπάρχει μια νεκρόπολη από 4 ντολμέν (μεγαλιθικούς τάφους). Το όνομα της περιοχής προέρχεται πιθανότατα από τα ντολμέν, τα οποία ο τοπικός πληθυσμός έμοιαζε με "καλυμμένα με καπάκι". Πολύ ενδιαφέρον είναι τα ντολμέν στην περιοχή του «Εσμετζίκα», στα οποία ανακαλύφθηκαν σπάνια οβάλ χτυπήματα στους εσωτερικούς τοίχους της πέτρας. Η περιοχή «Κερέζ Νρερέ» έχει ένα άλλο ντολμέν και μια άλλη νεκρόπολη από 5 ντολμέν που χρονολογείται από την πρώιμη εποχή του σιδήρου – 10-9 αιώνα π.Χ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Λιουμπίμετς	Τα ντολμέν είναι από τα πιο συνηθισμένα είδη μεγαλιθικών μνημείων στη Βουλγαρία. Η μεγάλη τους συγκέντρωση στο βουνό Σακάρ είναι ασυνήθιστη. Τέτοια είναι η νεκρόπολη από ντολμέν ανάμεσα στα χωριά Οριάχοβο και Βάσκοβο.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Αρχιτεκτονικό μνημείο-οβελίσκος των πεσόντων κατά τον Βαλκανικό πόλεμο (1912) - στην κορυφή Σέινοβets	Χωριά Βλατσο Πολέ και Μάλκο Γκραντίστε	Στην κορυφή Σέινοβets, στην περιοχή μεταξύ των χωριών Βλατσο Πολέ και Μάλκο Γκραντίστε, το 1941 ανεγέρθηκε ένα αρχιτεκτονικό μνημείο - οβελίσκος στη μνήμη των θυμάτων του Βαλκανικού Πολέμου. Η κορυφή σχετίζεται με την έναρξη του Βαλκανικού Πολέμου του 1912.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Λιουμπίμετς	Σύμφωνα με τους Βούλγαρους ανιχνευτές την 4η Οκτωβρίου του 1912 στο οθωμανικό φυλάκιο πθυ βρισκόταν στην κορυφή «Κούρτκαλε» υπήρχαν περίπου 100 στρατιώτες, και κοντά σε αυτούς άλλοι δύο λόχοι. Η βουλγαρική στρατιωτική διοίκηση που παρασκευάστηκε για την επίθεση της κορυφής, η οποία αποτελούσε κύριος στόχος επειδή από εκεί μπορεί κανείς να παρατηρεί τις κοιλάδες των ποταμών Άρδας, Έβρου την κοιλάδα της Αδριανούπολης. Η πρόσβαση στην κορυφή είναι εξαιρετικά δύσκολη. Η νότια και η βόρεια πλαγιές είναι απότομες και απρόσιτες, και η ανατολική κλίση είναι βραχώδης και απότομη. Η ανάβαση στην κορυφή ήταν δυνατή μόνο σε ένα μονοπάτι, που κυλούσε μεταξύ βράχων και θάμνων. Στις 4 Οκτωβρίου, στις 9 και μισή μ.μ., διατάχθηκε το 3ο Σύνταγμα Πεζικού του Σέινοβο να ξεκινήσει την κατάκτηση της κορυφής. Νωρίς το πρωί της 5ης Οκτωβρίου, οι βουλγαρικές στρατιωτικές δυνάμεις την κατέκτησαν. Αυτή είναι η πρώτη σοβαρή μάχη στην εκστρατεία του Βουλγαρικού Στρατού προς την

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					Αδριανούπολη. Μετά από αυτή τη μάχη, τα βουλγαρικά στρατεύματα κατακτούν την πόλη Μουσταφά Πασά (σημερινή Σβίλεγκραντ) χωρίς εμπόδια.
Βραχώδες συγκρότημα λατρείας «Γκλούχιτε κάμανι» («Οι κουφές πέτρες»)	Χωριά Ντάμποβετς και Μάλκο Γκραντίστε /Δήμος του Λιουμπίμετς/, χωριό Εφρέμ /Δήμος του Ματζάροβο/ και χωριό Ορεσέτς /Δήμος του Χάρμανλι/	"Πρόκειται για ένα περίπλοκο συγκρότημα λατρείας, με πολιτιστικά στρώματα που ξεκινούν από την πρώιμη εποχή του σιδήρου μέχρι τον 13ο αιώνα μ.Χ. Το μεγάλο ενδιαφέρον για τους «Κουφές πέτρες» οφείλεται κυρίως στις πολυάριθμες κόγχες κόμμενες στις κάθετες πλευρές των ψηλών 30 μέτρων βράχων. Οι πιο εντυπωσιακές είναι οι κόγχες στο πιο δυτικό και εξέχον πάνω από τους άλλους ορεινό όγκο. Μια βαθιά ορθογώνιο στέρνα για τη συλλογή και την αποθήκευση νερού σκαλίστηκε στην επίπεδη κορυφή του. Σε αυτήν φτάνει κανείς με μια καλά σχηματισμένη διπλή σκάλα. Σ 'αυτό το μέρος βρίσκεται ένα σπήλαιο με ορθογώνιο σχέδιο και θολωτό κάλυμμα, το οποίο έχει αποκτήσει το δημοφιλές όνομα «βραχώδης τάφος».	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Λιουμπίμετς, Ματζάροβο και Χάρμανλι	Νότια, κάτω από το ορεινό όγκο, υπάρχει ένας πλατύς βράχος όπου χτίστηκε ένας ναός τον 5ο ή τον 6ο αιώνα.
Ρωμαϊκή Οδός	Χωριά Ντόλνι Γκλαβανάκ και Τρογιάν	Πολλοί δρόμοι περνούν από το έδαφος της σύγχρονης περιοχής του Χάσκοβο κατά την αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα. Ένας από αυτούς - ο κεντρικός δρόμος Βία Σινγκιντούνουμ συνδέει τη Σέρντικα /τη Σόφια/ με την Κωνσταντινούπολη /το Τσάριγκραντ/ είχε χρησιμοποιηθεί από τον 5ο αιώνα π.Χ. και είχε σημαντική στρατηγική σημασία. Κατά την περίοδο της ρωμαϊκής κυριαρχίας ήταν στρωμένος με πέτρα και κατά μήκος του χτίστηκαν πολλοί σταθμοί για τους ταξιδιώτες, οι αποστάσεις μεταξύ των οποίων σημειώθηκαν με στήλες. Από το χωριό Καλούγκεροβο ως το χωριό Τιάνεβο περνούσε η ρωμαϊκή οδός Βία Σινγκιντούνουμ ή Βία	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Ματζάροβο και Σιμεόνοβγκραντ.	Το καλύτερο διατηρημένο στην Ανατολική Ροδόπη τμήμα μιας σημαντικής ρωμαϊκής οδού κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού Άρδα, που συνδέει την Αδριανούπολη με το εσωτερικό της Ροδόπης.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒF1 αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Μιλιτάρις, η οποία συνένεκε την Κεντρική Ευρώπη με το Βαλκανικό Χερσόνησο και τη Μικρή Ασία, όπου βρήκαν έξι κίονες, τρία από τα οποία βρίσκονται στο Ιστορικό Μουσείο της πόλης Χάσκοβο.			
Μεγαλιθική εγκατάσταση η λατρείας - κρόμλεχ	Χωριό Ντόλεν Γκλαβανακ	Το κρόμλεχ αποτελεί μια ειδωλολατρική εγκατάσταση από κάθετα μπηγμένα λίθινα κομμάτια, τεθειμένα απευθείας στο βράχο χωρία να προετοιμαστούν τρίπες για την τοποθέτησή τους. Ο περιφραγμένος ιερός χώρος όπου διεξαγόταν οι τελετές έχει μορφή κύκλου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Για παρόμοιους ειδωλολατρικούς τόπους στη Δυτική Ευρώπη υιοθετήθηκε ο όρος «κρόμλεχ», ο διασημότερος αντιπρόσωπος των οποίων είναι το Στόουνχεντζ στην Αγγλία.
Θρακικό μνημείο. Παρεκκλήσι «Αγία Πέτκα της Βουλγαρίας». Μνημείο-σύμβολο "Θράκη χωρίς σύνορα"	Πόλη του Ματζάροβο	Χτίστηκε στη μνήμη των δολοφονημένων κοντά στο χωριό Γιατατζίκ (σημερινό Ματζάροβο) προσφύγων κατά τη μεγαλύτερη ήττα των Βουλγάρων στην Ανατολική Θράκη το 1913. Με πρωτοβουλία των τοπικών Θρακικών ενώσεων το 1928 για πρώτη φορά οργανώθηκε προσκύνημα στον τόπο εκτέλεσης κάτι που έγινε παράδοση που τηρείται ακόμη και σήμερα, και άρχισε η αναζήτηση για τα λείψανα των θυμάτων που συγκεντρώθηκαν σε έναν κοινό τάφο. Αργότερα το 1948, χτίστηκε το πανθέον, όπου μετακινήθηκαν τα οστά που βρέθηκαν. Ταεκάινια έγιναν παρουσίας του βοεβόδα Ντιμίταρ Ματζάροφ που κατά την ομιλία του πήγε πίσω τον τροχό της ιστορίας και αφηγήθηκε τις αναμνήσεις ενός αυτόπτη μάρτυρα και άμεσου συμμετέχοντα στα τραγικά γεγονότα του 1913. Στη συνέχεια χτίστηκε το μνημείο-σύμβολο «Θράκη χωρίς σύνορα» και το 1995 - το παρεκκλήσι «Αγία Πέτκα της Βουλγαρίας».	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Το Θρακικό μνημειακό συγκρότημα με πάνθεον-οστεοφυλάκιο, το παρεκκλήσι «Αγ. Πέτκα της Βουλγαρίας» και το μνημείο-σύμβολο „Θράκη χωρίς σύνορα“ κηρύχθηκε ιστορικό μνημείο τοπικής σημασίας.
Βραχώδης ανάγλυφο/Ιερό	Τα περίχωρα του χωριού Γκόρνο Πολέ	Το Θρακικό μνημείο αυτό αποτελεί μια οβάλ πέτρα με σκαλιστό ανάγλυφο. Το πέτρινο μπλοκ πάνω στο οποίο σκαλίστηκε το ανάγλυφο, ως αποτέλεσμα της περαιτέρω επεξεργασίας, μοιάζει σε μεγάλο βαθμό	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης	Το μνημείο είναι μοναδικό στο είδος του, διότι δεν έχει όμοιό του και αποτελεί ένα από τα παλαιότερα ανάγλυφα σε πέτρα στη

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		με μια ανθρώπινη μορφή. Έχει πέσει σε μια από τις μακρές πλευρές του, αλλά στο παρελθόν στάθηκε όρθιο. Πάνω από αυτό, σχηματίζεται ένα τραχύ πλαίσιο, στο οποίο σκαλίστηκαν δύο ανθρώπινες μορφές η μια δίπλα στην άλλη, με ανυψωμένα χέρια, επιμηκυμένα σώματα και σημαδεμένα πόδια. Η μια είναι υψηλότερη από την άλλη.		στην πόλη Ματζάροβο.	βουλγαρική επικράτεια.
Θρακικό συγκρότημα λατρείας	Χωριό Σενοκλάς	Ένα αξιόλογο αρχαιολογικό συγκρότημα, που περιλαμβάνει ένα θρακικό λατρευτικό κέντρο με πέτρινο ιερό, πέτρινες κόγχες και σπάνιο πέτρινο ήλιο. Κεντρική θέση σε αυτό καταλαμβάνουν τα ερείπια ενός μεγάλου θρακικού και μεσαιωνικού φρουρίου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Κοντά στο φρούριο βρίσκεται το παρεκκλήσι „Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος“.
Πέτρινος τάφος	Περιοχή Φουρντζικά, χωριό Γκόρνο πολέ	Σκαλίστηκε σε ένα γυμνό από τη διάβρωση βράχο και βρίσκεται στην πλαγιά ενός λόφου. Ο τλαφος έχει προθάλαμο, είσοδο και θάλαμο. Το ενδιαφέρον για αυτό το τάφο είναι ότι έχει άνοιγμα και πάνω από το κεντρικό θάλαμο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Αυτό πιθανότατα είναι το παλαιότερο πέτρινο ανάγλυφο, που χρονολογείται από τον 6ο-5ο αιώνα π.Χ.
Θρακικές πέτρινες κόγχες – «Χαμπάρκγια»	Χωριό Γκόρνο πολέ, περιοχή Χαμπάρ Κάγια	Βρίσκεται μέσα στα όρια της προστατευόμενης περιοχής «Τσέρνα Σκαλά» («Μαύρη Πέτρα»). Μοναδικά θρακικά μνημεία τραπεζοειδούς μορφής, που βρέθηκαν μόνο στην Ανατολική Ροδόπη.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Οι περισσότερες λατρευτικές τραπεζοειδείς κόγχες εμφανίζονται στην κοιλάδα του ποταμού Άρδα (σε ορισμένους τόπους μερικές εκατοντάδες), αλλά εμφανίζονται και νότια και βόρεια του ποταμού, όπως σε μερικά μέρη κατά μήκος του άνω ρου του ποταμού Χαρμανλίσκα.
Προϊστορικό θρακικό φρούριο «Γκολιάμοτο	Χωριό Γκόρνο Μπριάστοβο	Το φρούριο χτίστηκε από μεγάλες πέτρες χωρίς κονίαμα. Είναι ελλειπτικό και τα τείχη του, με πάχος 2,5 μέτρων περίπου, βρίσκονται σε κατάσταση διαρροής. Έχει μήκος 150 μ. και πλάτος 50 μ. Η έκτασή του είναι 5-6 στρέμματα και έχει δύο εσωτερικούς τοίχους.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη	Ο χώρος είναι ένας από τα σχετικά καλά διατηρημένα αρχαία θρακικά φρούρια στη Νότια Θράκη.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Гкрантiсте»				Μινεράλνι Μπάνι.	
Φρούριο στην κορυφή Κούπενα / Βάργκα/ Λάτνιτσατα	Χωριό Σαρνίτσα	Το θρακικό φρούριο της όψιμης αρχαιότητας και του μεσαίωνα στην κορυφή Κούπενα/ Βάργκα/ Λάτνιτσατα χτίστηκε στην ομόνημη κορυφή, σε απόσταση 2,67 χλμ. βορειοδυτικά κατά μήκος μιας ευθείας γραμμής από το κέντρο του χωριού Σαρνίτσα. Τα τείχη του φρουρίου είναι φτιαγμένα από πέτρα, κολλημένα με λευκό κονίαμα. Τα απολείματα του φρουρίου είναι ορατά μόνο στο βόρειο τμήμα της κορυφογραμμής.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Δεν μπορεί να ειπωθεί με βεβαιότητα πού ήταν η είσοδος στο φρούριο.
Καλέτο Σαρνίτσα - τοίχοι ενός θρακικού φρουρίου με πύργο από την εποχή της όψιμης Αρχαιότητας και του Μεσαίωνα	Χωριό Σαρνίτσα κοντά στο πέρασμα «Γιντίκα»	Οι τοίχοι του φρουρίου είναι φτιαγμένοι από μεγάλες πέτρες χωρίς συγκόλληση και σε μερικά μέρη η κατασκευή συμπεριλήφθηκε τα προεξέχοντα βράχια, συνδέοντάς τα δομικά με τον τοίχο. Η έκταση του φρουρίου είναι περίπου 2 στρέμματα. Στο κατώτερο βόρειο άκρο του φρουρίου, η ακρόπολη χωρίζεται από ένα επιπλέον τοίχωμα. Στην επιφάνειά του υπάρχουν κεραμικά θραύσματα από την αρχή και το δεύτερο μισό της πρώτης χιλιετίας π.Χ. καθώς και την ρωμαϊκή περίοδο και τον μεσαίωνα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Εδώ βρέθηκε ένα σπάνιο πολύτιμο έγγραφο - ένα στρατιωτικό δίπλωμα του αυτοκράτορα Ελαγκαμπάλ, με ημερομηνία 7 Ιανουαρίου του έτους 221. Το δίπλωμα φυλάσσεται στο πρώην μουσείο της αυτοκρατορικής αυλής στη Βιέννη.
Θρακικό φρούριο στην κορυφή "Όρλοβι σκαλί"	Χωριό Σαρνίτσα, περιοχή "Όρλοβι σκαλί"	Το Θρακικό Φρούριο της Νέας Εποχής του Σιδήρου βρίσκεται στην περιοχή "Όρλοβι σκαλί", 3 χλμ. δυτικά σε ευθεία γραμμή από το κέντρο του χωριού Σαρνίτσα. Τα κεραμικά στην επιφάνειά του είναι από το 2ο μισό της πρώτης χιλιετίας π.Χ. Είναι ένα γεωλογικό φαινόμενο, που μοιάζει με μεσαιωνικό κάστρο με ισχυρούς πύργους.			Το πέτρινο συγκρότημα είναι ένα συγκρότημα από ενδιαφέροντα και μαγευτικά βράχια, μερικά από τα οποία φτάνουν τα 30-40 μέτρα ύψος.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme."

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
(Βράχια των Αετών)					
Θρακικό ταφικό- λατρευτικό σύμπλεγμα και οικισμός. Μεσαιωνικό φρούριο «Οκόπα»	Πόλη του Μτζάρβοβο, περιοχή Χαμπάρ Καγιά	Αποτελείται από 3 τάφους που ανακαλύφθηκαν το 1938. Το φρούριο ήταν μέρος του συστήματος ασφαλείας του ποταμού Άρδα, το οποίο είχε 5 οχυρά. Βρίσκονται εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής "Μόμινα Σκάλα".	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Ο χώρος έχει κηρυχθεί πολιτιστικό μνημείο εθνικής σημασίας.
Θρακικό βραχώδες συγκρότημα λατρείας «Αλτάν τεπέ» και φρούριο από την εποχή της Ώψιμης Αρχαιότητας στην περιοχή «Χισάρια»	Χωριό Άγγελ Βοεβόδα	Ανάμεσα στα πολυάριθμα μεγαλιθικά μνημεία στο Δήμο Μινεράλνι Μπάνι, το θρακικό συγκρότημα λατρείας κοντά στο χωριό Άγγελ Βοεβόδα κατέχει ιδιαίτερη θέση. Το αρχαίο ιερό, ένα από τα μεγαλύτερα στη Βουλγαρία, έχει κηρυχθεί μνημείο πολιτισμού εθνικής σημασίας. Το συγκρότημα βρίσκεται σε μια βραχώδη κορυφή γνωστή με το όνομα Ασάρα. Στην κορυφογραμμή υπάρχει ένας ισχυρός τοίχος φρουρίου και πάνω από 50 (λατρευτικές) κόγχες έχουν σκαλισθεί στα βράχια. Κάτω από την κορυφή σχηματίστηκε μια βραχώδης πισίνα με τραπεζοειδές σχήμα και στρογγυλεμένες γωνίες - πιθανώς χρησίμευε ως βωμός. Στο υψηλότερο μέρος - σε τρία απότομα βράχια - έχουν σκαλιστεί άλλες εγκαταστάσεις λατρείας. Πέντε σκαλοπάτια οδηγούν σε έναν τάφο στο ανατολικότερο μέρος.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Για την όψιμη ρωμαϊκή και την αρχαία περίοδο, μπορούμε ήδη να πούμε ότι το φρούριο της περιοχής Χισάρια πάνω από το χωριό Άγγελ Βοεβόδα στο Δήμο Μινεράλνι Μπάνι χτίστηκε κάποτε στα τέλη του 4ου και στις αρχές του 5ου αιώνα. Η πιο έντονη περίοδο της ύπαρξής του ήταν κατά τη διάρκεια της καλά τεκμηριωμένη ιστορικά δραστηριότητα του αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Ο ίδιος κυβερνούσε την Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία τον 6ο αιώνα και ήταν ένας από τους μεγαλύτερους αυτοκράτορες της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Στην πραγματικότητα, κατά τη διάρκεια της αυτοκρατορίας του, για τελευταία φορά

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					στην επικράτεια της σημερινής Βουλγαρίας, χτίστηκε ένα τόσο ισχυρό αμυντικό σύστημα, το οποίο ξεκινούσε από τον ποταμό Δούναβη, η δεύτερη γραμμή άμυνας βρισκόταν στην οροσειρά των Βαλκανίων και η τρίτη ήταν ακριβώς στην οροσειρά της Ροδόπης.
Στάπκατα να Μπογορόν τιτσα (Το Βήμα της Παναγίας)	Χωριό Μινεράλνι Μπάνι	Το ίχνος της ρωμαϊκής εποχής διατηρείται ακόμα σε ένας χώρος, γνωστός ως το «Βήμα της Παναγίας», σκαλισμένο σε ένα φυσικό βράχο. Βρίσκεται 5 μέτρα από την πρώτη φυσική πηγή μεταλλικού νερού - στο κέντρο του χωριού Μινεράλνι Μπάνι, και είναι μήκους 2 μέτρων, βάθους 1 μέτρου και πλάτους 0,75 μ. Σύμφωνα με τους ιστορικούς, αυτή είναι μια αρχαία σαρκοφάγος και ο τοπικός πληθυσμός δημιούργησε ένα θρόλο που λέει αυτό είναι το βήμα της Παναγίας που φεύγει από τους Εβραίους που την ακολουθούν.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Οι άνθρωποι πιστεύουν ότι το "θαυματουργό βήμα" της έχει θεραπευτική δύναμη, φέρνει καλή τύχη και κάνει τις επιθυμίες πραγματικότητα. Γι 'αυτό και οι χριστιανοί και οι μουσουλμάνοι λατρεύουν αυτό το ιερό μέρος και αφήνουν ένα νήμα ή ένα κομμάτι του ρούχου τους για υγεία και ευτυχία.
Ρωμαϊκό φρούριο "Άγιο Πνεύμα"	Χωριό Μινεράλνι Μπάνι	Ιστορικά στοιχεία αποκαλύπτουν ότι στο έδαφος του σημερινού Μινεράλνι Μπάνι βρισκόταν η λεγόμενη πόλη Τοπλίτσος (ή Τοπλίκα), η οποία αριθμούσε περίπου 12.000 κατοίκους. Πιστεύεται ότι μετά από μάχες, οι Ρωμαίοι στρατιώτες θεράπευαν τις πληγές τους εδώ, γύρω από τις θερμές ιαματικές πηγές. Έτσι, χάρη στις μοναδικές θεραπευτικές ιδιότητες του μεταλλικού νερού, δημιουργήθηκε η αρχαία πόλη, που ονομάστηκε από τους Ρωμαίους Τοπλίτσος. Οι αρχαιολογικές ανασκαφές αποδεικνύουν ότι γύρω από τις ιαματικές πηγές υπήρχε έντονη ζωή κατά τη διάρκεια διάφορων ιστορικών εποχών.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Το φρούριο του Αγίου Πνεύματος είναι ο καλύτερος διατηρημένος ιστορικός χώρος στο θέρετρο. Το όνομά του προέρχεται από το παρεκκλήσι "Άγιο Πνεύμα". Χτίστηκε στα ρωμαϊκά χρόνια από μεγάλες χοντρές πέτρες και χρησίμευε ως άμυνα του οικισμού. Απόδειξη της κατασκευής του κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής εποχής είναι οι χρησιμοποιημένες οικοδομικές τεχνικές και υλικά. Το φρούριο είναι ένα ακανόνιστο πολύγωνο με δύο εισόδους από το νότο και

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωτόηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					δύο μικρές πόρτες στα δυτικά και ανατολικά. Οι ιστορικοί μύθοι λένε ότι κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα σφραγίστηκαν. Διαπιστώθηκε ότι το φρούριο υπήρχε από τον 2ο αιώνα μέχρι τον 14ο αιώνα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, καταστράφηκε επανειλημμένα και ξαναχτίστηκε.
Σαραπάνι (πέτρινες πισίνες «Σαραπτάς»)	Χωριό Μπριάστοβο	Οι «σαραπάνι» είναι κοιλότητες στους βράχους που οι άνθρωποι έκαναν πριν 2600-2800 χρόνια. Οι αρχαιολογικές ανασκαφές χρονολογούν αυτά τα ευρήματα γύρω στα 8-12 π.Χ. Πρόκειται για τεχνητές κοιλότητες στα βράχια με βάθος 20-70 εκ. και διάμετρο 50-180 εκ. Κάθε «σαραπάνα» αποτελείται από ένα μικρό και μεγάλο κύπελλο με κεκλιμένο δάπεδο και ανοιχτό ή καλυμμένο κανάλι. Το όνομα «σαραπάνα» προέρχεται από την τουρκική λέξη «σάράπ» και σημαίνει κρασί. Υποτίθεται ότι οι αρχαίοι κάτοικοι αυτών των περιοχών είχαν επεξεργαστεί σταφύλια για την πααργωγή οινών.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	Θεωρείται ότι οι «σαραπάνι» έχουν σχέση με τη λατρεία του Θεού Διονύσου. Σαραπάνι υπάρχουν στις περιοχές «Καρακάγια», «Γκάρβανιτσα», «Ποζάριστετο» και «Αβράμος κάμακ» (Πέτρα του Αβράμ) στην περιοχή του χωριού Μινεράλνι Μπάνι. Υπάρχουν άλλα παρόμοια μνημεία στην περιοχή, με διαφορετικά σχήματα και μεγέθη. Υπάρχουν δύο θεωρίες σχετικά με τη χρήση αυτών των ενδιαφερόντων εγκαταστάσεων: σύμφωνα με τη μία οι σαραπάνι χρησιμοποιούνταν στην οиноπαραγωγή (για την πάτηση των σταφυλιών) και, σύμφωνα με την άλλη οι σαραπάνι χρησιμοποιούνταν στην εξόρυξη, για την επεξεργασία του μεταλλεύματος με νερό. Σύμφωνα με ορισμένους συγγραφείς, οι σαραπάνι ήταν συγχρονισμένοι με τα

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					μεγαλιθικά μνημεία (από την 1η χιλιετία π.Χ.) και είχαν χρησιμοποιηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Μόνο στην περιοχή τυο χωριού Μπράστοβο έχουν βρεθεί πάνω από 200 σαραπάνι που βρίσκονται σε υψηλές και δύσκολα προσβάσιμες περιοχές, ενώ κοντά τους έχει ανακαλυφθεί ένα αρχαίο ορυχείο χρυσού."
Προϊστορικό και Πρωτοϊστορικό λακκοειδές σύμπλεγμα	Χωριό Καπιτάν Αντρέεβο, περιοχή «Χαούζα»	Το σύμπλεγμα αυτό, χρονολογούμενο στην περίοδο μεταξύ 5200 και 4800 χρονών π.Χ., δεν έχει όμοιο του στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και αποτελεί σημαντική συνεισφορά στη γνώση που έχουμε για τον πρώτο ευρωπαϊκό πολιτισμό που άνθησε στη βουλγαρική επικράτεια. Η δεύτερη περίοδος στην κατοίκηση της μελετημένης περιοχής ήταν κατά τη Μέση Εποχή του Χάλκου – περίπου στα έτη 1800 – 1700 π.Χ. Βρέθηκαν ακόμη μερικοί λάκκοι λατρείας που είναι σπάνιοι στα βουλγαρικά εδάφη. Η τρίτη περίοδος κατοίκησης της περιοχής είναι από την Πρώιμη και Ύστερη Εποχή του Σιδήρου – την 1 ^η χιλιετία π.Χ. Μελετήθηκαν δεκάδες τελετουργικοί λάκκοι, μερικοί εκ των οποίων πολύ μεγάλων διαστάσεων. Χρονολογικά στο τέλος τοποθετούνται δύο μεσαιωνικά αμπριά και τουλάχιστον τρία τελετουργικά κολώματα με ανθρώπινες θυσίες από τον 8ο έως τον 9ο αιώνα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Σύμφωνα με τους αρχαιολόγους, σε αυτή την περιοχή υπήρχε ένα παγανιστικό τελετουργικό ιερό ενός αρχαίου πολιτισμού που κατοικούσε τη Βαλκανική Χερσόνησο. Ίχνη του βρίσκονται στη Βάρνα, στον πολιτισμό του Ντουρανουλάκ, και αργότερα στην κατασκευή ιερών, ναών και μεγαλιθικών εγκαταστάσεων.
Τοξωτή γέφυρα του Μουσταφά Πασά	Πόλη του Σβίλενγκραντ	Η γέφυρα αυτή είναι το μοναδικό απόλυτα διατηρημένο απομεινάρει ενός ολόκληρου οθωμανικού συμπλέγματος που αποτελούσε από ένα караβάν сарай (σημείο ανάπαυσης ταξιδιωτών), ένα ισλαμικό Τέμενος και ένα χαμάμ. Χτίστηκε μετά από εντολή του Τσομπάν Μουσταφά Πασά, Βεζίρη του Σουλτάνου Σουλεϊμάν Α΄ ο Μεγαλοπρεπής /Σουλεϊμάν	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Η επιγραφή για την κατασκευή της γέφυρας είναι ένα ανάγλυφο σε μαρμαρίνη πλάκα, τοποθετημένο σε κιγκλίδωμα στη μέση της γέφυρας ύψους 6 μ. Η πλάκα με την επιγραφή αναφερόταν από τον ντόπιο

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Ελ Канουνί/. Έτος ολοκλήρωσης της κατασκευής της γέφυρας είναι το 1529, κάτι που φαίνεται στις αριθμητικές αναλογίες των араβικών γραμμάτων στα δύο τελευταία λόγια της επιγραφής κάτω στη γέφυρα: Хасάна Амбантіе, δηλαδή αιώνια καλό έργο. Έτσι, μαζί με την κατασκευή της γέφυρας, ο Μουσταφά Πασάς θεωρήθηκε επίσης ως ο ιδρυτής του νέου οικισμού του Σβίλεγκραντ που ονομάστηκε στα τουρκικά Μουσταφά Πασάς Киоприусиού, δηλαδή „Η Γέφυρα του Μουσταφά Πασά“. Το μήκος της γέφυρας είναι 295 μέτρα και το πλάτος 6 μ, Είναι καλυμμένη με скаλισμένες πέτρες και την εποχή της είχε 20 όμορφες τόξους. Οι χειρολισθήρες είναι κατασκευασμένοι από ολόκληρες πέτρες. Ο αριθμός όλων των μπλοκ παραπέτου στη γέφυρα είναι 706, 353 και στις δύο πλευρές.			πληθυσμό ως «ταρέχα», «ταρίχ», δηλ. ιστορία. Η μετάφραση της επιγραφής έχει ως εξής: «Η γέφυρα χτίστηκε - όταν ήταν χαλίφης ο μεγαλύτερος Σουλτάνος εκ των Σουλτάνων ο Σουλεϊμάν Хан, γιος του σουλτάνου Σελίμ Хан - για να αποτελέσει συνέχεια της ασφάλειας και της προστασίας του από τον Βεζύρη Μουσταφά Πασά, Θεός να ρτον προστατεύει για όσα δημιουργεί. Και αυτό /η κατασκευή της γέφυρας/ ήταν το πιο διαρκές καλό έργο του κατά τη διάρκεια του έτους, και στην ημερομηνία όταν έχει γίνει ένα αιώνια καλό έργο.»
Απομεινάρια της ρωμαϊκής οδού «Βία Διαγωνάλης»	Χωριό Καπιτάν Ανδρέεβο, περιοχή «Χαούζα», χωριό Ιζβόροβο, περιοχή «Καλνταράμα» και χωριό Οβτσάροβο, περιοχές "«κερένα», «Τούρσκοτο	Σύμφωνα με τα ευρήματα που βρέθηκαν στο μελετημένο τμήμα με μήκος περίπου 130 μέτρα, χρησιμοποιήθηκε από τον 2ο έως τον 6ο αιώνα. Η οδός είναι χτισμένη από μεγάλο βότσαλο και έχει πλάτος περίπου 18 μέτρα. Μέχρι τώρα, τα καταγεγραμμένα τμήματα αυτής της στρατιωτικής οδού σε όλο το μήκος της από την Κεντρική Ευρώπη ως την Κωνσταντινούπολη έχουν πλάτος 6-8 μέτρα. Στη Βουλγαρία, μέχρι σήμερα, τα τμήματα της Βία Διαγωνάλης που έχουν ανακαλυφθεί βρίσκονται κοντά στο Χάρμανλι και το Κόστινιμπροντ. Μόνο το τμήμα του Καπιτάν Ανδρέεβο είναι τόσο μακρύ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Σβίλεγκραντ και Χάρμανλι.	Το εύρημα στην περιοχή Χαούζα προκαλεί γρήγορα την έκπληξη όλων των ειδικών στην Αρχαιότητα των βουλγαρικών εδαφών και λόγω του μεγάλου πλάτους 18 μέτρων που μπορεί να συγκριθεί με τις σημερινές εθνικές οδούς.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΕΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
	γκρόμπε», «Κοβανλάκ» και „Γιουρούσκια κλάντενιτς»				
Βραχώδης εκκλησία	Χωριό Μάτοτσινα, περιοχή «Ντελί Καγιά»	Η βραχώδης εκκλησία είναι σκαλισμένη σε ασβεστολιθικά βράχια και βρίσκεται 2 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του χωριού, στην περιοχή «Ντελί Κάγια» (Μπηγμένη πέτρα). Το πρόσωπο του βράχου έχει σκαλιστεί τέλεια και μια δεκαριά σκαλισμένα πλατιά σκαλοπάτια, που βρίσκονται στις δύο πλευρές της εισόδου, κατεβαίνουν σε ένα μικρό θολωτό διάδρομο με μήκος 4,40 μέτρα, πλάτος 3 μ και ύψος 3,5 μ. Το εσωτερικό του ναού είναι ορθογώνιο, με θόλο. Έχει διαστάσεις 7 x 9,85 μ, με σημερινό ύψος του θόλου 5 μέτρα. Στον ανατολικό τοίχο του ναού που δεν έχει καμία αψίδα, υπάρχουν τρεις κόγχες, οι οποίες βρίσκονται δύο μέτρα από το δάπεδο και πιθανότατα χρησίμευαν για την τοποθέτηση εικόνων. Υπάρχουν δύο τετράγωνες κόγχες και στις δύο πλευρές του διαδρόμου προς την έξοδο. Στο εσωτερικό, στα αριστερά, στο ίδιο ύψος υπάρχει και μια άλλη κόγχη. Πάνω στην εκκλησία βρέθηκαν μερικοί σκαλισμένοι στα βράχια τάφοι με προσανατολισμό ανατολικά-δυτικά. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση βραχώδων εκκλησιών βρίσκεται στην περιοχή του ποταμού Ρούσκι Λομ και στη Μικρά Ασία, στην περιοχή της Αμάσειας και της λίμνης Βαν. Η βραχώδης εκκλησία κοντά στο χωριό Μάτοτσινα, και αυτή κοντά στο χωριό Μιχάλιτς, σκαλίστηκαν από μοναχούς ασκητές γύρω από το 10 αιώνα. Εκκλησίες και μοναστήρια σκάλισαν στους βράχους επίσης οι λάτρες διαφόρων αιρέσεων, που ήταν πολλές σε	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Το 1968, η βραχώδης εκκλησία κοντά στο χωριό Μάτοτσινα κηρύχθηκε μνημείο πολιτισμού εθνικής σημασίας.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Μεσαιωνικός πύργος (Φρούριο Μπουκελόν)	Χωριό Μάτοτσινα, περιοχή «Κούλατα», 200 μ. βόρεια	εκείνη την εποχή. Το χωριό Μάτοτσινα βρίσκεται κοντά στα βούλγαρο-τουρκικά σύνορα, στη δεξιά όχθη του ποταμού Τούντζα. Στο βόρειο άκρο του υπάρχει ένας απότομος λόφος, προσβάσιμος μόνο από το χωριό. Εκεί υπήρχε ένας διαχωριστικός τοίχος, από τον οποίο παραμένουν μόνο ίχνη. Σε απόσταση 50 μέτρων από αυτό, πάνω στο λόφο, χτίστηκε το φρούριο Μπουκελόν, η πλησιέστερη άμυνα της Αδριανούπολης από το βορρά. Είναι ένα από τα καλύτερα διατηρημένα στρατιωτικά κτίρια στη Βουλγαρία. Το φρούριο που περιβάλλει την κορυφή του λόφου έχει περίπου 65 μέτρα πλάτος και μήκος 150 μέτρα. Καλύτερα διατηρημένοι είναι ο προστατευτικός πύργος στην είσοδο και ένα μέρος του διπλού τοίχου του φρουρίου κοντά στην πόρτα. Ο πύργος και οι τοίχοι είναι κατασκευασμένοι από πέτρες και 4 σειρές τούβλες κολλημένες με λευκό κονίαμα. Κατασκευάστηκε σε τρεις μεγάλους ορόφους. Ο τελευταίος όροφος με ημικυλινδρικό σχήμα χρησίμευε ως ένα μικρό παρεκκλήσι στο οποίο προσευχόντουσαν οι πολιορκημένοι υπερασπιστές του φρουρίου. Τα όστρακα βρίσκονται σε όλες τις πλευρές και είναι προσβάσιμες από ξύλινες σκάλες. Το φρούριο χτίστηκε κατά τη Ρωμαϊκή εποχή. Εδώ, το 387, υπήρξε μια μεγάλη μάχη μεταξύ των στρατών του αυτοκράτορα Ουάλη και των Γότθων. Τελείωσε με την πλήρη ήττα του ρωμαϊκού στρατού και ο αυτοκράτορας σκοτώθηκε στη μάχη. Το φρούριο έχει ξαναχρησιμοποιηθεί και ξαναχτιστεί κατά τη διάρκεια των αιώνων. Η οικοδομική τεχνική - μικτή τοιχοποιία με διακοσμητικές ζώνες από τούβλα και λευκό κονίαμα μας λέει την εποχή - μεταξύ του 12-14του αιώνα. Στα πλάγια της μπροστινής πόρτας είναι χτισμένο ένα	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Κοντά σε αυτό το φρούριο στις 14 Απριλίου του 1205 τα βουλγαρικά στρατεύματα, με επικεφαλής τον Τσάρο Καλογιάν, κατέστρεψαν τον στρατό των Λατίνων Ιπποτών και κατέλαβαν τον αυτοκράτορα Μπάλντουιν των Φλάνδερς. Ο αιχμάλωτος οδηγήθηκε στο Τίρνοβο, όπου πέθανε το 1206. Κατά την τουρκική κυριαρχία, το φρούριο έχασε τη σημασία του και ήταν έρημο. Το 1664 στην περιοχή κινηγόυσε ο Σουλτάνος Μωάμεθ IV, και από το ημερολόγιό του μαθαίνουμε ότι το φρούριο και το χωριό πλέον ονομαζόταν Φίκλα.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		σταυροειδές μονόγραμμα από τούβλα του κυβερνήτη του από τον 14ο αιώνα. Τα γράμματα σχηματίζουν το όνομα Μιχαήλ. Είναι γνωστό ότι μέχρι το έτος 1328 ο βούλγαρος τσάρος Μιχαήλ, που πολεμούσε εναντίον του Ανδρόνικου Γ, έφτασε στο Διδυμότειχο. Είναι δυνατόν κατά τη διάρκεια αυτής της πορείας ο Βούλγαρος Τσάρος να ξανάχτισε γρήγορα το φρούριο.			
Μεσαιωνικό φρούριο	Χωριό Μεζέκ, περιοχή «Καλέτο»	Μερικοί ιστορικοί πιστεύουν ότι αυτό είναι το γνωστό από τις γραπτές πηγές φρούριο Νευτζικόν και άλλοι επιστήμονες πιστεύουν ότι στον τόπο αυτό βρισκόταν το φρούριο της Βερσινικίας όπου το 813 ο χαν Κρούμος νίκησε το βυζαντινό στρατό και κατέλαβε τη Θράκη. Αρκετές αρχαιολογικές ανασκαφές αποκάλυψαν αντικείμενα από την περίοδο πριν από τον 11ο αιώνα. Η κατασκευή του φρουρίου χρονολογείται στην εποχή του βυζαντινού αυτοκράτορα Αλεξίου Α Κομνηνού (1081-1117 μ.Χ.). Τα τοιχώματα του φρουρίου εσωκλείουν μια περιοχή περίπου 7 στρεμμάτων στο σχήμα ακανόνιστου ορθογωνίου με διαστάσεις 110/60 μέτρα και είναι κατασκευασμένα από χοντρές πέτρες με λευκό κονίαμα διακοσμημένα με τρεις ζώνες τούβλες από την εξωτερική πλευρά. Ο τοίχος του φρουρίου τελείωνε με κορυφογραμμές που διατηρήθηκαν μέχρι το 1900. Η υπεράσπιση του φρουρίου ενισχύθηκε με εννέα πύργους, με στρογγυλεμένο σχήμα και ύψος 10 μ. Πέντε από τους πύργους βρίσκονται στο νότιο τοίχο του φρουρίου (δύο στη γωνία και τρεις στο μπροστινό μέρος), δύο στη δυτική (στη μέση και στην κύρια είσοδο) και από ένα στο βόρειο και στον ανατολικό τοίχο. Το φρούριο λειτουργούσε μέχρι την οθωμανική κατάκτηση στα τέλη του δέκατου τέταρτου αιώνα. Είχε σχεδιαστεί ως μια ισχυρή μονάδα οχύρωσης και μέσα του υπήρξε	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλνγκραντ.	Το φρούριο κοντά στο χωριό Μεζέκ διατηρήθηκε μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα. Μέρος του καταστράφηκε γύρω στο 1900, όταν από το φρούριο πήραν πέτρες για την κατασκευή τουρκικών στρατώνες στο Σιβιάνγκραντ. Το βόρειο τοίχο του φρουρίου υπέστη περισσότερες ζημιές. Διατηρείται μόνο μέχρι το επίπεδο του εδάφους στο εσωτερικό του μέρους. Η νότια, η δυτική και η ανατολική πλευρά έχουν διατηρηθεί στο ύψος της πλατφόρμας πάνω από την οποία είχαν αυξηθεί οι τοίχοι.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		έντονη ζωή. Αποκαλύφθηκαν μερικές αποθήκες τροφίμων με καμμένο σιτάρι μέσα τους. Βρέθηκαν πολλές αιχμές σιδερένιων βελών, σπιρούνια και πέταλα, που αποτελούν μαρτυρίες για την καθημερινή ζωή των στρατιωτών της φρουράς. Πέτρινοι μύλοι, μεταλλικά εργαλεία και άλλα στοιχεία δείχνουν τον τρόπο ζωής των απλών ανθρώπων.			
Θρακικός θολωτός τάφος	Χωριό Μεζέκ	Ανήκει σε μία από τις πιο μεγάλες μνημειακές εγκαταστάσεις αυτού του τύπου που βρέθηκαν στα εδάφη της αρχαίας Θράκης. Ο τάφος είναι μια εντυπωσιακή εγκατάσταση, με προσανατολισμό ανατολής-δύσης και είσοδο από την ανατολή, χτισμένη από μεγάλα, καλά επεξεργασμένα πέτρινα τετράγωνα. Η κατασκευή αποτελεί "ξηρή τοιχοποιία", χωρίς κονίαμα. Τα μπλοκ συνδέονται μεταξύ τους με σιδερένιους και ξύλινους αρμούς. Έχει συνολικό μήκος 29.95 μ. Ο δρόμος /δηλ. ο διάδρομος/ έχει μήκος 20,65 μ, πλάτος 1,55 μ και ύψος 2,40 έως 2,60 μ. Από αυτό διαδοχικά εισέρχεται σε δύο θαλάμους /προθαλάμους/ με ορθογώνια κάτοψη που ακολουθούνται από ένα κυκλικό θάλαμο με κυψελοειδή θόλο. Ο τάφος χρησιμοποιήθηκε επανειλημμένα, ο αριθμός των κηδεών δεν ήταν μικρότερος από 4. Εκεί τάφθηκαν μέλη της θρακικής αριστοκρατίας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Σε αυτό βρέθηκαν πολλά αντικείμενα από χρυσό, ασήμι, χαλκό, σίδηρο, γυαλί, φαγεντιανή και πηλό. Χρονολογούνται από το 4ο έως το 3ο αιώνα π.Χ.
Μνημείο των ηρώων πολέμου	Πόλη του Σβίλενγκραντ	Βρίσκεται στην πλατεία Σβιλένα. Κατασκευάστηκε στη μνήμη των ηρώων από το Σβίλενγκραντ και το δήμο που σκοτώθηκαν στους πολέμους. Στα τείχη του από γρανίτη έχουν γραφεί πάνω από 100 ονόματα ανθρώπων που θυσιάσαν τη ζωή τους για την ελευθερία.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Χτίστηκε το 2008.
Βραχώδης εκκλησία	Χωριό Μιχάλιτς	Η βραχώδης εκκλησία στο χωριό Μιχάλιτς είναι η μόνη στην Βουλγαρία που έχει το μοναδικό σχήμα τριών κογχών. Ολόκληρη η εκκλησία κόπηκε/σκαλίστηκε σε ασβεστολιθικό βράχο. Σύμφωνα με το σχήμα της	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης	Κάθε προσπάθεια να βρεθεί κάποια ακριβέστερη χρονολόγηση είναι ανεπιτυχής. Έξω, γύρω από την εκκλησία,

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		είναι μια πραγματική τρουλωτή εκκλησία τριών κογχών σαν να είχε κατασκευαστεί από απλά οικοδομικά υλικά. Ο εσωτερικός της χώρος φαίνεται ως σταυροειδής τρουλωτός ναός. Οι κόγχες είναι σχεδόν πανομοιότυπες διαστάσεις, οι δύο πλαγίες έχουν βάθος 4 μέτρα και πλάτος 3,60 μέτρα, ενώ η ανατολική έχει διαστάσεις 4 x 4 μ. Η δεξιά πλευρά της τελευταίας είχε επεκταθεί λόγω θραύσης του βράχου, για την οποία δεν μπορεί να ειπωθεί εάν συνέβη όταν σκαλίστηκε η εκκλησία. Η τρύπα που είχε σχηματιστεί με τον τρόπο αυτό είναι πλέον γεμάτη με πέτρες. Στο κάτω μέρος της ανατολικής κόγχης /αψίδας/ κατασκευάστηκε βάθρο – ιερό από λίθινες πλάκες ύψους 0,80 μ και πλάτους στη μέση 0,85 μ. Η επιθυμία των κατασκευαστών η βραχώδης εκκλησία να μοιάζει με κατασκευασμένη έφτασε ως εκεί, ώστε στη μέση της να σκαλιστεί κεντρικός τρούλος, με διάμετρο 5,5 μ. και ύψος 6 μ από το δάπεδο. Η εκκλησία έχει και άλλα αρχιτεκτονικά στοιχεία χαρακτηριστικά για τους κατασκευασμένους ναούς. Αντί για κορυφές των λοφίων (pendentifs) και κυκλικά στοιχεία που θα είχαν στρογγυλίσει τον ορθογώνιο χώρο μεταξύ τις κόγχες, πάνω από τις οποίες βρίσκεται ο τρούλος, εδώ και στις δύο πλευρές της ανατολικής κόγχης σε απόσταση 2,60 μ. από το δάπεδο υπάρχουν κιονόκρανα (ή pilastro). Χτίστηκαν σε ύψος περίπου 30 εκ. και τοποτέθηκαν σε μια γωνία μεταξύ της ανατολικής και της πλευρικής κόγχης. Αυτή η γωνία σχηματίστηκε από δύο τοίχους πλάτους 90 εκατοστών. Έτσι δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι ο τρούλος βρίσκεται πάνω σε στήλες. Στη γωνία ανάμεσα στην ανατολική και την αριστερή κόγχη υπάρχει χαραγμένος ένας σταυρός, με εσωτερικά διευρυμένους ώμους, ύψους 0,30 εκ. Άλλες εικόνες ή τοιχογραφίες στους τοίχους δεν υπάρχουν.		στην πόλη Σβίλενγκραντ.	στο έδαφος υπάρχουν μικρά θραύσματα πρώιμης μεσαιωνικής κεραμικής, και στην κοντινή περιοχή – ίχνη παλαιών οικισμών από διάφορες εποχές. Η βραχώδης εκκλησία στο Μιχάλιτς διαφέρει από όλες τις βραχώδεις εκκλησίες της χώρας στο σχήμα της - με τρεις κόγχες – κάτι που στη Βαλκανική Χερσόνησο μπορεί να βρεθεί μόνο σε κατασκευασμένα ιερά (και όχι σκαλισμένα) γνωστές από την αρχαιότητα και στις πρώτες βυζαντινές εκκλησίες. Πιθανότατα φτιάχτηκε στα ανήσυχα χρόνια γύρω στο 10ο αιώνα. Οι βραχώδεις εκκλησίες, τα μοναστήρια και οι μοναστικές σπηλιές σκαλίστηκαν στα βράχια από τους μοναχούς και ασκητές, οπαδοί των διαφόρων αιρέσεων, που ήταν τόσο πολυάριθμοι εκείνη την εποχή."

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Το δάπεδο φτιάχθηκε πάνω στα βράχια όπου στρώθηκε ένα λεπτό στρώμα (μέχρι 0,10 μ.) εδάφους.			
Κάστρο Κωνσταντίνου	Πόλη του Σιμενόνοβγκραντ	Η πόλη της Κωνσταντίας που υπήρχε κατά την Όψιμη Αρχαιότητα και το Μεσαίωνα, βρισκόταν στο λόφο «Ασάρα», βόρεια της περιοχής Ζλάτι Ντολ, στη δεξιά όχθη του ποταμού Έβρου, 2.46 χλμ ανατολικά σε ευθεία γραμμή από το κέντρο του Σιμενόνοβγκραντ. Η πραγματική μεσαιωνική πόλη του 11-12του αιώνα βρισκόταν στην αριστερή όχθη του ποταμού Έβρου στην περιοχή Γκραντίσντο απέναντι από το κάστρο. Το φρούριο αυτό που διαμορφώθηκε ως μία από τις μεγαλύτερες και αρχαιότερες πόλεις στη Βόρεια Θράκη υπήρχε από το 4 αιώνα έως τις αρχές του 13 αιώνα. Οι τοίχοι του είναι ισχυροί, πάχους περίπου τριών μέτρων. Η είσοδος του φρουρίου είναι από το βορρά. Κατά τις ανασκαφές στο κάστρο βρέθηκαν υπόγειες σήραγγες με διακλαδώσεις.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σιμενόνοβγκραντ.	Ο θρύλος μας λέει ότι αυτή ήταν η κατοικία των τελευταίων Ρωμαίων αυτοκράτορων. Στα μπουντρούμα του φρουρίου, έκρυψαν τα πλούτη τους. Όταν οι βάρβαροι εισέβαλαν, το φρούριο τους σταμάτησε για λίγο. Εδώ συγκεντρώθηκαν όλες οι αξίες της επαρχίας, αλλά σε λίγο καιρό το φρούριο έπεσε. Οι Ρωμαίοι έφυγαν και οι θησαυροί παρέμειναν στα μπουντρούμα του φρουρίου. на крепостта те криели своите богатства.
Αρχαιολογικό συγκρότημα	Χωριό Ντόλνο Τσερκοβιστε	Εδώ υπάρχουν πολλοί τύμβοι, οι περισσότεροι εκ των οποίων δυστυχώς, λεηλατήθηκαν από κυνηγούς θησαυρών. Ένα άλλο χαρακτηριστικό για τον πολιτισμό των Θρακών σημάδι, που μας έχουν αφήσει εδώ, είναι τα ιερά τους, όπως αυτό που ανακαλύφθηκε στην περιοχή Αούλ Καγιά (βρίσκεται στους πρόποδες του Βράχου του Λέωντα). Κατά τη διάρκεια αρχαιολογικών ανασκαφών μεταξύ των θραυσμάτων κεραμικής και άλλων κεραμικών δοχείων βρέθηκαν και ίχνη εστίας και τέφρας, όπου είχαν καεί τα θύματα. Υπάρχουν ίχνη από διώροφη πέτρινη περίφραξη ξηρής τοιχοποιίας. Η νεκρόπολη στο χωριό Ντόλνο Τσερκοβιστε είναι μια από τις μεγαλύτερες στην Ανατολική Ροδόπη. Οι τραπεζοειδείς βραχώδεις κόγχες (πάνω από 80) συγκεντρώθηκαν στην περιοχή Κοβάν Καγιά και στο απέναντι βράχο Σαρακαγιά. Ο ίδιος ο τάφος βρίσκεται στο χωριό Ορεσάρι, στη δεξιά όχθη του ποταμού Άρδα. Κοντά στο χωριό,	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Οι πιο αξιοσημείωτες είναι οι βραχώδεις κόγχες («Καβανλάτσι, «Κοβάν Καγιά»), στις οποίες υποτίθεται ότι έβαλαν τα τέφρα των νεκρών. Εδώ είναι η διάσημη «Τρύπα του Ποπ Μαρτίν» - ένας αρχαίος θρακικός βασιλικός τάφος. Η τρύπα βρίσκεται κάτω από μια σειρά από 12 τραπεζοειδείς κόγχες, σε ύψος 3,8 μ. από τη βάση ενός βράχου. Υπάρχουν επίσης αρκετοί τάφοι γύρω από το βράχο. Η «Τρύπα του Ποπ Μαρτίν» έχει ορθογώνιο σχήμα, μήκους 2,75 μ., πλάτους 1,50 μ. και ύψους 1,80 μ. Ο άξονάς της δείχνει βορρά-νότο. Στη νότια πλευρά,

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΕΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		κατά τη διάρκεια της κατασκευής του φράγματος «Στουντέν Κλάντενετς», ανακαλύφθηκε ένας αρχαίος θρακικός οικισμός από τη ρωμαϊκή εποχή, δίπλα σε παλιά ρωμαϊκή οδό. Στις όχθες του ποταμού Άρδα υπάρχουν απομεινάρια δύο φρουρίων, ένα στην κορυφή του Καρτλα Καγιά (του Αγίου Γεωργίου) και το άλλο στην περιοχή Σαρλάκα (Χισαρλάκα). Το φρούριο της Χισαρλάκα βρίσκεται 500 μ. ανατολικά του χωριού, χτισμένο πάνω στη βραχώδη κορυφή του Αγ. Ηλία, στην αριστερή όχθη του ποταμού Άρδα. Το φρούριο έχει τραπεζοειδές σχήμα και περιβάλλει μια περιοχή ελαφρώς μεγαλύτερη από 1 στρέμμα. Οι τοίχοι του είναι πάχους 2 μέτρων και είναι κατασκευασμένοι από τοπική πέτρα, κολλημένοι με λευκό κονίαμα. Ο χώρος στον οποίο είναι χτισμένο το φρούριο έχει έντονη κλίση προς τα βόρεια. Οι τοίχοι του φρουρίου είναι χτισμένοι στη βόρεια, στη δυτική και σε τμήμα της ανατολικής πλευράς. Στη νότια και την ανατολική πλευρά υπάρχουν ψηλά, δυσπρόσιτα βράχια ύψους μέχρι 30 μ, που χρησιμεύαν ως φυσική προστασία. Οι τοίχοι γκρεμίστηκαν στο επίπεδο του δαπέδου. μόνο στη νοτιοδυτική πλευρά διατηρούνται 3 μέτρα πάνω από το έδαφος. Σε αυτό το μέρος υπάρχουν εμφανή ίχνη του τετραγώνιου πύργου με διαστάσεις 5x5 μ. Στο φρούριο και στις πλαγιές της κορυφής υπάρχουν θραύσματα από μεσαιωνικά αγγεία. Έξω από το κάστρο, στα δυτικά, υπάρχουν τα θεμέλια ενός μικρού ορθογώνιου κτιρίου, με προσανατολισμό ανατολικά-δυτικά - κατά πάσα πιθανότητα εκκλησία. Στα 100 μέτρα ανατολικά του φρουρίου, μετά το διάσελο, οι ντόπιοι έχουν ανασκάψει χριστιανικούς τάφους σχηματισμένους από πέτρινες πλάκες. Στους τάφους βρέθηκαν γυάλινα και χάλκινα βραχιόλια (σύμφωνα με την			ακριβώς έξω από την είσοδο σκαλίστηκε μια κόγχη. Η είσοδος έχει τραπεζοειδές σχήμα με ύψος 1 μ., πλάτος 90 και 65 εκ. Στο μπροστινό μέρος - πάνω και κάτω από την είσοδο - χαραχτηκε ένα ορθογώνιο αυλάκι για το κλείσιμο του τάφου με πέτρινη πλάκα.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Αρχαιολογικό συγκρότημα	Χωριό Πτσελάρι	περιγραφή των αυτόπτων μάρτυρων – από το 10-11 αιώνα). Στα περίχωρα του χωριού Πλαλάρι υπάρχουν διάσπαρτα πολλά μνημεία πολιτισμού από την Αρχαιότητα και τον Μεσαίωνα. Παρόμοια μνημεία είναι οι τάφοι που σκαλίστηκαν σε διαβρωμένα βράχια στις περιοχές Χαμπάρ Καγιά, Ακ Καγιά, Καρά Ιν, Μαλ Καζάν, Χοτζάς... Στην περιοχή Χαμπάρ Καγιά υπάρχουν εμφανή ίχνη από 6 τάφους που ήταν μπηγμένοι στο πάνω μέρος του ορεινού όγκου και καλυμμένοι με μεγάλες πέτρινες πλάκες.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Στο βράχο Ακκαγιά, περίπου 10 μέτρα κάτω από το υψηλότερο σημείο, μπορείτε να δείτε το τραπεζοειδές άνοιγμα του βραχώδους τάφου του Καράιν. Το άνοιγμά του είναι τραπεζοειδές και βρίσκεται στα νοτιοδυτικά στα 700-800 μέτρα βόρεια του ποταμού Άρδα, ακριβώς απέναντι από το στόμα του ποταμού Κρούμοβιτσα. Ο τάφος αποτελεί ένα θάλαμο με σχεδόν τραπεζοειδές σχέδιο, με μήκος 2,40 μέτρα και πλάτος των πλευρών 1,80 και 2,30 μ. Το ύψος του είναι 1,80 και η είσοδός του έως 1,95 μ. Στη μέση της οροφής σκαλίστηκε ένας ρηχός θόλος. Το δάπεδο του τάφου είναι επίπεδο και οι γωνίες στρογγυλεμένες. Περίπου 70 μέτρα δυτικά του Τάφου του Καράιν, στη βάση του βράχου Ακκάγια υπάρχει ένας άλλος με σχήμα σπηλαίου και τοξωτή είσοδο. Πρόκειται για ένα θάλαμο με πλάτος και βάθος 2,10 μ. και ύψος 1,50 μ. Το δάπεδό του είναι επίπεδο, η αψίδα καμπυλωμένη στο κάτω μέρος και η οροφή θολωτή. Η είσοδος επίσης είναι θολωτή, με νότιο προσανατολισμό. Στους τοίχους και στην

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ- ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					οροφή του τάφου υπάρχουν τοιχογραφίες – πολλές εκ των οποίων ζωγραφίστηκαν αργότερα: κύκλοι (σύμβολα του ήλιου), ακτίνες, κύκλοι κουκίδων, σταυροί, διαμάντια, τετράπλευρα και άλλα σύμβολα και πινακίδες. Το χριστιανικό βαπτιστικό σύμβολο έχει σκαλιστεί περισσότερο από δέκα φορές.
Μεσαιωνικό φρούριο	Χωριό Ράμποβο, περιοχή «Καλέτο» /«Ασάρα»/	2 χλμ δυτικά του χωριού Ράμποβο, κοντά στο φράγμα «Στουντέν Κλάντενετς, υπάρχουν υπολείμματα του μεσαιωνικού φρουρίου „Ασάρα». Το φρούριο εντυπωσιάζει με τη στρατηγική του θέση και το επιδέξιο χτίσιμό του στους απρόσιτους βράχους, από τους οποίους είχε εξαιρετική ορατότητα σε ολόκληρη την περιοχή. Το «Ασάρα» διαδραμάτισε ηγετικό ρόλο στο Βυζάντιο για τον έλεγχο και την προστασία των εδαφών του στην Ανατολική Ροδόπη.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Η οχύρωση είχε τοίχους ύψους 6 μέτρων και πάχους 2 μέτρων, φτιαγμένους από πέτρινους όγκους, κολλημένους με κονίαμα. Υπήρχαν επίσης τέσσερις τεράστιοι πέτρινοι πύργοι που τον περιβάλλουν. Σε έναν από αυτούς τους πύργους βρέθηκε μια μικρή σπηλιά και υπήρχαν τάφοι δίπλα της. Το εσωτερικό του φρουρίου χωρίστηκε σε δύο μέρη από έναν άλλο τοίχο. Το πάνω μέρος ήταν μικρότερο σε μέγεθος και είχε πύργους ασφαλείας. Σήμερα έχουν πέσει τμήματα του τείχους του φρουρίου, αλλά παρέμειναν υγιείς στο έδαφος. Στο κάτω μέρος βρίσκονται διατηρημένα θεμέλια ενός κτιρίου, χτισμένο με μεγάλες ορθογώνιες πέτρες.
Θρακικό συγκρότημα	Χωριό Κράλεβο	Μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει ένα συγκρότημα λατρείας του Θρακικού συγκροτήματος (που αποτελείται από φρούριο, ιερό, νεκρόπολη) στο	Ο χώρος είναι προσβάσιμος	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Περίπου 1 χιλιόμετρο νοτιοανατολικά του ΚΚράλεβο, κάτω από το ‘Αι Μπουνάρ, στις

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
στο λόφο Τσάλα της Ανατολικής Ροδόπης		μεγάλο λόφο της Ανατολικής Ροδόπης Τσάλα. Μελέτες έχουν δείξει ότι στο υψηλότερο τμήμα του Τσάλα, περίπου 2 χλμ ανατολικά της περιοχής Κράλεβο, υπάρχουν εμφανά κατάλοιπα από τρεις τοιχογραμμές Θρακικού φρουρίου, που αποτελούν πέτρινους τοίχους (φράχτες) από ξηρή τοιχοποιία (χωρίς συγκόλληση). Στην περιοχή του φρουρίου βρέθηκαν σιδερένιες αιχμές αρχαίων και μεσαιωνικών βελών. Εδώ υπήρχε ένα Θρακικό ιερό από τους ρωμαϊκούς και προ-ρωμαϊκούς χρόνους. Τα κατάλοιπα της ρωμαϊκής εποχής είναι από τον 3ο αιώνα - βρέθηκαν αρκετοί καθρέφτες μολύβδου, μερικοί από αυτούς με επιγραφές, δοξάζοντας την ομορφιά.	με αυτοκίνητο.	και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	δυτικές πλαγιές του Τσάλα, υπάρχουν αρκετά γραφικώς βράχια, πλούσια σε βλάστηση και δύσκολα προσβάσιμα. Στην περιοχή του Μπουνάρ υπάρχουν θραύσματα πρώιμων θρακικών (τέλη 2ης - αρχές 1ης χιλιετίας π.Χ.) και μεσαιωνικών αγγείων."
Νεκροπόλεις τύμβων	Χωριό Σταμπολόβο, περιοχή «Ντβέτε Τσούκι» και χωριό Σταμπολόβο, περιοχή «Ιλιάρσκα Γκορά»	Το 1966 στην περιοχή Ντβέτε Τσούκι, απέναντι στην περιοχή Γκλέντκα, κατά την αναστροφή του εδάφους των αμπελώνων, λίγα μέτρα από ένα ύψωμα, ανακαλύφθηκε θρακικό άρμα από το 2ρο αι. Το άρμα και ο ζυγός είναι διακοσμημένα είναι διακοσμημένα με περίτεχνα χάλινα διακοσμητικά με αζούρ πλέξιμο και μικρές χάλκινες φιγούρες του Πήγασου, κεφαλές αγριογουρούνων και μάσκες ηθοποιών. Στο πίσω μέρος του άρματος μεταξύ των δύο μικρών χάλκινων στηλών ιωνικού ρυθμού, τυλιγμένες με κισσό και έλικες του αμπελιού και διακοσμημένες με κόκκινες πέτρες, κεντρική θέση έχει το άγαλμα του Απόλλωνα που παίζει λύρα. Το 1985 είχε ανασκαφεί και ο παρακείμενος τύμβος, στον οποίο ανακαλύφθηκαν περίπου 30 κεραμικά αγγία από την ίδια εποχή, τοποθετημένα στον τάφο του νεκρού κατά μια τελετουργική κηδεία και το καύσιμό του. Υπάρχουν ίχνη ρωμαϊκών και μεσαιωνικών οικισμών γύρω από την τεχνική λίμνη Γκλέντκα. Η νεκρόπολη /περιοχή Ιλιάρσκα Γκορά/ καταγράφηκε τον Ιούλιο του 2008 μετά από πληροφορίες για παρέμβαση από κυνηγούς θησαυρών.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των θρακικών ταφών σε κάποιες θρακικές νεκροπόλεις είναι η ταφή αλόγου.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Είναι από την πρώιμη Εποχή του Σιδήρου. Οι τύμβοι χτίστηκαν σε χαμηλή φυσική κορύφωση στην κορυφογραμμή ενός υδροκρίτη, που είναι κατάφυτος από φυλλοβόλο δάσος. Τα αναχώματα τους είναι κυρίως από πέτρες - κομμάτια τοπικών ηφαιστειακών πετρωμάτων, ασβεστόλιθου και ψαμμίτη, όπως και πέτρες ποταμών. Έχουν καταγραφεί 6 τάφοι.			
Συγκρότημα από ντολμέν (μεγαλιθικά μνημεία)	Χωριό Σακάρτσι	Αυτά είναι ντολμέν δύο θαλάμων που δεν έχουν διατηρηθεί καλά. Το ένα, βρίσκεται σε δάσος βελανιδιάς και μόνο το πίσω θάλαμό του καλά διατηρημένο. Υπάρχει ένα μικρό κομμάτι που απομένει από την μπροστινό θάλαμο. Το ντολμέν είναι προσανατολισμένο κατά μήκος του διαμήκους άξονά του βορρά-νότου, με είσοδο από το νότο. Οι διαστάσεις του πίσω θαλάμου είναι: πλάτος και μήκος 2 μ x 2 μ, ύψος 1,5 μ, άνοιγμα 0,60 μ x 0,40 μ. Το άλλο είναι ένα ημι-σπασμένο ντολμέν δύο θαλάμων. Ο μπροστινός θάλαμος καταστράφηκε σε μεγάλο βαθμό. Δεν υπάρχει η οροφή ολόκληρης της εγκατάστασης. Η είσοδος του ντολμέν είναι από το νότο. Υπάρχουν δύο θάλαμοι με δρόμους, πρακτικά χωρίς πρόσοψη και ένα τύμβο με καλά επεξεργασμένες πλάκες, αλλά το καπάκι δεν διατηρείται. Υπάρχει επίσης ένα ημι-σπασμένο ντολμέν δύο θαλάμων. Ο μπροστινός θάλαμος καταστράφηκε σε μεγάλο βαθμό. Δεν υπάρχει η οροφή ολόκληρης της εγκατάστασης.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Κοντά στο συγκρότημα μπορεί να επισκεφθεί κανείς τις περιοχές «Рентенице Κάμανи», «Γκάρβανοφ Κάμακ», «Μανγκάρα», «Γκολιάμα Ρεκά», «Χαιντούτ Μпουνάρ», «Сентеμтэ Γκάμπαρα», «Μπόγκοβets».
Βραχώδες Ιερό «Κάμεννα Μογκίλα» («Πέτρινος Τύμβος»)	Χωριό Χλιάμποβο	Βρίσκεται στην κορυφογραμμή, η οποία χωρίζει τις λεκάνες απορροής των ποταμών Σοκολίτσα και Σιναπόβσκα. Έχει καλή ορατότητα προς το βορρά και προς την κεντρική κορυφογραμμή του βουνού Σακάρ. Πιστεύεται ότι ηστην κορυφή, που ονομάστηκε Πέτρινος Τύμβος, υπήρχε ένα αρχαίο ιερό. Κοντά στο ιερό βρέθηκαν πολλά θρακικά, μακεδονικά, κελτικά και ρωμαϊκά νομίσματα και θραύσματα οικιακής κεραμικής. Η	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Ο χώρος είναι ακόμα λίγο γνωστός και ανεπαρκώς διερευνημένος, αλλά είναι ένα ενδιαφέρον μέρος για επισκέψεις. Γύρω του βρίσκονται μερικά από τα γνωστά ντολμέν – Μπιάλατα Τρεβά, Ευτζίκα, Κράλεβα Σαγιά και άλλα.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		κορυφή αποτελεί έναν πέτρινο σωρό από διάσπαρτα, περίεργα γρανιτένια μπλοκ. Σε μερικούς από αυτούς υπάρχουν ενδείξεις που δεν έχουν μελετηθεί μέχρι τώρα.			
Συγκρότημα από ντολμέν	Χωριό Χλιάμποβο, περιοχή «Μπιάλατα Τρεβά» («Λευκό Χορτάρι»), περιοχές «Νάτσοβι Τσεϊρι», Ευτζικά και Σπήλαιο Γκαϊντάροβα	Το πιο γνωστό είναι το λεγόμενο «Βασιλικό Ντολμέν» που βρίσκεται στην περιοχή «Λευκό Χορτάρι». Το ντολμέν τοποθετείται σε ένα όμορφο δάσος με βελανιδιές, 4 χιλιόμετρα νότια του χωριού Χλιάμποβο και 9 χλμ νοτιοδυτικά από το Τοπόλοβγκραντ. Είναι το πιο καλοδιατηρημένο ντολμέν τριών θαλάμων στο βουνό Σακάρ. Το ντολμέν είναι προσανατολισμένο βορρά-νότου, με είσοδο από τη νότια πλευρά. Οι διαστάσεις των δύο καλοδιατηρημένων θαλάμων είναι: μπροστινός θάλαμος - 1,60 μ x 1,40 μ και ύψος 1,60 μέτρα, με άνοιγμα με διατάσεις 0,70 μ x 0,80 μ, πίσω θάλαμος: 2,50 μ x 1,85 μ και ύψος 2.15 μ., με άνοιγμα με διατάσεις 0.80μ x 0.65 μ. Το ντολμέν στο Νάτσοβι Τσεϊρι είναι ένα καλά διατηρημένο ντολμέν δύο θαλάμων. Το ανατολικό τμήμα του καταστράφηκε εν μέρει. Διαστάσεις - μπροστινή κάμερα: μήκος και πλάτος 1,40 σε 1,40 μ. ύψος 1,25 μ., πίσω θάλαμος: μήκος 2 μ., πλάτος 1,40 μ., ύψος 1,50 μ. ανοίγματα: 0,55 - 0,65 μέτρα. Είναι προσανατολισμένο κατά μήκος του διαμήκους άξονά του σε κατεύθυνση βορρά-νότου με είσοδο από το νότο. Το ντολμέν στην περιοχή του Σπήλαιου Γκαϊντάροβα είναι ένα καλά διατηρημένο ντολμέν δύο θαλάμων. Λείπουν μόνο οι πέτρες της οροφής που γκρεμίστηκαν μέσα στο ντολμέν. Γύρω του υπάρχουν μπηγμένες μεγάλες πέτρες, η κρηπίδα. «Σκαλιστό στους βράχους, μπηγμένο ντολμέν - το ντολμέν αυτό είναι σκαλισμένο στο μονολιθικό βράχο με διαστάσεις 1,40 x 1,40 μ. Στο εσωτερικό υπάρχουν πολλά τεχνητά σκαλιστές τρύπες, πιθανότητα για	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Τα ντολμέν είναι τα πρώτα δείγματα της μνημειακής ταφικής αρχιτεκτονικής στη βουλγαρική επικράτεια. Σε αυτά οι αρχαίοι Θράκοι έβαλαν τα σώματα των νεκρών. Παρόμοιος τύπος τάφου χρησιμοποιήθηκε σε αυτά τα εδάφη κατά την περίοδο μεταξύ του 13ου και του 6ου αιώνα π.Χ. Σε κοντινή απόσταση βρίσκονται η περιοχή Κάμεννα Μογκίλα (Πέτρινος Τύμβος), όπου θεωρείται ότι υπήρχε ένα πέτρινο ιερό, και το φράγμα Καραμάνοβο.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΕΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		διακόσμήση. Το ντολμέν στην Ευτζικά είναι ένα μονοθάλαμο ντολμέν, από το οποίο λείπουν οι δύο κοντές πλευρές. Διαστάσεις: μήκος 2.80 μ, πλάτος 0.80 μ, ύψος – 1 μ.			
Μεσαιωνικό φρούριο Καλέτο	Χωριό Ορλόβ Ντολ	Το μεσαιωνικό φρούριο Καλέτο βρίσκεται 1,89 χλμ βορειοδυτικά σε ευθεία γραμμή από το κέντρο του χωριού Ορλόβ Ντολ. Καλύπτει μια έκταση περίπου 8-9 στρεμμάτων. Από τα ανατολικά, δυτικά και νότια κατεβαίνουν απόκρημνα βράχια. Το φρούριο είναι πιο προσβάσιμο από το βορρά. Τα ερείπια του τείχους του φρουρίου και άλλων κτιρίων βρίσκονται σχεδόν εντελώς κάτω από ένα ανάχωμα. Ο νότιος τοίχος του φρουρίου καταστράφηκε σχεδόν εντελώς (για την κατασκευή κατοικιών και κτιρίων από τους ντόπιους). Ο τοίχος του φρουρίου είναι φτιαγμένος από πέτρες, κολλημένος με λευκό κονίαμα και έχει πλάτος 2 μ. Κατά μήκος του δυτικού και νότιου τοίχου του φρουρίου υπήρχε ένας παλιός δρόμος.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Το φρούριο χτίστηκε σε μια στρατηγικά καλά επιλεγμένη τοποθεσία.
Λατρευτικό Θρακικό Συγκρότημα "Παλαιόκαστρο" και Θρακικό Φρούριο	Πόλη του Τοπόλοβγκραντ	Είναι ένα ενδιαφέρον λατρευτικό συγκρότημα της εποχής των Θρακών σε περιφερειακή και εθνική κλίμακα. Βρίσκεται στην κορυφή Παλαιόκαστρο από την οποία υπάρχει καλή ορατότητα προς όλες τις κατευθύνσεις και η οποία έχει φυσική προστασία από τα νότια με τις απότομες πλαγιές και τους γκρεμούς ύψους έως και 14 μ. Η καλή στρατηγική θέση εκτιμήθηκε από τους Θράκες. Εδώ έχτισαν ένα ιερό, και αργότερα ένα φρούριο και έναν οικισμό. Στους βράχους των δύο γειτονικών κορυφών και στις βάσεις τους έκαναν πάνω από 150 κοίλες, κύκλους και κυρτά σχήματα που μοιάζουν με το ηλιακό δίσκο. Θεωρείται ότι το πέτρινο ιερό του ήλιου υπήρχε από τον 10ο έως τον 5ο αιώνα π.Χ. Το ίδιο το φρούριο μοιάζει στο σχήμα του με ένα δόρυ με την αιχμή	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Βόρεια του κάστρου βρέθηκαν τα ερείπια ενός μεγάλου οικισμού - θεμέλια κτιρίων, κεραμικά θραύσματα, οικοδομικά υλικά, λεπίδες από δόρατα και βέλη, αξεσουάρ, πανοπλίες, αγγία και διακοσμητικά, χάλκινα νομίσματα από τη Μεσημβρία, του Αλέξανδρο Γ' της Μακεδονίας και άλλα. Ρωμαϊκά νομίσματα του Σεπτίμιου Σεβήρου, της Ιουλίας Δόμνα, του Καρακάλλα, του Φιλίππου του Άραβα, του Γορδιανού Γ', του Αλεξάνδρου Σεβήρου, του Μαξιμίνου Δάξα,

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ- ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		του στραμμένη προς τα νοτιοανατολικά. Από τα ανατολικά, βόρεια και δυτικά το κάστρο προστατευόταν από ένα ψηλό, ανθεκτικό τείχος, μήκους περίπου 350 μέτρων. Τα βράχια στη νότια πλευρά είχαν επίσης συνδεθεί με το τείχος του φρουρίου. Η πέτρινη τοιχοποιία συνδέεται με κονίαμα. Στο βόρειο τοίχο του φρουρίου, το οποίο είναι πιο προσβάσιμο για επίθεση, χτίστηκαν δύο αμυντικοί πύργοι. Ο ένας βρισκόταν στη βορειοδυτική γωνία του φρουρίου, όπου ήταν και η πύλη και ο άλλος στα βορειοανατολικά. Το εσωτερικό μέρος του φρουρίου έχει διαστάσεις: 200 μ. μήκος και πλάτος 20 έως 60 μ.			του Διοκλητιανού, του Γέτα, του Μάρκου Αυρήλιου και άλλων. Βρέθηκαν επίσης πρώιμα βυζαντινά νομίσματα του Θεοδοσίου Β', του Αναστασίου Α', του Ιουστινιανού Α', του Ιουστινιανού Α', ενώ τα πιο όψιμα είναι της εποχής του Μανουήλ Α' Κομνηνού (1143-1180). Οι – τα κοιλόκυρτα χάλκινα νομίσματα. Από τα ευρήματα νομισμάτων, τα παλαιότερα εκ των οποίων χρονολογούνται στον 5ο αιώνα π.Χ., και τα νεότερα στο 13ο αιώνα, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι σε αυτό το μέρος υπήρχε ζωή στη διάρκεια 1600 ετών. Χτισμένο από τους Θράκες, το κάστρο χρησιμοποιήθηκε από τους Ρωμαίους, τους Βυζαντινούς και τους Βούλγαρους. Ίσως κατακτήθηκε και καταστράφηκε το 12το αιώνα από τους Κουμάνους και τους Πετσενέγους κατά τις εισβολές τους στην περιοχή.
Οχυρωμένη αρχοντική κατοικία από την Ελληνιστική εποχή	Χωριό Κνιάζεβο, περιοχή «Τατάρ Μασά»	Η «Τατάρ Μασά» είναι μια περιοχή στη Νότια Βουλγαρία που βρίσκεται πολύ κοντά στο χωριό Κνιάζεβο του Δήμου Τοπόλσκι, Περιφέρειας Χάσκοβο. Υπάρχει μια υπόθεση ότι στην περιοχή αυτή βρισκόταν η αρχαία Θρακική πόλη «Δρογγυλόν». Στην «Τατάρ Μασά», στο έδαφος του σημερινού χωριού Κνιάζεβο, πάνω σε ένα φυσικό λόφο πριν από αιώνες υπήρχε ένα ανάκτορο που κάηκε, απόδειξη για το οποίο είναι τα	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλσκι.	Οι τελευταίες ανασκαφές υπό την ηγεσία της Ντανιάλας Αγκρέ ανακάλυψαν αντικείμενα που δείχνουν ότι στο χώρο αυτό έρχονταν σημαντικοί επισκέπτες και αντιπροσωπείες για την υπογραφή εμπορικών και πολιτικών συμβάσεων. Οι

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		απανθρακωμένα ξύλινα δοκάρια που βρέθηκαν εκεί. Οι οικοδόμοι επωφελήθηκαν από τη φυσική προστασία του λόφου και στήθηκαν μια κατοικία στην κορυφογραμμή του. Τα θεμέλιά της χτίστηκαν από μεγάλες επεξεργασμένες πέτρες και πάνω τους κατασκευάστηκαν οι τοίχοι από τούβλα, ορισμένα από αυτά με πάχος 2,40 μ. Για τους αρχαιολόγους ήταν μια έκπληξη η ανακάλυψη μιας βαθιάς και μεγάλης τάφρου, δίπλα στον οχυρωματικό τείχος. Επίσης, στη δυτική πλευρά του ανακτόρου βρέθηκε ένας μεγάλος διπλός αμυντικός τοίχος. Τα νεότερα νομίσματα που ανακαλύφθηκαν στην περιοχή είναι του Αντίοχου Β' από τα μέσα του 3ου αιώνα και τα παλαιότερα νομίσματα προέρχονται από το τρίτο τέταρτο του 4ου αιώνα π.Χ. Στο αρχαιολογικό χώρο βρέθηκε επίσης μεγάλη ποσότητα ελληνικής κεραμικής - πιάτα ψαριών, γλάστρες και αμφορείς με σφραγίδες από τον κατασκευαστή."			αρχαιολόγοι διαθέτουν επίσης στοιχεία για την ύπαρξη πύργου στην ανατολική πλευρά, τα θεμέλια του οποίου έχουν διατάσεις 6,20 μ και 6,20 μ.
Η Πηγή της «Μπελονόγκα»	Πόλη του Χάρμανλι	«Ακ Μπαλντάρ Τσεσμεσί» ή όπως εμείς σήμερα ονομάζουμε την κρήνη «Ίζβορατ να Μπελονόγκατα» («Η Πηγή της Νύφης με λευκά πόδια») χτίστηκε στα τέλη του 16ου αιώνα από τον Σιαβούς Πασά. Είχε στηθεί ένα άγαλμα της ηρωίδας Γκεργκάνα με τα λευκά ποδιά την οποία θαύμαζε ο μεγάλος βεζίρης για την αξιοπρεπή συμπεριφορά της. Οι άνθρωποι λένε ότι παλαιότερα στην κρήνη υπήρχαν τρεις επιγραφές στο μάρμαρο, από τις οποίες σήμερα σώζεται μόνο μια: «Χάρη στο νερό, όλα είναι ζωντανά. Ο ευεργέτης αξιοσέβαστος Σιαβούς Πασά, το 1585.» Κατά τη διάρκεια ανασκαφών που πραγματοποιήθηκαν το 1960 από το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας της Βουλγαρικής Ακαδημίας Επιστημών έχει επιβεβαιωθεί ότι η κρήνη κοντά στο Χάρμανλι χτίστηκε στα τέλη του 16ου αιώνα, μαζί με την περίφημη γέφυρα Ολούντερε και τα ήδη	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	«Υπάρχει μια κρήνη στο δρόμο μεταξύ Ιμπίντα και Χαρμανλί, που λέγεται Ακ Μπαλντάρ Τσεσμεσί...» Αυτή είναι η αρχή ενός από τα διασημότερα ποιήματα της βουλγαρικής λογοτεχνίας "Η πηγή της νύφης με τα λευκά πόδια». Το 1873 ο Πέτκο Σλαβέικοφ έγραψε αυτό το έργο, επαινώντας την δύναμη του πνεύματος της βουλγαρικής γυναίκας και την ομορφιά του βουλγαρικού χωριού. Η ιστορία λέει ότι ο Σλαβέικοφ πέρασε λίγο καιρό στο Χάρμανλι και είχε την ευκαιρία να

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		κατεστραμμένα караβάν сарай, тζαμί και χαμάμ. Κατά τη διάρκεια των ανασκαφών ανακαλύφθηκε θρακική κεραμική από την προ-ρωμαϊκή εποχή που μαρτυρεί την ύπαρξη οικισμού πριν από 2.500 χρόνια. Ή με άλλα λόγια, γύρω από την πηγή πάντα υπήρχε ζωή."			εξερευνήσει την περιοχή. Ήταν πρόθυμος να ανακαλύψει πού βρισκόταν ο τάφος του Βαλκασίν. Ήταν αυτή η επιθυμία που τον οδήγησε αργότερα στην κρήνη, η οποία έγινε γνωστή χάρη στο έργο του.
Η καμπουρωτ ή γέφυρα	Πόλη του Χάρμανλι	Χτίστηκε το 1585 πάνω από τον ποταμό Ολού Ντερέ (ποταμός Χαρμανλίσκα).	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Κοντά στη γέφυρα χτίστηκε και ο Карабάν сарай - πάνω στα ερείπια της βυζαντινής εποχής, τα οποία σήμερα βρίσκονται κάτω από το επίπεδο του χώρου στάθμευσης του ξενοδοχείου «Хέмпрос».
Αρχαιολογικ ό συγκρότημα Κάστρα Ρούμπρα	Χωριό Ιζβόροβο, περιοχή «Καλέτο»	Το φρούριο «Κάστρα Ρούμπρα» της εποχής της Όψιμης Αρχαιότητας και του Μεσαίωνα βρίσκεται στην περιοχή «Καλέτο», 6 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά του χωριού Ιζβόροβο. Ολόκληρη η περιοχή «Καλέτο» αποτελεί ένα τεράστιο συγκρότημα που κατοικήθηκε από τη Νεολιθική εποχή. Από το φρούριο αποκαλύφθηκαν τμήμα του τείχους, δύο πύργοι και η πύλη εισόδου. Τουλάχιστον δύο περίοδοι είναι σαφώς εμφανείς στο φρούριο. Η μία είναι η πρώιμη βυζαντινή, η οποία διακρίνεται από τα ανακαλυπόμενα νομίσματα του αυτοκράτορα Αναστασίου Α' (491-518), ενώ ο πύργος είναι του Μεσαίωνα. Το φρούριο πιθανότατα υπήρχε μέχρι την εποχή του αυτοκράτορα Ηρακλείου (610-641). Στο φρούριο βρέθηκε μεσαιωνική δεξαμενή. Η τύχη του συγκροτήματος είναι ακόμη ασαφής.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Το φρούριο αποτελεί μια πολύ σταθερή εγκατάσταση, μοναδική στο είδος της στη Νότια Βουλγαρία και μία από τις πιο αργές στα Βαλκάνια κατά την πρώιμη Βυζαντινή περίοδο. Το «Κάστρα Ρούμπρα» ή το «Κόκκινο Φρούριο» έχει επίμηκες ακανόνιστο τραπεζοειδές σχήμα. Οι τοίχοι του φρουρίου περικλείουν μια έκταση περίπου 11 στρεμμάτων και έχουν κατασκευαστεί από μεγάλες πέτρες και κονίαμα αναμιγμένο με κομμάτια τούβλων. Σε κάθε γωνία υπήρχε ένας ορθογώνιος πύργος. Η είσοδος του φρουρίου επίσης γινόταν από έναν ισχυρό ορθογώνιο πύργο. Ο πύργος είχε δύο πύλες - εσωτερική και εξωτερική. Το κάστρο χτίστηκε στα τέλη

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώιμη και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian - Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					του 5ου ή τις αρχές του 6ου αιώνα. Υπήρχε μέχρι την αρχή του 7 ^{ου} αι., όταν, κατά τη διάρκεια των επιδρομών των Σλάβων και των Αβάρων κήκε.
Η πέτρα Μενίρ Τσουτσούλ	Χωριό Οβτσάροβο	Η πέτρα Μενίρ Τσουτσούλ κοντά στο Οβτσάροβο είναι το μοναδικό θρακικό μνημείο του είδους του στον κόσμο. Πρόκειται για μια χονδροκομμένη, κωνική, ελικοειδή στήλη, που μοιάζει με φάλιο. Έχει ύψος 2,10 μ. και η διάμετρός της στο ευρύτερο τμήμα είναι περίπου 1 μ. Το όνομα «μενίρ» είναι βρετανικής καταγωγής (men - πέτρα και hir - υψηλός). Αυτός ο τύπος κατασκευών ανήκει στους λεγόμενους μεγάλιθους, οι οποίοι στα βουλγαρικά εδάφη χρονολογούνται από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου (12-6 αι. π.Χ.) και συνδέονται με τους Θράκες.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Η ονομασία «μεγάλιθοι» προέρχεται από τα αρχαία ελληνικά και σημαίνει κυριολεκτικά μεγάλες πέτρες. Το φαινόμενο αυτό περιλαμβάνει κατασκευές που κόβονται σε φυσικούς βράχους ή είναι χτισμένες από μεγάλες πέτρες εντυπωσιακού μεγέθους και βάρους. Περιλαμβάνει μερικά θρακικά φρούρια, ντολμέν, πέτρινους τάφους, πισίνες, κόγχες, κρόμλεχ και άλλα. Τα Μενίρ εξυπηρετούσαν λατρευτικούς σκοπούς. Η φαλλιστική τους μορφή συνδέεται με τη διαδεδομένη μεταξύ των θρακικών φυλών λατρεία της θεάς της γονιμότητας και της ολόενα ανανεωμένης φύσης.
Καραβάν σαράι	Πόλη του Χάρμανλι	Κατασκευάστηκε (περίπου το 1510) για να φιλοξενήσει τους ταξιδιώτες κατά τη διάρκεια της διαδρομής τους από και προς την Κωνσταντινούπολη. Γύρω του σχηματίστηκε σταδιακά ένα χωριό και ένα «χαρμάνι» - επίπεδος χώρος όπου γινόταν το αλώνισμα του σιταριού.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Οι άνθρωποι που εργαζόταν στο χαρμάνι ονομάζονταν «χαρμανλίοι, από όπου προέρχεται το όνομα της πόλης. Σήμερα σώζεται μόνο ένας τοίχος του Καραβάν σαράι.
Νεκρόπολη από ντολμέν	Χωριό Τσερεπόβο	Η νεκρόπολη από ντολμέν βρίσκεται νότια του χωριού, στην περιοχή «Μπιάλατα Πραστ». Τουλάχιστον 3 ντολμέν είναι εμφανή, αλλά δεν είναι	Ο χώρος είναι προσβάσιμος	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Το χωριό Τσερεπόβο βρίσκεται σε μια μικρή κοιλάδα στις δυτικές πλαγιές του βουνού

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΕΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ- ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		καλά διατηρημένα. Παρόλο που ήταν μονοθάλαμα, χωρίς δρόμους και πρόσοψη, είχαν σχετικά σύνθετες τεχνικές κατασκευής. Πιθανώς όλα τα ντολμέν είχαν επικλινείς εμπρόσθιους και οπίσθιους τοίχους, δηλαδή τα διαμήκη τοιχώματά τους αποτελούνταν από δύο πλάκες, η κάτω πλάκα ήταν μπηγμένη κάθετα στο έδαφος και η επάνω είχε ελαφρά κλίση προς τα μέσα. Μάλλον όλα είχαν μπροστινές πλάκες με όμορφα ανοίγματα με διακοσμητικό αυλάκι: στο ντολμέν 1 η μπροστινή πλάκα είναι διαθέσιμη, αλλά χτύπησε κάτω και είναι σπασμένη σε δύο, στο ντολμέν 3 υπάρχει μόνο το κάτω τμήμα της μπροστινής πλάκας, μπηγμένη στο έδαφος, παρουσιάζοντας την τομή του ανοίγματος.	με αυτοκίνητο.	και εστίασης στο Χάρμανλι.	Σακάρ. Στα περίχωρα του χωριού βρέθηκαν ίχνη έντονης ζωής στη διάρκεια χιλιετιών. Υπάρχουν μερικά μεγαλιθικά μνημεία, τα περισσότερα από τα οποία είναι ντολμέν, πέτρινοι τάφοι, κρόμλεχ. Το 1903 υπήρχαν πάνω από 28 ντολμέν και κρόμλεχ. Κάποιοι από αυτά ήταν στο ίδιο το χωριό. Σήμερα σώζονται περίπου 18 ντολμέν.
Ντολμέν	Χωριό Όσταρ Κάμακ, περιοχή «Σιβρί Καγιά»	Ένα από τα πιο σημαντικά και ενδιαφέροντα μνημεία είναι το ντολμέν «Κάμεννα Κάστα» («Πέτρινο Σπιτί»), το οποίο βρίσκεται στα δεξιά του δρόμου προς το χωριό, περίπου 500-700 μ. από την κορυφή του Όσταρ Κάμακ. Σώζονται μόνο τρία τοιχώματα του ντολμέν, ενώ η πλάκα προσώπου λείπει ήδη από τη δεκαετία του 1950.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Τα ντολμέν είναι αξιόλογα μνημεία του θρακικού πολιτισμού και στα βουλγαρικά εδάφη βρίσκονται μόνο στα βουνά Στράντζα, Σακάρ και λίγα στην Ανατολική Ροδόπη.
Μνημείο της Θεοτόκου	Πόλη του Χάσκοβο	Το ψηλότερο άγαλμα της Θεοτόκου με το Θείο Βρέφος στον κόσμο είναι κτισμένο με ευλάβεια, αγάπη και ευγνωμοσύνη προς τη τη Θεία Μητέρα. Το μνημείο εγκαινιάστηκε το 2003 με τον αγιασμό που έκανε ο Μητροπολίτης Αρσένιος. Το 2005 είναι εγγεγραμμένο στο βιβλίο παγκόσμιων ρεκόρ του Γκίνες και από το 2009 είναι επίσης στον κατάλογο των 100 Εθνικών Τουριστικών Αξιοθέατων της Βουλγαρίας. Δημιουργοί του μνημείου είναι ομάδα γλυπτών με επικεφαλής τους Πέτιο Αλεξάντροφ και Νικόλα Στογιάνοφ. Κατασκευάστηκε από πολυμερές σκυρόδεμα και ζυγίζει 120 τόνους. Το συνολικό ύψος του μνημείου είναι 32,8 μ. και η ελκυστικότητά του συμπληρώνεται από το παρεκκλήσι της Γεννήσεως της Παναγίας χτισμένο μέσα, στη βάση του	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Η πρωτοβουλία για την κατασκευή του Μνημείου της Θεοτόκου ανήκει στο Δήμου του Χάσκοβο και υλοποιήθηκε με δωρεές των κατοίκων της πόλης. Το σύμβολο δεν έχει επιλεγεί τυχαία. Η Θεία Μητέρα θεωρούνταν πάντα προστάτις της πόλης. Στην χιλιετή ιστορία της, η Ημέρα της Γέννησης της Θεοτόκου ήταν μία από τις μεγαλύτερες εορτές της και με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου η 8η Σεπτεμβρίου καθιερώθηκε ως Ημέρα του

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		μνημείου. Από το λόφο Γιάμτσα, στο οποίο στήθηκε το άγαλμα, το πανόραμα όλης της πόλης είναι μαγευτικό.			Χάσκοβο.
Μνημείο "1000 χρόνια Χάσκοβο"	Πόλη του Χάσκοβο	Το μνημείο "1000 Χρόνια Χάσκοβο" χτίστηκε το 1985 με την ευκαιρία της 1000ης επετείου του Χάσκοβο. Δημιουργοί του έργου είναι ο γλύπτης Κρουμ Νταμιάνοφ και ο αρχιτέκτονας Σιμεών Μπορίσοφ. Το μνημείο βρίσκεται πάνω στα θεμέλια του παλιού πύργου ωρολογίου του Χάσκοβο, που αποκαλύφθηκαν κατά την κατασκευή του ξενοδοχείου «Αιντα» τη δεκαετία του 60 χρόνια του εικοστού αιώνα. Το μνημείο «1000 χρόνια Χάσκοβο» είναι ένα σύγχρονο πύργο ωρολογίου με ύψος 26,5 μ. Αποτελείται από τρία ίσα μέρη που συνδέονται με σύνθετο τρόπο. Το πρώτο μέρος αποτελείται από πλακάκια από γρανίτη με στολίδια και στα μέσα του δαπέδου υπάρχει τελετουργική πέτρα που σηματοδοτεί το γεγονός των εγκαινίων. Το δεύτερο μέρος είναι ένα συγκρότημα τεσσάρων γλυπτών από γκρι γρανίτες με ύψος 6 μ., τοποθετημένο σε στρογγυλές στήλες από χάλυβα. Το τρίτο μέρος είναι ένα ρολόι με τέσσερις πίνακες με διάμετρο 1,6 μ. και δύο καμπάνες, που κινούνται από βάρη ακολουθώντας την αρχή των παλαιών μηχανισμών ρολογιού. Ο μηχανισμός ρολογιού παράχθηκε στη Λειψία της Γερμανίας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το μνημείο συμβολίζει τις τέσσερις κατευθύνσεις του κόσμου, τη μετάβαση στη νέα χιλιετία και το Χάσκοβο ως σταυροδρόμι ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση.
Το καμπαναριό	Πόλη του Χάσκοβο	Ένα καμπαναριό με εντυπωσιακό μέγεθος και αξέχαστο πανόραμα ανεβαίνει πάνω από την πόλη του Χάσκοβο. Το καμπαναριό ύψους περίπου 30 μέτρων στήθηκε το 2010 σε κοντινή απόσταση από το Μνημείο της Θεοτόκου και πήρε γρήγορα τη θέση του στο σχηματισμένο αρχιτεκτονικό σύνολο. Στην κορυφή του υπάρχουν οκτώ καμπάνες διαφορετικών μεγεθών.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Ένα περίεργο γεγονός είναι ότι μέρος των καμπάνων παρήχθησαν στο χυτήριο καμπάνων του Βελεγκανόφ, Πλόβντιβ. Το Χυτήριο ιδρύθηκε το 1872 και η λειτουργία του συνέπεσε με την εποχή της προ-απελευθέρωσης της Βουλγαρίας και οι αδελφοί του Βελεγκάν συμμετείχαν ενεργά

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					στην προετοιμασία της Επανάστασης του Απριλίου, δημιουργώντας λιοντάρια και σφαίρες για τους αντάρτες.
Ο παλαιός πύργος ωρολογίου	Πόλη του Χάσκοβο	Ο πύργος ωρολογίου στο Χάσκοβο χτίστηκε στις αρχές του 19ου αιώνα ως σύμβολο της πόλης και της οικονομικής ανάπτυξης της περιόδου εκείνης. Για άγνωστους λόγους το 1913 το Δημοτικό συμβούλιο της πόλης έλαβε απόφαση να κατεδαφίσει τον πύργου ωρολογίου του Χάσκοβο. Στις 8 Σεπτεμβρίου του 2012 όμως οι διοικητικοί του Χάσκοβο Γκεόρκι Ιβανόβ έκαναν το πρώτο σκάμμα για την αναστύλωση του παλαιού πύργου ωρολογίου της πόλης. Ένα χρόνο αργότερα, και πάλι στη εορτή της πόλης – τη Γέννηση Θεοτόκου, το Χάσκοβο επανάκτησε ένα από τα σύμβολά του. Ο ανακαινισμένος πύργος ωρολογίου φτάνει τα 23 μέτρα στο ύψος και είναι κατασκευασμένος από κομμένη πέτρα από την περιοχή του Ουζουντζόβο. Υπάρχουν τρεις πλάκες ρολογιού και ένα ηλεκτρονικό εργαλείο με ευθυγράμμιση GPS, ενώ το χτύπημα της καμπάνας μετράει τις ώρες που περνούν.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Είναι περίεργο το γεγονός ότι η καμπάνα του πύργου κατασκευάστηκε από το χυτήριο «Whitechapel» που παρήγαγε την καμπάνα του Big Ben, την καμπάνα της ελευθερίας της Φιλαδέλφειας, τις καμπάνες των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου και της Βασίλισσας Ελισάβετ Β για την επέτειό της. Το χυτήριο „Whitechapel“ (που ιδρύθηκε το 1570) είναι εγγεγραμμένο στο βιβλίο παγκόσμιων ρεκόρ του Γκίνες ως το παλαιότερο στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο παλιός πύργος ωρολογίου του Χάσκοβο έχει αποκατασταθεί εξ ολοκλήρου με δωρεές.
Το ηλιακό ρολόι	Πόλη του Χάσκοβο	Στην αρχαιότητα, όταν οι άνθρωποι δεν είχαν ρολόγια, ημερολόγια και πυξίδες, ο ήλιος ήταν μια βασική αναφορά για το χρόνο και το χώρο. Τότε οι λαοί της Μεσοποταμίας, της Ινδίας, της Αιγύπτου και της Ελλάδας εφευρέθηκαν τα ηλιακά ρολόγια. Αν και αποτελούνται από μια κάθετη ράβδο μπηγμένη στο έδαφος ή έναν τελετουργικό οβελίσκο, δίδαξαν στους προγόνους μας να μετρήσουν το χρόνο. Με τα χρόνια, τα ηλιακά ρολόγια έχουν γίνει όλο και μεγαλύτερα, πιο ποικίλα, πιο όμορφα, πιο εξελιγμένα και πιο περίπλοκα...	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Εκτός από το χρόνο, το ηλιακό ρολόι στο Χάσκοβο μας δείχνει επίσης το «Τριαντάφυλλο πυξίδων». Για αιώνες, το σύμβολο του τριαντάφυλλου συνδέθηκε με τις κάρτες και οδήγησε τους ανθρώπους προς τη σωστή κατεύθυνση. Βαμμένο σε σχεδόν όλους τους χάρτες, το «Τριαντάφυλλο πυξίδων» έδειξε βόρεια και νότια, ανατολικά και δυτικά. Αρχικά

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					γνωστό ως «Τριαντάφυλλο των Ανέμων», έδειξε τους 8 κύριους ανέμους και τους 8 δευτερεύοντες, προσθέτοντας ακόμη και άλλους 16 τεταρτορόμβια, έτσι ώστε όταν εγγραφούν σε έναν κύκλο, αυτά τα τριάντα δύο σημεία πυξίδας ταιριάζουν απόλυτα με τα τριάντα δύο πέταλα του τριαντάφυλλου.
Μνημείο του Φθόνου	Πόλη του Χάσκοβο	Το πρώτο και μοναδικό στον κόσμο Μνημείο του Φθόνου – ο Βουλγαρικός Ίκαρος εγκαινιάστηκε στις 8 Σεπτεμβρίου 2014 στο Χάσκοβο. Το γλυπτό παρουσιάζει έναν άνθρωπο με ανοιγμένα τα χέρια, με φτερά και ορμή να πετάξει. Αλλά δύο σκελετικά χέρια πιάνουν τα φτερά του τραβώντας τα προς τα κάτω σε μια προσπάθεια να τα σπάσουν. Η ιδέα για το μνημείο του Φθόνου μετατρέπεται σε γλυπτό κάτω από τα χέρια του κ. Τένεβ – Γκούσπατα, δημιουργός πολλών άλλων εγκαταστάσεων τέχνης στο Χάσκοβο: το γλυπτό της Μπάμπα Γιαγκκα, ο μπούφος μπροστά από το Δήμο, οι φιγούρες στην Πορτοκαλί γέφυρα, το μνημείο του καλλιτέχνη Λίτσο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το μοναδικό έργο αυτό δημιουργήθηκε από χυτό ορείχαλκο, έχει ύψος 3 μέτρα και βάρος – 1 τόνο. Τοποθετήθηκε στο κέντρο του Χάσκοβο επί ογκώδους υποβάθρου από γρανίτη.
Φρούριο «Μάρσα»	Πόλη του Χάσκοβο	Το Φρούριο Μάρσα βρίσκεται στην περιοχή της Χισάρια, 0,96 χλμ. νότια σε ευθεία γραμμή από το κέντρο του Χάσκοβο. Καταλαμβάνει τα ψηλά τιμήματα ενός ασβεστολιθικού λόφου στη στροφή ενός μικρού ποταμού. Εκεί βρισκόταν ένας βουλγαρικός οικισμός κατά τον 9ο αιώνα και το φρούριο χτίστηκε τον 10ο αιώνα στα ερείπια ενός θρακικού.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το φρούριο έχει άμεση ορατότητα στα κάστρα κοντά στα χωριά Τεκέτο και Τατάρεβο. Με την κεντρική του θέση, το φρούριο-πόλη ήταν το κέντρο ολοκλήρου του φρουριακού συστήματος που χτίστηκε κατά μήκος των ποταμών Έβρου, Κλοκοτνίτσα και Χάρμανλυσκα. Κατά πάσα πιθανότητα, το φρούριο καταστράφηκε από την επίθεση των Βυζαντινών στα τέλη

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωτόκληση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					του 10ου αιώνα. Στη συνέχεια επισκευάστηκε και τελικά εγκαταλείφθηκε τον 12ο αιώνα.
Τοποθεσία του Πανηγυρίου του Ουζουντζόβο από τον 16ο έως τον 19ο αιώνα	Χωριό Ουζουντζόβο, η πλατεία μπροστά από την εκκλησία	Το Πανηγύρι στο χωριό Ουζουντζόβο απόκτησε μεγάλη φήμη και καθιερώθηκε ως η κορυφαία μεταξύ άλλων εκθέσεις όχι μόνο στα βουλγαρικά εδάφη, αλλά και σε ολόκληρη την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η ανάπτυξη της έκθεσης ευνοήθηκε από διάφορους παράγοντες. Από τους αρχαίους χρόνους, μέσω Ουζουντζόβο είχε περάσει έναν ρωμαϊκό δρόμο. Η γειτνίαση του οικισμού με τον ποταμό Έβρο, ο οποίος τότε ήταν πλωτός, συνέβαλε επίσης στην ανάπτυξη της περιοχής. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι το Ουζουντζόβο βρίσκεται στο δρόμο που συνδέει την Ευρώπη και την Ασία, την Ανατολή και τη Δύση (τον σημερινό διεθνή δρόμο E80). Με την πάροδο του χρόνου, το Πανηγύρι του Ουζουντζόβο έγινε κέντρο εμπορίου. Δεν ερχόταν μόνο Βούλγαροι έμποροι, αλλά και εκείνοι από την Ευρώπη και την Ασία, υπήρχε σημαντική συσσώρευση κεφαλαίου και τεράστιο κύκλο εμπορευμάτων. Το Πανηγύρι του Ουζουντζόβο διήρκεσε σχεδόν δύο αιώνες. Με την έναρξη του ρωσοτουρκικού πολέμου απελευθέρωσης, έπαυσε να υπάρχει ως διεθνές εμπορικό κέντρο. Μετά την απελευθέρωση και τη διαίρεση των βουλγαρικών εδαφών σε δύο μέρη, το Πλόβντιβ έγινε πρωτεύουσα της Ανατολικής Ρωμυλίας. Σταδιακά η πόλη αναπτύχθηκε οικονομικά και πολιτιστικά. Στις 15 Αυγούστου του 1892, επί κυβερνήσεως Στέφαν Σταμπολόφ, εγκαινιάστηκε η Έκθεση της Φιλιπούπολης, η οποία είναι ο διάδοχος αυτής του Ουζουντζόβο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το Πανηγύρι του Ουζουντζόβο ήταν η μεγαλύτερη έκθεση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
Μεσαιωνικό	Χωριό	Ακριβώς εδώ στις 9 Μαρτίου 1230 ο Τσάρος Ιβάν Ασέν Β΄ νίκησε τα	Ο χώρος είναι	Υπάρχουν καλές	Πρόκειται για το δεύτερο φρούριο του

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
φρούριο	Κλοκότνιτσα, Ασένοβα μαχαλά	στρατεύματα του βυζαντινού αυτοκράτορα Θεοδώρου Κομνηνού. Η νίκη έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της Βουλγαρίας και την απόκτηση πρόσβασης σε τρεις θάλασσες – τη Μαύρη, το Αιγαίο και την Αδριατική. Το φρούριο κτίστηκε σε ένα ξεχωριστό λόφο με ύψος 387 μ., ακριβώς στο κλείδωμα των δύο ποταμών, δηλαδή στον τόπο όπου πιστεύεται ότι έχει γίνει η μάχη. Δυστυχώς, δεν έχει απομείνει σχεδόν τίποτα, μόνο τα μεσαιωνικά τείχη είναι εμφανή. Ωστόσο, η θέα από το λόφο είναι όμορφη, υπάρχουν 2 κιόσκια και συντριβάνια κατά μήκος της οικολογικής διαδρομής προς το φρούριο και ο τόπος έχει μεγάλη σημασία για την ιστορία της Βουλγαρίας.	προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Ασσέν, το οποίο βρίσκεται κοντά στο χωριό Κλοκότνιτσα, 5 χλμ. από το Χάσκοβο.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ, ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Εκκλησία των Ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης	Χωριό Κρέποστ	Χτίστηκε το 1874 με πρωτοβουλία πατριωτών κατοίκων του χωριού. Η εκκλησία είναι ένα ορθογώνιο πέτρινο κτίριο με στέγη με δύο πλαγιές, είναι τρίκλιτη και με αιψίδα. Οι λάτρες των βουλγαρικών αρχαιοτήτων και της χριστιανικής εικονογραφίας θα βρουν στο ναό θαυμάσια και ελάχιστα γνωστά έργα των Βουλγάρων μαστόρων εικονογράφων.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Οι περισσότερες εικόνες ζωγραφίστηκαν από τον Νικόλα Ντάντσοφ, φέρουν την υπογραφή του και χρονολογούνται από το 1874. Οι εικόνες και οι τοιχογραφίες σε όλη την εκκλησία έχουν ισχυρό αντίκτυπο στους επισκέπτες.
Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου	Πόλη Ντιμίτροβγκραντ	Ο Ναός του Αγίου Δημητρίου στο Ντιμίτροβγκραντ είναι το παλαιότερο κτίριο της πόλης και χρονολογείται στο 1884. Ο ναός χτίστηκε από τους κατοίκους του χωριού Καγιατζίκ. Η κατασκευή άρχισε το 1880 και τελείωσε το 1884 με εθελοντική εργασία, χρηματικές δωρεές και δωρεές σε υλικά ολόκληρου του πληθυσμού. Οι εικόνες της εκκλησίας που επίσης δωρίστηκαν από τους κατοίκους του χωριού Καγιατζίκ, είναι από τη Σχολή «Ζωγράφσκα» και είναι περίπου τρεις αιώνες παλαιότερα σε σύγκριση με το ίδιο το ναό. Στο δυτικό τμήμα της αυλής	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Σύμφωνα με το θρύλο η αυλή των 8 στρεμμάτων, που προορίστηκε για την κατασκευή εκκλησίας και σχολείου στο χωριό Καγιατζίκ (σημερινή συνοικία Ρακόβκι της πόλης Ντιμίτροβγκραντ) δωρήθηκε από τον Τούρκο μπέη.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		υπάρχει ένα παρεκκλήσι "Ανάσταση του Χριστού". Η αρμονία του τόπου επιτυγχάνεται με τον πλούσιο, όμορφο και καλά διατηρημένο κήπο. Το 1974, η εκκλησία κηρύχθηκε μνημείο πολιτισμού.			
Εκκλησία του Αγίου Νικολάου του Θαυματουργού	Πόλη Μερितσέρι	Χτίστηκε το 1858 στην τοποθεσία του παρεκκλησίου του Αγίου Νικολάου. Οι οικοδόμοι ήταν από την πόλη Μερितσέρι, ενώ ως μάστοροι κατασκευαστές απασχολήθηκαν οι Ούστα Μανόλ και Ούστα Παστόλ από το χωριό Γιούγκοβο. Αυτή είναι μια από τις πρώτες εκκλησίες στην περιοχή του Χάσκοβο. Το 1928, όταν ο σεισμός υπέστη σοβαρές ζημιές, ο ναός καταστράφηκε εν μέρει, αλλά αργότερα αποκαταστάθηκε - έγιναν επισκευές και μια επέκταση στο πίσω μέρος του κτιρίου. Χτίστηκε ένα όμορφο ψηλό καμπαναριό. Η τελική αποκατάστασή του ολοκληρώθηκε το 1930.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Ο ναός είναι ένα πολύτιμο ιστορικό μνημείο. Οι εικόνες ζωγραφίστηκαν από τον αναγεννησιακό ζωγράφο Ντιμίταρ Αντόφ - ντόπιο του Τσιρπάν. Η κατασκευή και η αρχιτεκτονική του κτηρίου του ναού εξακολουθούν να εκπλήσσουν τους επισκέπτες.
Ο χριστιανικός σταυρός	Χωριό Κρουμ	Στις 5 Μαΐου 2014, ένας 15μετρος χριστιανικός σταυρός αγιάστηκε κοντά στο χωριό Κρουμ του Ντιμίτροβγκραντ. Είναι κατασκευασμένος από μέταλλο και πάνω του τοποθετήθηκαν φώτα για να λάμψει το βράδυ. Η ιδέα της ανύψωσης του σταυρού ανήκει στους κατοίκους του χωριού, και ο στόχος του ήταν να ενώσει τους ανθρώπους, να τους προστατεύσει και να τους κάνει καλύτερους. Βρίσκεται στον υψηλότερο λόφο πάνω από το χωριό Κρούμ, στην περιοχή „Γκίτσατα“.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Το σύμβολο της χριστιανικής πίστης είναι χτισμένο εξ ολοκλήρου με χρήματα από δωρεές. Η ιδέα είναι να υπενθυμίσει στους ανθρώπους ότι το πνευματικό είναι σημαντικότερο από το υλικό.
Μονή της Παναγίας	Χωριό Ντόμπριτς	Ένας κάτοικος του χωριού το 1886, μέσα από ένα όνειρο, ανακάλυψε μια ιερή πηγή στα χωράφια του και τα δώρισε για την κατασκευή ενός παρεκκλησίου. Ο ιερός χώρος αποκαταστάθηκε κυρίως μετά το 2000. Το παλιό παρεκκλήσι ανακαινίστηκε και χτίστηκε ένα διώροφο κτήριο με υπνοδωμάτια.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Κάθε χρόνο, την παραμονή της Κοίμησης της Θεοτόκου πολλοί άνθρωποι έρχονται για να τιμήσουν τη Μητέρα του Θεού. Δίπλα στις εξωτερικές πύλες του μοναστηριού χτίστηκε μια όμορφη βρύση, από την οποία αυτοί μπορούν να γεμίσουν τα μπουκάλια τους με το θεραπευτικό νερό της ιερής πηγής.
Εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους	Χωριό Τσερνογκόροβο	Χτίστηκε το 1863 από τον μάστορα Ούστα Κώστα από το χωριό Ούστοβο. Ζωγραφίστηκε το 1864 από τον Αλεξίου Εικονογράφο. Σύμφωνα με την λαϊκή παράδοση, οι κάτοικοι του Τσερνογκόροβο επέλεξαν το όνομα του ναού, επειδή κάθε χρόνο, την ημέρα που αφιερώθηκε στον άγιο, στις 11 Φεβρουαρίου, ένα μεγάλο ελάφι έβγαινε από το δάσος για να θυσιάσει. Η εκκλησία " του Αγίου Χαραλάμπους έχει 38 εικόνες, μερικές με ημερομηνία και τα ονόματα των	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Εκτός από τις βιβλικές σκηνές, ενδιαφέρον παρουσιάζει μια σκηνή ενός άγνωστου εικονογράφου που απεικονίζει τρεις σειρές σκλάβους με βαριά δεσμά.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΕΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου	Χωριό Γιάμπαλκοβο	εικονογράφων που εργάστηκαν στη δεκαετία του 60 του 19ου αιώνα. Χτίστηκε το 1842 κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας. Το πρόσχημα για την οικοδόμησή του ήταν ότι χτίζεται ένα νέο σπίτι στον ιερέα του χωριού Καλίν. Ο μεγάλος σεισμός του Τσιρπάν του 1928 κατέστραψε την εκκλησία. Αναστηλώθηκε το 1930 με κεφάλαια από το Ταμείο «Ντεποζέ» και δωρεές από ολόκληρο το χωριό. Το 1950 ζωγραφίστηκε από τον εικονογράφο Πέταρ Τζάμτζιεφ από το Πλόβντιβ. Το κτίριο της εκκλησίας είναι ογκώδες, χτισμένο με τούβλο, με στέγη με δύο πλαγιές και ανοιχτή γκαλερί από τα δυτικά προς τα νότια. Ο πύργος του καμπαναριού είναι χτισμένος στη βορειοδυτική γωνία με είσοδο από την γκαλερί στα δυτικά.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Κοντά στην εκκλησία υπάρχει επίσης μια άγια πηγή.
Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου του Νικηφόρου	Χωριό Μποντρόβο	Χτίστηκε το 1858 χάρη στον πλούτο και τη γενναιοδωρία του Χατζή Γεωργίου, ο οποίος έλαβε άδεια κατασκευής εκκλησίας το 1856. Ολόκληρο το χωριό συμμετείχε με την εργασία του στην κατασκευή του ναού. Η εκκλησία χτίστηκε από πέτρα, έχει αψίδα και στέγη με δύο πλαγιές. Οι εικόνες ζωγραφίστηκαν το 1859-1860 από τον Νικόλα τον Ζωγράφο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Στη βορειοανατολική γωνία της εκκλησίας χτίστηκε ένα οκτάπλευρο πέτρινο καμπαναριό.
Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου του Νικηφόρου	Χωριό Γκόρски Ъβор	Η παλαιότερη εκκλησία στο Δήμο του Ντιμίτροβγκραντ, ο Ναός του Αγίου Γεωργίου του Νικηφόρου στο χωριό Γκόρски Ъвор χτίστηκε το 1854. Οι τοιχογραφίες του ναού έχουν υψηλή καλλιτεχνική αξία. Είναι γνωστό ότι ο επικεφαλής εικονογράφος ήταν ο Γκεόργκι Νταντσόφ Λούκοφ (Πόπγκεοργκίεφ) από τον Τσιρπάν.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Η εκκλησία είναι μνημείο πολιτισμού εθνικής σημασίας από το 1964.
Εκκλησία της Μεταμορφώσε ως του Σωτήρος	Πόλη του Ιβάνοβγκραντ	Ένα εξαιρετικά πολύτιμο δείγμα της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής της Αναγέννησης, της καλής και της εφαρμοσμένης τέχνης στη Βουλγαρία, που κηρύχθηκε αρχιτεκτονικό και καλλιτεχνικό μνημείο πολιτισμού εθνικής σημασίας. Η εκκλησία χτίστηκε το 1828 στον χώρο ενός παλαιότερου ναού. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το υπέροχο σκαλιστό τέμπλο με μοτίβα φυτών και ζώων, βασιλικές πύλες, ιερό θρόνο, μικρά εικονοστάσια, πλαστική διακόσμηση της οροφής και των κίωνων και βασιλικές εικόνες υψηλής καλλιτεχνικής αξίας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνοβγκραντ.	Храмовият празник Преображение Господне (6 авг.) се чества с тържествена литургия и курбан за здраве. Църквата е основния градски храм за богослужения и е отворена всяка неделя.
Μονή των Αγίων	Πόλη του Ιβάνοβγκραντ	Η Μονή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Ιβάνοβγκραντ χτίστηκε τον 12ο αιώνα και ένας αιώνας αργότερα σημειώθηκε η άνοδό της όταν έγινε	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Σήμερα η Μονή στο Ιβάνοβγκραντ είναι περιοδικά ενεργή και αποτελεί ένα συγκρότημα εκκλησίας,

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Κωνσταντίνου και Ελένης		μητροπολιτικό κέντρο. Κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας, το μοναστήρι καταστράφηκε δύο φορές για να αναστηθεί το 1846. Από το 1949 το μοναστήρι του Ιβάλωβραντ δεν κατοικείται από μοναχική αδελφότητα, αλλά κάθε χρόνο στις 8 Σεπτεμβρίου εδώ διοργανώνεται μια βραδιά με νυχτερινή επαγρύπνηση, θεία λειτουργία και κουρμπάνι για υγεία.	αυτοκίνητο.	και εστίασης στην πόλη Ιβάλωβγκραντ.	οικιστικού κτηρίου και παλιάς κρήνης που χρονολογείται από το 1846. Από το παλιό μοναστήρι διατηρείται μόνο το εκκλησάκι, το οποίο είναι τρίκλιτη ψευδο-βασιλική με μεταγενέστερη εικονογραφία (τέλη του 19ου αιώνα) και 8 μενταγιόν από παλαιότερη περίοδο εντοιχισμένα στο τέμπλο. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης τα σκαλισμένα κηροπήγια και οι πολυέλειοι από μάρμαρο.
Εκκλησία του Αγίου Αρχαγγέλου Μιχαήλ	Χωριό Ντόλνο Λούκοβο	Πρόκειται για μια αξιόλογη τρίκλιτη ψευδο-βασιλική κατασκευασμένη από πέτρα. Στα μαρμάρινα αετώματα πάνω από τις δύο εισόδους έχουν χαραχθεί καλλιγραφικές επιγραφές με τα ονόματα των κτητόρων στην ελληνική γλώσσα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάλωβγκραντ.	Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μεγάλης κλίμακας σκάλισμα του εικονοστασίου.
Εκκλησία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης	Χωριό Ντόλνο Λούκοβο	Μια από τις πιο καλά διατηρημένες παλιές βουλγαρικές εκκλησίες. Κηρύχθηκε αρχιτεκτονικό μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς τοπικής σημασίας. Μέσα του υπάρχουν δύο τμήματα - αρσενικό και θηλυκό. Το εσωτερικό του ναού διαμωρφόταν μέχρι το 1918. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το ξυλόγλυπτο τέμπλο με τα λεγόμενα «ξυλόγλυπτα του βοσκού» και τις πρωτότυπες εικόνες από τις αρχές του 19ου αιώνα – έργο διακεκριμένων τοπικών μαστόρων.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάλωβγκραντ.	Χρονολογείται από το 1806 και, σύμφωνα με την παράδοση, κτίστηκε μυστικά στο δρύινο δάσος για μόνο 7 νύχτες. Καθοριστικός του σύντομου χρονοδιαγράμματος κατασκευής ήταν ο οθωμανικός νόμος, σύμφωνα με τον οποίο ένα κτίριο πάνω στο οποίο έχει τοποθετηθεί μια στέγη δεν καταστρέφεται.
Θρακικό Μνημείο «Τα χωράφια του Ηλία»	Χωριό Γκλούμοβο	Το 1996 στην περιοχή στήθηκε ένα μνημείο στη μνήμη περισσότερων από 40.000 δολοφονημένων Βούλγαρων προσφύγων και των παιδιών τους. Το μνημειακό συγκρότημα αποτελείται από μνημείο, κρήνη και το παρεκκλήσι της Αγίας Πέτκας της Βουλγαρίας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάλωβγκραντ.	Στο χώρο αυτό στις 3 Οκτωβρίου 1913, κατά τον Β' Βαλκανικό Πόλεμο, ο τουρκικός στρατός σκότωσε πάνω από 200 μωρά και παιδιά κρυμμένα στη νύτσια όχθη του ποταμού Άρδα. Αυτά ήταν τα παιδιά των Βουλγάρων που έφυγαν από τον τουρκικό στρατό που τους ακολουθούσε.
Εκκλησία του Αγίου Αναστασίου	Χωριό Μπελοπόλιανε	Ένα αξιόλογο δείγμα της αναγεννησιακής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής από το πρώτο μισό του 19ου αιώνα και μνημείο πολιτισμού. Χτισμένο το 1838, ο ναός είναι τυπική τρίκλιτη ψευδο-βασιλική με μια αψίδα, πενταγωνικό καμπαναριό και	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην	Η εκκλησία λειτουργεί και είναι ανοιχτή σε όλες τις χριστιανικές εορτές. Θεία λειτουργία όμως γίνεται μόνο την Ημέρα του Αγίου Αθανασίου (18

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		πλούσια γλυπτική διακόσμηση στα εξωτερικά τοιχώματα. Το εσωτερικό είναι επίσης αυθεντικό, ξεχωρίζοντας με τη μοναδική διώροφη γκαλερί στον δόμο. Οι εικόνες του τέμπλου έχουν υψηλή καλλιτεχνική αξία και μεγάλη σπανιότητα για την περιοχή έχουν δύο εικόνες που προσκυνήτες έφεραν από τον Πανάγιο Τάφο στο Ιερουσαλήμ. Ιδιαίτερη προσοχή αξίζει επίσης η θήκη δωρεών, με μια πολύ γραφική διακόσμηση.		πόλη Ιβάνοβγκραντ.	Ιανουαρίου, 2 Μαΐου). Τον Μάιο, γίνεται ένα κουρμπάνι υγείας.
Εκκλησία του Αγίου Αθανασίου	Χωριό Μάλκο Γκραντίστε	Η εκκλησία είναι τρίκλιτη, με μεγάλο τρούλο και ανοικτό νάρθηκα από τα δυτικά. Η κατασκευή της ξεκίνησε το 1840 και τα εγκαίνια έγιναν στις 27 Ιουνίου του 1844. Σύμφωνα με την επιγραφή στην εικόνα της Παναγίας το εικονίδιο ήταν ζωγραφισμένο το 1845. Οι οκτώ βασιλικές και 19 αποστολικές εικόνες ζωγραφίστηκαν από τον ντόπιο εικονογράφο στη ζεστή χρωματική γκάμα. Η εικόνα του Ιησού Χριστού Παντοκράτορος σε καμβά είναι επενδεδυμένη στο υψηλότερο σημείο του κεντρικού τόξου. Με το όνομά του εκφράζεται η ιδέα της ενότητας όλων των «δυνάμεων» του σύμπαντος, εξαρτώμενη από την ιεραρχική αρχή. Στα άγια προφητικά βιβλία υπάρχουν τα ονόματα «Κύριος των δυνάμεων» ή «Παντοκράτωρ» ή «Μέγας Αρχιερεύς». Ο όρος «δυνάμεις» σημαίνει ο ήλιος, το φεγγάρι και τα αστέρια που συνθέτουν το σύνολο των ουρανίων δυνάμεων. Στο ναό υπήρχε επίσης ένα κρυφό σχολείο, που άνοιξε κατά το 1862 και έκλεισε το 1883. Στην αρχή στα παιδιά δίδαξε ο Πατέρας Αθανάσιος Καβακλής /από το Τοπόλοβγκραντ/ στα ελληνικά. Μετά, στην περίοδο 1864-1865, ο ιερέας Φίλιου από Χιμπίμπτσεβο /σημερινό Λιουμπίμετς/ δίδαξε στους μαθητές στα εκκλησιαστικά σλαβικά.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Λιουμπίμετς.	Η παράδοση λέει ότι ο εικονογράφος είναι από την Αδριανούπολη. Έφτιαξε το τέμπλο, το οποίο είναι ξύλινο, έγχρωμο σε πράσινο χρώμα, με κορώνα από σκαλισμένους σταυρούς και γρύπες.
Εκκλησία του Αγίου Αρχαγγέλου Μιχαήλ	Χωριό Σενοκλάς	Η παλαιότερη εκκλησία του δήμου, που χτίστηκε το 1858, από τον μάστορα Γκεόργκι Μουρουμούζα από το χωριό Ούστοβο του Δήμου του Σμόλιαν.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Το 1913, η εκκλησία κάηκε, η αποκατάστασή της πραγματοποιήθηκε το 1921.
Εκκλησία του Αγίου Αθανασίου	Χωριό Σουσάμ	Χτίστηκε το 1898. Αργότερα, το 1925, χτίστηκε το καμπαναριό του. Η εκκλησία κηρύχθηκε μνημείο καλλιτεχνικής πολιτιστικής αξίας λόγω της ζωγραφικής του μενταγιόν της αψίδας, των βασιλικών πυλών και της κορώνας, των εικόνων του βασιλικού και του εορταστικού κύκλου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι	Η αρχιτεκτονική του κτιρίου σημειώνεται επίσης ως μεγάλης αξίας.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής	Πόλη του Σβίλεγκραντ	Ο ναός χτίστηκε γύρω στο 1860, κυρίως με δωρεές από τους κατοίκους της γειτονιάς «Γκεμπράν». Σε μια έκταση περίπου 4.000 τετραγωνικών μέτρων διαμορφώθηκε ένα όμορφο, πολύσιο σε βλάστηση πάρκο, στο κέντρο του οποίου είναι η εκκλησία. Πλήρως ανακατασκευασμένο είναι το δίκτυο αλεών, όπου τοποθέτηκαν κιόσκια αναψυχής για τους κατοίκους της γειτονιάς. Οι αλές καλύφθηκαν με έγχρωμες πλάκες από σκυρόδεμα. Φυτρώθηκαν φυλλοβόλα και κωνοφόρα δέντρα, μεγάλες εκτάσεις αειθαλών ανθοφόρων θάμνων, όπως και αναρριχώμενοι θάμνοι. Υπάρχουν επίσης αρκετά εξωτικά είδη. Η πλούσια βλάστηση από δέντρα και θάμνους διατηρείται με αυτόματο σύστημα ποτίσματος. Στη θέση υπάρχουσας παιδικής χαράς σχεδιάστηκε και χτίστηκε μια νέα, εξοπλισμένη με σύγχρονες παιδικές εγκαταστάσεις και πάγκους. Υπάρχει ένας φράχτης με πλέγμα αζούρ και τρεις εισόδους, οι οποίες συνδέονται με τις κύριες πόρτες της εκκλησίας. Εγκαταστάθηκε νέο οδικό φωτισμό. Το τεράστιο κτίριο του ναού γίνεται εμφανές με το νυχτερινό φωτισμό.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Σβίλεγκραντ.	Κατά τη διάρκεια του Β' Βαλκανικού Πολέμου (1913), η εκκλησία καταστράφηκε μέχρι τα θεμέλια της και μετά το τέλος των πολέμων άρχισε η ανοικοδόμησή της, η οποία ολοκληρώθηκε το 1924.
Εκκλησία της Αγίας Τριάδας	Πόλη του Σβίλεγκραντ	Η εκκλησία χτίστηκε με δωρεές το 1834 στον τόπο όπου πιθανότατα ήταν το πολιτιστικό κέντρο του βουλγαρικού πληθυσμού εκείνη την εποχή. Η κατασκευή της εκκλησίας έγινε από τους Βούλγαρους από τις τρεις γειτονιές της πόλης – Μπαγιαντάρ /Ευγενής/, Κανακλί /Προάστιο/ και Γκεμπράν /Απιστος, δηλαδή Χριστιανός/ και ίσως γι' αυτό ονομάστηκε Αγία Τριάδα. Όταν η πόλη κάηκε το 1913, η εκκλησία επίσης κάηκε, αλλά το σχήμα της διατηρήθηκε κατά την αποκατάστασή της.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Σβίλεγκραντ.	Το 1847-48 το πρώτο κοσμικό σχολείο της πόλης κτίστηκε στην εκκλησία. Σήμερα φέρει το όνομα ενός από τους ιδρυτές και επικεφαλής δάσκαλου Χρίστο Πομπάρκοφ.
Εκκλησία της Θεοτόκου	Γειτονιά Ζλάτι Ντολ, πόλη του Σιμεόνοβγκραντ	Ένας αιωνόβιος ναός που χτίστηκε το 1825.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Σιμεόνοβγκραντ.	Από την εκκλησία της Θεοτόκου σήμερα σώζονται μόνο τμήματα των εξωτερικών τοίχων.
Ορθόδοξος ναός του Αγίου Νικολάου του	Πόλη του Σιμεόνοβγκραντ	Χτίστηκε την δεκαετία του 40 του 19ου αιώνα. Ο πραστάτης της εκκλησίας δεν επιλέχθηκε τυχαία. Η πόλη του Σιμεόνοβγκραντ, η οποία βρίσκεται κατά μήκος του ποταμού Έβρου, φημίζεται για τον ανεπτυγμένο πλου με σχεδία και ο προστάτης	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο	Σχεδόν όλες οι εικόνες του περίφημου Γκεόργκι Ντάντσοφ του Ζωγράφου διατηρούνται. Κάθε εικονίδιο περιέχει τα ονόματα των δωρητών. Η

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Θαυματουργο ύ		των ναυτικών και των πλοιάρχων είναι ο άγιος Νικόλαος ο Θαυματουργός. Σύμφωνα με τη χρονολογία στα βιβλία του, μια άλλη εκκλησία χτίστηκε στην αυλή του το 1856, η οποία όμως κατεδαφίστηκε γύρω στο 1866-1867, επειδή ήταν μικρή για τον αυξανόμενο οικισμό. Ο καινούριος ναός χτίστηκε το 1868.		Σιμερόνοβγκραντ.	επιγραφή στην κύρια εικόνα του ναού του Αγίου Νικολάου λέει «Ρούκα Β. Στ. Κ. Μόσκοφ το 1868”.
Εκκλησία του Αγίου Δημητρίου	Χωριό Ζάλτι Μπριάγκ	Η κατασκευή του ναού του Αγίου Δημητρίου της Θεσσαλονίκης διήρκησε τέσσερα χρόνια. Αγιάστηκε στις 3 Μαΐου 1859, γεγονός που αποδεικνύεται από ένα κείμενο στην πλάκα του θρόνου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμβολόβο.	Η λαϊκή παράδοση λέει ότι ολόκληρος ο πληθυσμός συγκεντρώθηκε πριν από το πρώτο σκάμμα. Ο μάστορας, με ένα κασμά στο χέρι του, έκανε τους ανθρώπους να σταθούν σε μια γραμμή κοντά το φράχτη. Πέρασε μπροστά από τη γραμμή τρεις φορές και τελικά έσκαψε το χώμα μπροστά σε μια νεαρή γυναίκα, την Ντόννα, από την οικογένεια Γκιουργκιντέλτσεβι. Η νεαρή έτρεξε στο σπίτι της με τα κλάμματα. Μετά από 40 ημέρες πέθανε. Αυτή η παράδοση συνδέεται με την λαϊκή πίστη ότι για να είναι ένα κτίριο ή μια γέφυρα σταθερά, πρέπει να οικοδομηθεί μια "ανθρώπινη σκιά" μέσα τους.
Εκκλησία του Αγίου Ηλία	Χωριό Τσάρεβα Πολιάνα	Η εκκλησία στο Τσάρεβα Πολιάνα χτίστηκε το 1858. Η άδεια κατασκευής λήφθηκε από το σουλτάνο με την προϋπόθεση ότι ο ναός θα στηθεί σε χαμηλό μέρος και θα κατασκευαστεί σε μικρό χρονικό διάστημα. Γι 'αυτό το σύνολο του πληθυσμού συμμετέχει στην κατασκευή. Ο ναός πήρε το όνομά του από τον άγιο Ηλία και είναι αγιασμένος στο Ιλίντεν. Σάυτή την ημέρα γίνεται το παραδοσιακό τοπικό πανηγύρι. Κάθε χρόνο, με διακοπή μόνο κατά τον σοσιαλισμό, στο χωριό κάνουν και κουρμάνι. Οι κάτοικοι συγκεντρώνονται στην εκκλησία όπου, μετά την λειτουργία, αγιάζεται το κουρμπάν. Η παράδοση λέει ότι μια φορά, εκείνη την ημέρα, ένας άνθρωπος εργάστηκε και ο ποταμός ξεπέρασε, κάτι που θεωρήθηκε τιμωρία για ολόκληρο το χωριό, επειδή σε εκείνη την ημέρα κανένας δεν εργάζεται.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμβολόβο.	Ο θρύλος λέει ότι χτίστηκε στα θεμέλια μιας παλιάς εκκλησίας.
Παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου	Χωριό Τσάρεβα Πολιάνα	Στην περιοχή Γκιουργκιντένια, στο δρόμο μεταξύ των χωριών Τσαρέβα πολιάνα και Σταμπόλοβο, υπάρχουν ιαματικές πηγές και ένα παρεκκλήσι με το όνομα του Αγίου Γεωργίου. Πρόκειται για ένα τετράγωνο πέτρινο κτίριο χτισμένο πάνω από την πηγή με χωματένιο δάπεδο (460-360 εκ.) και ανοιχτό τσαρδάκι (στεγασμένο	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμβολόβο.	Μέχρι πρόσφατα εκεί υπήρχε επίσης ένας πέτρινος σταυρός.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		εξώστη) στη δυτική πλευρά του. Στον ανατολικό τοίχο υπάρχει μια ημικυκλική κόγχη με μια προεξοχή. Πάνω από αυτό - ένα ημικυκλικό παράθυρο. Στο βόρειο και νότιο τοίχο υπάρχει ένα μικρό παράθυρο με ορθογώνιο σχήμα. Στα δυτικά βρίσκεται η πόρτα και ένα ορθογώνιο παράθυρο. Η δομή της στέγης είναι ξύλινη, το σαρδάκι επίσης. Δεν υπάρχει οροφή. Τρία σκαλιά οδηγούν σε μια μεγάλη πέτρινη πλάκα μπροστά από την ιερά πηγή. Για την πηγή χτίστηκε μια μικρή ημισφαιρική τοξωτή κόγχη με μια τρύπα (90-60 εκ.) προς τα δυτικά. Στα πέτρινα τοιχώματα στα βόρεια, ανατολικά και νότια υπάρχει από μια κόγχη (30-35 εκ.).			
Παρεκκλήσι της Αγίας Τριάδας	Χωριό Ζάλτι Μπριάγκ	Το παρεκκλήσι αποτελείται από ένα μικρό εκκλησιαστικό δωμάτιο με εικόνες και τοιχογραφίες. Παρακάτω χτίστηκε ένα θολωτό πηγάδι για τα ιαματικά νερά. Η εορτή της είναι την Ημέρα του Αγίου Πνεύματος, την πενήντα πρώτη ημέρα του Πάσχα. Στο χωριό Ζάλτι Μπριάγκ είναι γνωστή ως «Στα Τρούιτσα». Στην ιερά πηγή κάθε χρόνο γίνονται προσευχές και κουρμπάνι για υγεία. Εκείνοι που την χρειάζονται έρχονται όλο το χρόνο, όχι μόνο από το χωριό αλλά και από τα γύρω χωριά. Πλένουν τα μάτια τους και δέουν ένα νήμα από το ρούχο τους σε ένα θάμνο μπροστά από την είσοδο της βρύσης. Μετά τη δεκαετία του 60 του 20ού αιώνα, αυτός ο ιερός χώρος εγκαταλείφθηκε, δε διατηρείται. Οι εικόνες είναι λεηλατημένες, οι τοιχογραφίες καταστράφηκαν και οι τοίχοι σχεδόν έπεσαν. Το 1977, για σύντομο χρονικό διάστημα, η τοπική κυνηγετική ένωση γύρισε το παρεκκλήσι σε μια καλύβα - με τζάκι, τραπέζια, καρέκλες. Το 2000, έγιναν έργα ανακαίνισης και αποκατάστασης, με μέσα ολόκληρου του χωριού. Αγιάστηκε την Ημέρα του Αγίου Πνεύματος. Δεν συμμετείχαν μόνο οι κάτοικοι του χωριού, ήρθαν και κάτοικοι του Χάσκοβο, γεννημένοι στο Ζάλτι Μπριάγκ. Τώρα το εκκλησάκι και ο τόπος γύρω του διατηρούνται από το συμβούλιο της εκκλησίας. Επισκέπτεται από τους πιστεύοντες στη δύναμη των ιαματικών νερών.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμβολόβο.	Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση περίπου 150 χρόνια πριν, ένα κορίτσι που ονομαζόταν Μπόζκα Κανράκοβα ονειρεύθηκε ένα όνειρο τη νύχτα του Αγίου Πνεύματος. Ήταν ένας άνθρωπος που του είπε να πάει στην περιοχή Γιαμάτσα κάτω από τα δύο βράχια και να σκάψει με το τσαπί - εκεί θα βρει ιαματικά νερά για τα μάτια της. Το φοβισμένο κορίτσι δεν έκανε τίποτα, ούτε είπε σε κανένα. Την επόμενη χρονιά, την ίδια νύχτα, το όνειρο επαναλήφθηκε, αλλά με το σύνθημα: "Αν δεν πείς σε κανέναν και δεν κάνεις τίποτα, θα είσαι τυφλή". Το κορίτσι τότε είπε στον παππού Γκούρκο, ο οποίος πήγε στον τόπο, έσκαψε και το νερό βγήκε. Έχτισε τη βρύση και αργότερα ένα παρεκκλήσι χτίστηκε από τους σταρτίωτες που γύρισαν από τους Βαλκανικούς Πολέμους.
Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και	Χωριό Σταμπολόβο	Η εκκλησία στο Σταμπολόβο είναι ένας από τους πρώτους χριστιανικούς ναούς στην περιοχή του Χάσκοβο - χτίστηκε το 1849. Φέρνει το όνομα των αποστόλων Πέτρου και Παύλου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμβολόβο.	Οι Πρωτοκορυφαιοί Απόστολοι Πέτρος και Παύλος είναι τελείως διαφορετικοί. Ο ένας κυριολεκτικά από τις πρώτες ημέρες του κηρύγματος του Χριστού ακολουθεί τον Χριστό και ο δεύτερος αγωνίζεται

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Παύλου					ενάντια στον Κύριο με όλα τα διαθέσιμα μέσα, μέχρι που ένα θαύμα - η συνάντησή του με τον Κύριο των πάντων - άλλαξε τη ζωή του.
Τουρμπές «Ντεμίρ Μπαμπάς»	Χωριό Λιάσκοβets	Τουρμπές «Ντεμίρ Μπαμπάς» βρίσκεται στην περιοχή ενός μεσαιωνικού οικισμού ακριβώς κάτω από τη μεσαιωνική νεκρόπολη, δίπλα σε μια βρύση - μια ιερή πηγή.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμβολόβο.	Μπορούμε να υποθέσουμε ότι είναι ο διάδοχος ενός παλαιού χριστιανικού τόπου λατρείας.
Εκκλησία της Παναγίας, μνημείο του Χριστού Σωτήρος	Πολή του Τοπόλογκραντ	Η σημερινή εκκλησία βρίσκεται σε ένα μέρος όπου ακόμα το 18ο αιώνα υπήρχε ένα ορθόδοξο παρεκκλήσι. Με την άδεια των τουρκικών αρχών, το 1800 οι κάτοικοι του Καβάκλι (το παλιό όνομα του Τοπόλογκραντ) έχτισαν μεγαλύτερο ναό για να ικανοποιήσουν τις θρησκευτικές τους ανάγκες. Η παλιά εκκλησία υπήρχε μπηγμένη λίγα μέτρα στο έδαφος. Το 1934 το εκκλησιαστικό συμβούλιο, μαζί με το δημοτικό συμβούλιο και την ιθαγένεια, αποφάσισαν να χτίσουν ένα νέο, ακόμα μεγαλύτερο και πιο όμορφο κτίριο στη θέση της παλιάς εκκλησίας. Υπό την ηγεσία του ιερού Γιάννη Πόπχριστοφ και του πρωτομάστορα Μποζίν Πέντσεφ για δύο χρόνια 1936-1937, ο ναός χτίστηκε, μαζί με τη στέγη, σοβαντίστηκε μέσα, και επιπλώθηκε ώστε να μπορέσουν να εκτελεστούν λειτουργίες. Στην εκκλησία της Παναγίας από το 1934 έως το 1987, έχει υπηρετήσει ο καλός-σεβαστός πατέρας σε όλη την περιοχή, ο Γιάννη Πόπχριστοφ. Μετά το θάνατό του το 1987, ο πατέρας Ιβάν Γιάντσεφ Μιχάλεφ, ο οποίος είναι επίσης αντιπρόεδρος της Αρχιεπισκοπής, διορίστηκε ιερέας. Κάτω από την ηγεσία του, η εκκλησία ανακαινίστηκε, χτίστηκε ένας περίβολος εκκλησίας, σχηματίστηκε εκκλησιαστική αυλή με σιντριβάνι. Το αντιπροσωπευτικό εσωτερικό του ναού οφείλεται κυρίως στο όμορφο ξυλόγλυπτο τέμπλο (κατασκευασμένο το 1966 από τον Πέταρ Κούσλεφ και τοπικές ξυλουργοί) και τους πλούσια ζωγραφισμένους τοίχους (έργο του Άγγελ Μαλιάεφ και του Τομά Ποπγιάντσεφ). Τα τελευταία χρόνια, τοπικοί καλλιτέχνες και μάστοροι έχουν αποκαταστήσει τις τοιχογραφίες και έχουν κάνει ένα νέο σκαλιστό θρόνο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλογκραντ.	Είναι ο μεγαλύτερος και πιο αντιπροσωπευτικός ορθόδοξος ναός στην περιοχή.
Μονή της Αγίας Τριάδας	Πολή του Τοπόλογκραντ	Θεωρείται ότι μοναστήρι σε αυτό το χώρο χτίστηκε ακόμη στις αρχές του 14ου αι. επί του τσάρου Ιβάν Αλεξάντερ και τότε ονομάστηκε Μονή των Αγίων	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Είναι ένα από τα μεγαλύτερα και πιο ενεργά πνευματικά κέντρα σε αυτό το τμήμα της χώρας.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΡΕ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου. Η μονή πιθανότατα καταστράφηκε το 1373 από τις εισβαλλόμενες προς το βορρά τουρκικές ορδές υπό την ηγεσία του Τιμουρτάς Μπέη. Και πάλι, ξαναχτίστηκε στο 18ο αιώνα. Η ιστορία της μονής συνδέεται στενά με την κίνηση των ανταρτών και των κλεφτών, και αυτός είναι ο λόγος που μέχρι σήμερα είναι γνωστή ως «Χαϊντούσκι Μанастир» («Κλέφτικο Μοναστήρι»). Στο μοναστήρι έμειναν και κρυβόντουσαν οι θρυλικό ηγέτες και αντάρτες: ο βοεβόδας Βαλτσάν, ο βοεβόδας Ιντζέ, ο Καρά Κόλιο, ο βοεβόδας Χρίστο, ο Δάγλα Στογιάν, ο Καρά Ντόμπρι, ο Γκαράμπτσι Γκιόργκι και άλλοι. Μετά την αποχώρησή του από τη ζωή των κλεφτών το 1812 ο βοεβόδας Χρίστο πήρε το μοναχισμό και έγινε ηγούμενος της Μονής με το όνομα Χρισάνθης. Έκανε πολλές επισκαυές για την ανακαίνιση του μοναστηριού. Το 1818, λόγω της τρομερής μάστιγας της πανούκλας, στεγάστηκαν στο μοναστήρι και βρήκαν τη σωτηρία τους πολλοί άνθρωποι από τα γύρω χωριά. Δείχνοντας ευγνωμοσύνη δώρισαν πολλά χρήματα με τα οποία κατασκευάστηκαν νέα κτίρια (ο αχυρώνας, η κουζίνα και τα κάτω δωμάτια της μονής). Το 1870, κατά τις θρησκευτικές συγκρούσεις, το μοναστήρι άρχισαν να διαχειρίζονται Έλληνες κληρικοί και ο Έλληνας επίσκοπος της Αδριανούπολης. Αυτό οδήγησε σε έντονη αντίδραση του βουλγαρικού πληθυσμού της περιοχής του βουνού Σακάρ, που άρχισε τον αγώνα για την αποκατάσταση της Μονής ως Βουλγαρικό πνευματικό κέντρο. Αυτός ο αγώνας στέφθηκε με επιτυχία το 1898, όταν το μοναστήρι πέρασε υπό της Μητρόπολης του Σλίβεν. Το 1909 το μοναστήρι μετατράπηκε σε γυναικείο μοναστήρι και εγκαταστάθηκαν περίπου 50 μοναχές από τη Μονή του Αγίου Θεοδώρου Στουδίτη (στο σημερινό χωριό Στουντένα). Σήμερα εκεί μένουν δύο καλόγριες και λίγους υπαλλήλους. Κεντρικό σημείο στο μοναστηριακό συγκρότημα του σήμερα καταλαμβάνει η εκκλησία της Αγίας Τριάδας που χτίστηκε το 1836. Βρίσκεται στην περιοχή της παλιάς εκκλησίας των Αγίων Πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, η οποία ενσωματώθηκε στη νέα κατασκευή. Το νέο τέμπλο επίσης είναι ίδιο με εκείνο του παλαιού ναού. Η εκκλησία της Αγίας Τριάδας είναι τρίκλιτη, με μια αψίδα, χωρίς τρούλο, πέτρινη βασιλική. Με τις διαστάσεις της (12 μέτρα x 18 μέτρα), είναι μια από τις πιο ευρύχωρες μοναστικές	αυτοκίνητο.	και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. Β2.6с.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		εκκλησίες στη Βουλγαρία. Η αρχιτεκτονική διαμόρφωσή της και το σχέδιο κατασκευής της διακρίνονται για τα απλά και καθαρά σχήματα. Οκτώ κυλινδρικές στήλες με τόξα διατηρούν το ξύλινο θόλο, οι τοίχοι είναι ασβεστωμένοι ομαλά, χωρίς τοιχογραφίες. Τα εικονίδια στην εκκλησία είναι από το 18, το 19 και το 20το αιώνα.			
Εκκλησία του Μέγα Αθανασίου	Πόλη του Χάρμανλι	Χτίστηκε το 1834. Αργότερα ένα ξύλινο καμπαναριό χτίστηκε στην αυλή, το οόπιο το 1931 αντικαταστάθηκε με ένα νέο μεγαλύτερο καμπαναριό προστιθέμενο στη δυτική πρόσοψη της εκκλησίας. Την ίδια χρονιά, η εκκλησία ήταν σε μεγάλο βαθμό επισκευασμένη, και σχεδόν έχασε την αρχική της εμφάνιση. Το τέμπλο φτιάχθηκε απο καρεκλοποιούς και οι λεπτομέρειες είναι φτωχές."	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Πιθανώς το 1834, η εκκλησία ήταν τρίκλιτη βασιλική χωρίς τρούλο, με νάρθηκα που εντάχθηκε στο κοινό κτίσμα του κτιρίου. Σήμερα η θέση του νάρθηκα αντικαθίσταται από το σώμα του καμπαναριού. Οι στήλες που χωρίζουν τις κλίτες είναι ξυλινες και οι οροφές είναι επίπεδες, με σανίδες. Η εμπορεία (ο εξώστης πάνω από το ναρθηκα) στο δυτικό τμήμα τροποποιήθηκε επίσης σε μεγάλο βαθμό το 1931.
Εκκλησία των Αγίων Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, και τοιχογραφίες και ξυλόγλυπτα	Πόλη του Χάσκοβο	Η εκκλησία των Αγίων Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ χτίστηκε το 1861 από βουλγάρους που φερόντουσαν ως έλληνες. Είναι η δεύτερη στη σειρά στην πόλη και γνωστή ως ελληνική εκκλησία των πλουσίων. Αποτελεί τρίκλιτη βασιλική με μεγάλη, σχετικά χαμηλή ημικύκλια αψίδα και πλατύ νάρθηκα Π-σχήματος. Πολλές από τις εικόνες του ναού έχουν επιγραφές κτητόρων στην ελληνική γλώσσα, υποδεικνύεται και η ημερομηνία δημιουργίας τους. Μεταξύ τους διακρίνονται οι «Σύνοδος των Αρχάγγελων» - η εικόνα του προστάτη από το 1866, «Αγ. Ιωάννης ο Βαπτιστής» από το 1872, «Τα Εισόδια της Θεοτόκου», «Η Γέννηση του Χριστού». Τα πλούσια ξυλόγλυπτα του εικονοστασίου, του αρχιερατικού θρόνου και του μικρού εικονοστασίου (το προσκυνητάριο) είναι έργο του διάσημου μάστορα Γιάνε Σπίροφ. Οι τοιχογραφίες στο Ναό των Αγίων Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ είναι υπέροχες, ιδίως αυτές του θόλου της εκκλησίας. Με βεβαιότητα μπορούμε να πούμε ότι είναι έργο καλλιτέχνη με πλούσια εμπειρία. Πολύ καλά μελετημένη είναι και η συνθετική κατανομή των φιγούρων στις σκηνές των θόλων και του κύκλου του προστάτη.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Ελάχιστοι γνωρίζουν πως το 1877-1878, κατά τη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού απελευθερωτικού πολέμου, μπροστά από το ναό υψωνόταν η μεγαλύτερη από τις επτά κρεμάλες στο Χάσκοβο. Το 1972 η εκκλησία κηρύχθηκε μνημείο του πολιτισμού. Ο τρούλος του καμπαναριού της εκκλησίας των Αγίων Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ επιχρυσώθηκε το 2003.
Εκκλησία της Κοίμησης	Πόλη του Χάσκοβο	Η εκκλησία της Κοίμησης Θεοτόκου είναι η παλαιότερη και πλέον εντυπωσιακή εκκλησία της πόλης. Μεγάλη πίστη, προσπάθειες και τόλμη επένδυσαν σε αυτή την	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Ο ναός χτίστηκε στη θέση αρχαίου παρεκκλησίου, μέσα σε ευρύχωρη αυλή και λιθόκτιστη περίφραξη

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Θεοτόκου και ξυλόγλυπτα		εκκλησία οι κάτοικοι της πόλης, ενωμένη και μαχητικοί, προκειμένου να λάβουν άδεια κατασκευής του ναού τους στην εποχή της Οθωμανικής κυριαρχίας. Τα εγκαίνια του έγιναν μέσα σε πολύ πανηγυρική ατμόσφαιρα, στις 15 Αυγούστου 1837, την Ημέρα της Κοιμήσεως Θεοτόκου, μία από τις μεγαλύτερες χριστιανικές γιορτές. Ως προς τον ρυθμό της είναι μονόκλιτη βασιλική με οροφή χωρίς τρούλους. Στο εσωτερικό έχει τρεις αψίδες στο Άγιο Βήμα. Το εικονοστάσιο είναι έργο καλλιτεχνών της Σχολής του Ντέμπαρ, επίσης πλούσια διακοσμημένο με ξυλόγλυπτα. Από τις τοιχογραφίες πλέον αξιόλογη είναι η μορφή του Θεού ώρα που ευλογεί. Ζωγραφίστηκε στο κέντρο της αψίδας, οι διαστάσεις της είναι τεράστιες και αφήνει την εντύπωση του Παντοκράτορα που ίσως ήταν και η βασική ιδέα του ζωγράφου, την οποία ενέπνευσε σε αυτή τη μορφή, τοποθετημένη θαρρείς στον ουρανό."	αυτοκίνητο.	και εστίασης στο Χάσκοβο.	άνω των 4 μέτρων, για να προστατευθεί η θεία αυτή οικία από ατίμωση. Για άγνωστους λόγους η εκκλησία είναι προσανατολισμένη σχεδόν εξ' ολοκλήρου Νοτιοανατολικά – Βορειοδυτικά.
Εκκλησία του γίου Δημητρίου	Πόλη του Χάσκοβο	Στις 14 Ιουλίου 1896 τοποθετήθηκαν τα θεμέλια της εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου στο Χάσκοβο. Η κατασκευή συνεχίστηκε για δύο χρόνια και το φθινόπωρο του 1898, την Ημέρα του Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου), ο ναός αγιάστηκε από τον Μητροπολίτη της Φιλιπούπολης Ναθαναήλ. Ο ναός του Αγίου Δημητρίου είναι χτισμένος με πέτρα και ασβέστη. Η στέγη έχει δύο πλαγιές. Αρχικά υπήρχε ένας τρούλος, αλλά το 1956 - λόγω γήρανσης και έλειψης επισκευής - κατέρρευσε. Όλα τα παράθυρα και οι πόρτες στην εκκλησία τελειώνουν με καμάρες. Το τέμπλο στο υψηλότερο τμήμα πάνω από τις πύλες είναι ύψους 6,32 μ. Και το μήκος του είναι ολόκληρο το πλάτος του ναού - 10 μ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Κάθε Κυριακή στις 10.30 π.μ. στην εκκλησία του γίου Δημητρίου πραγματοποιείται το μοναδικό κυριακάτικο σχολείο στο Χάσκοβο. Ο σκοπός των ιερέων είναι να εκπαιδεύσουν τα παιδιά για τις αξίες της ορθόδοξης πίστης."
Αρμενική Εκκλησία «Σουρπ Στεπάννος» (του Αγίου Στεφάνου)	Πόλη του Χάσκοβο	Στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα η αρμενική κοινότητα του Χάσκοβο αναπτύχθηκε σταδιακά και ενισχύθηκε. Ο κύριος στόχος της τότε ήταν να δημιουργήσουν έναν χώρο λατρείας. Σε μια συνάντηση αποφασίστηκε ότι τα δύο δωμάτια σε μια αυλή που αγοράστηκαν από την κοινότητα θα ξαναχτιστούν σε ένα παρεκκλήσι. Άρχισε μια πυρετώδης δουλειά - το μεσαίο τείχος καταστράφηκε και τα δύο δωμάτια ενώθηκαν, μετατρέποντάς τα σε παρεκκλήσι. Η μια γωνία έγινε βήμα με το εικονίδιο της Παναγίας στον τοίχο και δύο μεγάλα κεριά στις δύο πλευρές. Στη μέση τοποθετήθηκε ένα «εμ καρ», που έφεραν από την εκκλησία στο Χάι-Κιουχ. Το 1923, για πρώτη φορά, γιόρτασαν το Πάσχα. Η πρώτη λειτουργία	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	24 Φεβρουαρίου 1924 είναι μια αξέχαστη ημερομηνία. Ενωμένοι οι πατριωτικοί Αρμένιοι επέλεξαν την εκκλησιαστική ηγεσία. Δημιουργήθηκε επίσης η κοινωνία Αράξ, τα μέλη της οποίας συμβάλλουν ακούραστα στους στόχους της αρμενικής κοινότητας του Χάσκοβο. Ο ζήλος τους και η προσπάθεια για πιο πρόσφατη ολοκλήρωση της εκκλησίας και του σχολικού κτηρίου στάθηκαν επιτυχίες. Στις 15 Αυγούστου 1925, την Ημέρα της

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		πραγματοποιήθηκε. Όλη η αρμενική κοινότητα του Χάσκοβο συμμετείχε σε αυτή τη θεαματική εκδήλωση.			Κοιμήσεως της Θεοτόκου, το κτίριο παραδόθηκε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή. Ο πρώτος όροφος προορίστηκε για την εκκλησία, που ονομάστηκε «Σουρπ Στεπάννος» και ο πάνω όροφος για σχολείο."
Εσκή Τζαμί (Τζαμί Τζαντίντ)	Πόλη του Χάσκοβο	Το Εσκή Τζαμί θεωρείται ένα από τα παλαιότερα τζαμιά, χτισμένα στη Βουλγαρία. Σύμφωνα με την επιγραφή στα αραβικά, που υπάρχει στην πέτρινη πλάκα χτισμένη στον τοίχο πάνω από την είσοδο, το τζαμί χρονολογείται από το 1394. Σήμερα είναι μνηγμένο σημαντικό στο έδαφος (ίσως λόγω της αύξησης του επιπέδου των γύρω οδών). Το κτίριο είναι ορθογώνιο και βρίσκεται με τη βόρεια πρόσοψη του ελαφρά απομακρυσμένη από το δρόμο σε μια μικρή αυλή. Η αίθουσα προσευχής, με ελαφρώς υπογραμμισμένο διαμήκη άξονα, στον οποίο ανταποκρίνεται η κεντρικά τοποθετημένη κόγχη μικράβ στον απέναντι τοίχο, φωτίζεται από τις δύο σειρές των παραθύρων. Οι τοίχοι του κυρίου κτίσματος (χωρίς τα καταστήματα και τους εμπορικούς χώρους) είναι πάχους 1,00 μ. Στον εμπορικό χώρο από το οποίο είναι προσβάσιμος και ο μιναρές σώζεται το παλαιό ξύλινο πλέγμα. Είναι εμφανή επίσης τα ίχνη από εξωτερική γραφή (σε ένα παχύ τοίχωμα του κύριου κτιρίου). Ο μιναρές είναι καλυμμένος με λευκό σοβά - με ένα σταλακτίτικο μοτίβο τεσσάρων γραμμών κάτω από το κυκλικό εξώστη.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Το Εσκή Τζαμί είναι ο κύριος οίκος προσευχής των Μουσουλμάνων στην πόλη.
Τσαρσί Τζαμί	Πόλη του Χάσκοβο	Το όνομα του κτιρίου σχετίζεται με τη θέση του - τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα - στο κεντρικό εμπορικό πυρήνα της πόλης. Τώρα είναι σχεδόν εντελώς κλειστό από εμπορικά κτίρια δύο και ενός ορόφων και καταστήματα κοντά σε αυτό, τα οποία το απομονώνουν σε μεγάλο βαθμό από την οπτική γωνία του περαστικού. Στο παρελθόν υπήρξε ελεύθερος χώρος, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίαζαν τα δύο μεγάλης κλίμακας συντριβάνια που βρίσκονταν ελεύθερα (έξω από την αυλή) σε απόσταση αμφοτέρων των πλευρών. Ένα χαρακτηριστικό της αίθουσας προσευχής είναι ότι ο μακρύς άξονάς της είναι εγκάρσιος προς την κατεύθυνση εισόδου. Η σοφίτα είναι επίπεδη. Στη μέση του αντίθετου τοίχου υπάρχει η κόγχη μικράβ, διαμορφωμένη με ένα ανάγλυφο πλαίσιο. Συνολικά, το εσωτερικό είναι φτωχό, σε μεγάλο βαθμό τροποποιημένο και εκσυγχρονισμένο (ξύλινες οροφές	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Στον νότιο τοίχο υπάρχει μια πλάκα με αραβική γραφή, η οποία είναι ακόμα αδιάβαστη.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		έχουν αφαιρεθεί, γύψος έχει ληφθεί, κλπ.). Στην εσοχή σώζεται καλά μια χαρακτηριστική τοιχογραφία με τοπία μοτίβα. Η εξωτερική αρχιτεκτονική του κτιρίου (εκτός από τον μιναρές) δεν είναι χαρακτηριστική.			
Η εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου (η εκκλησία του Ουζουντζόβο)	Χωριό Ουζουντζόβο	Η Κοίμηση της Θεοτόκου είναι η μεγαλύτερη εκκλησία σε χωριό στη Βουλγαρία, που με έναν εκπληκτικό τρόπο συνδυάζει μέσα της στοιχεία του Χριστιανισμού και του Ισλάμ. Χτίστηκε ως χριστιανικός ναός το 1593 και καταστράφηκε από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Στη θέση του υπήρχε τζαμί – μέρος τεράστιου καραβάν σαράι που σύμφωνα με τους χρονογράφους έμοιαζε με κάστρο, η κεντρική είσοδος του οποίου διατηρήθηκε μέχρι τις μέρες μας. Στις αρχές του 20ου αιώνα η Τουρκία επιστρέφει αυτή την περιουσία στη Βουλγαρία και από τότε αρχίζει η ανασυγκρότηση του τζαμιού και η μετατροπή του σε εκκλησία. Το 2007 ο ναός ανακαίνιστηκε πλήρως από τον Δήμο Χάσκοβο. Κατά τη διάρκεια της αναστήλωσης ανακαλύφθηκαν δύο αρχαίες επιγραφές στην αραβική γλώσσα θρησκευτικού φιλοσοφικού περιεχομένου που ακόμα δεν έχουν επακριβώς χρονολογηθεί. Ανακαίνιστηκαν και όλες οι εικόνες και τοιχογραφίες. Ο μάστορας ζωγράφος Ουστά Νταρίν Μπόζκοφ από την πόλη Τριάβνα φιλοτέχνησε νέο ξύλινο εικονοστάσιο, το οποίο ως προς τις διαστάσεις του κατατάσσεται ανάμεσα στα τρία πλέον επιβλητικά στη χώρα. Εντυπωσιακές είναι οι υαλογραφίες στα παράθυρα με σκηνές από τη ζωή της Μητέρας του Θεού.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Στην εκκλησία του Ουζουντζόβο σώζεται επίσης μια από τις θαυματουργές εικόνες της Παναγίας. Τον περασμένο αιώνα, η εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου στο χωριό Ουζούντζοβο κηρύχθηκε μνημείο πολιτισμού."
Αγία πηγή και παρεκκλήσι της Αγίας Άννας	Χωριό Τρακίετς	Το παρεκκλήσι της Αγίας Άννας κοντά στο χωριό Τρακίετς έχει χτιστεί αποκλειστικά από δωρεές και με τον κόπο των ανθρώπων, τους οποίους η ιαματική πηγή έχει βοηθήσει. Κοσμικοί απ' όλη τη Βουλγαρία αναζητούν ίαση στον άγιο αυτό τόπο. Το θάνατο νερό από την αγία πηγή βοηθάει όχι μόνο στα προβλήματα της οράσεως – πολλά άτομα ζευγάρια αποκτούν πρώτο παιδί ύστερα από προσκύνημα στο παρεκκλήσι. Χιλιάδες άνθρωποι που υποφέρουν από διάφορους πόνους δέχονται ίαση από την Αγία Άννα. Το 2009 για να επισημάνει τον άγιο τόπο, ο δήμαρχος του Τρακίετς Κρασιμίρ Μπόιτσεβ, με δικά του χρήματα ανυψώνει σιδερένιο σταυρό ύψους 13 μέτρα. Κάθε χρόνο την ημέρα της Κοιμήσεως της Αγίας Άννας (25 Ιουλίου), ευγνώμονες άνθρωποι απ' όλη τη χώρα μαζεύονται στο παρεκκλήσι της αγίας πηγής, γίνετε αγιασμός και προσφέρεται κουρμπάνι.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Η ιστορία αυτού του άγιου τόπου ξεκινάει προ δυο αιώνων περίπου. Μία γυναίκα ήταν τυφλή εκ γενετής. Την παραμονή της Κοιμήσεως της Αγίας Άννας – 25 Ιουλίου, ο Κύριος έκανε την εμφάνιση του και είπε «θα πάς στο Ελέχτσα (η παλαιά ονομασία του χωριού Τρακίετς). Εκεί στο δάσος υπάρχει μια πέτρα απ' όπου πηγάει νερό. Θα πάρεις από αυτό το νερό, θα πλύνεις τα μάτια σου, και θα βρεις το φως σου». Πήγε η γυναίκα και βρήκε την πηγή. Πέρασε όλη τη νύχτα εκεί πλένοντας τα μάτια της. Την επόμενη μέρα βρήκε το φως της. Τότε ξεκίνησαν να χτίζουν το παρεκκλήσι, που οι ντόπιοι ονόμασαν «Αγία Άννα» – προστάτισσα των

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Ο Τουρμπές του Οσμάν Μπαμπά	Χωριό Τεκέτο	“Ο τεκές (η λέξη προέρχεται από την τουρκική λέξη tekke) είναι μια μουσουλμανική μοναστική κοινότητα, ένα μοναστήρι, συνήθως ένα τελετουργικό συγκρότημα κτιρίων όπου η κεντρική θέση καταλαμβάνεται από ένα επταθέσιο κτίριο - ένας τουρμπές που είναι τάφος/μαυσωλείο (συνήθως συμβολικό) ενός αγίου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	γυναικών και των παιδιών, θεραπεύτρια και μητέρα της Παναγίας Θεοτόκου. Ο τουρμπές Οσμάν Μπαμπά κοντά στο χωριό Τεκέτο του Δήμου τυο Χάσκοβο είναι ένα από τους τέσσερα παλαιότερους, μεγαλύτερους και πιο διάσημους τεκέδες στη Βουλγαρία, μαζί με τον Ντεμίρ Μπαμπά στο χωριό Σβεστάτι, κοντά στην πόλη Ισπερίχ, το Ακιάζλα Μπαμπά στο χωριό Ομπρότσιστε, κοντά στο Ντόμπριτς και το Καντεμλί Μπαμπά στο χωριό Σκόλ, κοντά στη Νόβα Ζαγκόρα.

ΦΥΣΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟ ΕΔΑΦΟΣ - ΦΥΣΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ / ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Ενδιαίτημα Παιώνιας	Χωριό Χούχλα	Προστατευόμενα είδη με συνολική έκταση 0,5 εκτάρια.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνιλοβγκραντ.	Η λαϊκή παράδοση λέει ότι η παιώνια είναι ένα σημάδι ευημερίας, και αν το έχετε στον κήπο σας, θα προσελκύσει πλούτο.
Ενδιαίτημα φασκόμηλου	Χωριό Γκορνοσέλτσι, ποταμός Μαρέσνιτσα, χωριό Γκόρνο Λούκοβο,	Συνολική έκταση 90 εκτάρια, εκ των οποίων τα 10 είναι στο χωριό Γκορνοσέλτσι, κοντά στον ποταμό Μαρέσνιτσα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνιλοβγκραντ.	Προστατευόμενα είδη σύμφωνα με τον νόμο περί της βιοποικιλότητας.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρόωθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
	ποταμός Λούντα Рекá				
Ενδιαίτημα Γαλάνθου του Χιονώδη	Πόλη του Ιβάλιοβγκραντ, περιοχή «Πέτκοφ Μπαϊρ» και χωριό Γκάρβανοβο, περιοχή «Ασένοβα Κρέποστ»	Φυσικά αξιοθέατα με συνολική έκταση 0,1 εκτάρια στο Δήμο Ιβάλιοβγκραντ και 10,4 εκτάρια στο Δήμο Χάσκοβο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Ιβάλιοβγκραντ και Χάσκοβο.	Προστατευόμενα είδη σύμφωνα με τον νόμο περί της βιοποικιλότητας.
Ενδιαίτημα Παιώνιας	Χωριό Χούχλα και χωριό Ζελέζινο, περιοχή «Χαλκά Μπαϊρ», κορυφή Πομπέντα	Защитен вид с обща площ 15.5 ха., като 0.5 ха от които са в с. Хухла.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάλιοβγκραντ.	Προστατευόμενα είδη σύμφωνα με τον νόμο περί της βιοποικιλότητας..
Θέσεις φωλεοποίησης σπανίων απειλούμενων ημερόβιων αρπακτικών	Πόλη του Ματζάροβο	Βρίσκονται στα περίχωρα του χωριού Γκόρνο Πολέ. Είναι η μόνη προστατευόμενη περιοχή του δήμου με την ιδιότητα φυσικών αξιοθεάτων που κηρύχθηκε με σκοπό την προστασία των τόπων φωλεοποίησης σπάνιων και απειλούμενων ειδών πτηνών. Από τα είδη που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας, σε κόγχες ηφαιστειακών βράχων φωλιάζουν οι μοναδικοί για τη Βουλγαρία και την Ευρώπη Ασπροπάρης και Ασπροκέφαλος γύπας. Μπορείτε επίσης να δείτε το Μαυρόγυπα που ακόμη καλείται Καρτάλι.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Εδώ μπορούν να παρατηρηθούν και άλλα απειλούμενα και σπάνια είδη όπως ο Μαυροπελαργός, η Αετογερακίνα, ο Γαλαζοκότσυφας, ο Πετροκότσυφας και πολλά άλλα ενδιαφέροντα είδη πτηνών.
«Ορλόβι Σκαλί» (Τα βράχια των αετών)	Τα περίχωρα του χωριού Σαρνίτσα	Αυτό είναι ένα μοναδικό βραχώδες συγκρότημα από ενδιαφέρουσες και μεγαλοπρεπή βράχια, μερικά από τα οποία φτάνουν τα 30 έως 40 μ. ύψος. Το βραχώδες φαινόμενο μοιάζει με ένα μεσαιωνικό κάστρο με ισχυρούς πύργους. Τραπεζοειδείς κόγχες λατρείας έχουν σκαλισθεί σε πολλά από τα βράχια. Τα περισσότερα από αυτές έχουν τραπεζοειδή σχήμα, αλλά υπάρχουν επίσης κυλινδρικές και αψιδωτές. Δύο απότομα βράχια μεταξύ των βραχών (Ντογκάν Καγιά – Ορλόβι Σκαλί) φυσικά προστατεύουν μια περιοχή περίπου 1,5	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Μινεράλνι Μπάνι.	Εδώ υπήρχε ένας παλιός οικισμός των Θρακών, και μέχρι σήμερα είναι εμφανή τα απομεινάρια ενός φρουρίου από τη Νέα Εποχή του Σιδήρου. Το Θρακικό φρούριο της Νέας Εποχής του Σιδήρου βρίσκεται στην περιοχή „Ορλόβι Σκαλί“, 3 χλμ. δυτικά σε ευθεία γραμμή από το κέντρο του χωριού Σαρνίτσα. Τα επιφανειακά κεραμικά είναι από το 2ο μισό της πρώτης χιλιετίας π.Χ."

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		στρεμμάτων, που οχυρώνεται και από έναν τοίχο κατασκευασμένο από πέτρα χωρίς κονίαμα. Το βραχώδες συγκρότημα αποτελούν προστατευόμενα φυσικά αξιοθέατα.			
Ενδιαίτημα Μικέ και Παιώνιας	Περιοχή Ντρενάκα, χωριό Σπαχίεβο	Τα φυσικά αξιοθέατα έχουν έκταση 3 εκταρίων. Κηρύχθηκαν προστατευόμενα είδη με σκοπό να σωθεί το πεδίο Μικέ και Παιώνιας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Μινεράλνι Μπάνι.	Το Μικέ φέτος (το 2018) είναι μεταξύ των 24 ειδών φαρμακευτικών φυτών η συλλογή από τις φυσικές τοποθεσίες φύτευσης των οποίων απαγορεύεται σε όλη τη χώρα.
«Ντικιλιάς»	Τα περίχωρα του χωριού Σαρνίτσα	Έχει έκταση 0,2 εκτάρια. Η περιοχή κυρύχθηκε προστατευόμενη με σκοπό την προστασία του καταρράκτη του ποταμού Χαρμανλίσκα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Μινεράλνι Μπάνι.	Στην περιοχή του ποταμού Χάρμανλίσκα βρέθηκαν 149 είδη πτηνών, από τα οποία τα 28 συμπεριλήφθηκαν στο Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας (1985).
«Ογκλεντάλντα Σκαλά» (Ο κατοπτρικός βράχος)	Τα περίχωρα του χωριού Μπρίαστοβο	Τα φυσικά αξιοθέατα έχουν έκταση 1,5 εκταρίων. Κηρύχθηκαν προστατευόμενα είδη με σκοπό την προστασία των βραχώνων φαινομένων.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Μινεράλνι Μπάνι.	Πριν δηλωθούν φυσικά αξιοθέατα, ανακηρύχθηκαν ιστορικός χώρος.
Η μπηγμένη πέτρα	Τα περίχωρα του χωριού Σαρνίτσα	Τα φυσικά αξιοθέατα έχουν έκταση 1 εκτάριο. Πρόκειται για ένα συγκρότημα από ενδιαφέροντα βράχια. Ο βράχος έχει ύψος 4 μέτρα και το πλάτος του είναι πάνω από 12 μέτρα. Μοιάζει με τις θαυμάσιες γέφυρες της Εκρούπρια, με τη διαφορά ότι βρίσκεται πάνω σε μια κορυφογραμμή και όχι σε μια πεδιάδα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Μινεράλνι Μπάνι.	Εδώ υπάρχει επίσης μια μεγάλη σπηλιά.
Ο εθνικός δρυμός «Μποράκα»	Τα περίχωρα του χωριού Σαρνίτσα	Ο δρυμός έχει έκταση 14,78 εκτάρια. Δηλώθηκε εθνικός δρυμός με σκοπό τη διατήρηση ενός αρχαίου, φυσικού, αυτοαναπαγωγόμενου μαύρου πευκοδάσους.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Μινεράλνι Μπάνι.	Η μέση ηλικία των δέντρων κυμαίνεται μεταξύ 120 και 150 ετών.
Ενδιαίτημα Άγριας Παιώνιας	Χωριό Κοστούρ, Τουσάν Μπαϊρ	Πεδίο Άγριας Παιώνιας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλεγκραντ.	Η λεγόμενη Άγρια Παιώνια είναι γνωστή για τις θεραπευτικές της ιδιότητες από την εποχή του Ιπποκράτη.
Ντερβίσκα Μογκίλα (Ο τύμβος του δερβίση)	Χωριό Ντερβίσκα Μογκίλα	Πετρώδεις σχηματισμοί	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλεγκραντ.	Υπάρχουν υπολείμματα θρακικού φρουρίου.
Καλέτο (Το κάστρο)	Χωριό Μεζέκ	Πετρώδεις σχηματισμοί με μεσαιωνικό φρούριο	Ο χώρος είναι	Υπάρχουν καλές επιλογές	Το φρούριο κοντά στο χωριό Μεζέκ διατηρήθηκε

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
			προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα. Ένα μέρος του καταστράφηκε γύρω στο 1900, όταν πήραν πέτρες για την κατασκευή τουρκικών στρατώνες στο Σβίλενγκραντ. Ο βόρειος τοίχος του φρουρίου υπέστη τις περισσότερες ζημιές. Διατηρείται μόνο στο επίπεδο του εδάφους. Ο νότιος, ο δυτικός και ο ανατολικός τοίχοι έχουν διατηρηθεί στο ύψος της πλατφόρμας πάνω από την οποία έχουν αυξηθεί οι επάλξεις τους.
Ενδιαίτημα Αστράγαλου του Θράκα	Χωριό Βοντέντσι	Υπάρχει ένα πεδίο με Αστράγαλο το Θράκα. Το είδος και τα ενδιαίτημά του προστατεύονται βάσει του νόμου περί της βιοποικιλότητας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Μερικοί από τους πληθυσμούς βρίσκονται μέσα στα όρια του εθνικού δρυμού «Σίνιτε Κ'αναμ».
Ενδιαίτημα Χαμπερλέας της Ροδόπης	Χωριό Ράμποβο	Υπάρχει ένα πεδίο με Χαμπερλέα της Ροδόπης. Γνωστή για την αντοχή της στην παρατεταμένη ξηρασία, γνωστή και ως φυτό που «ανασταίνεται» ή το Λουλούδι του Ορφέα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Το όνομα "Λουλούδι του Ορφέα" το φυτό άξιζε, όπως λέει ο θρύλος, γιατί εκεί που έπεσαν σταγόνες αίματος όταν έσπασε το σώμα του Ορφέως φύτρωσε ένα μικρό μπλε-μωβ λουλούδι. Ένας άλλος μύθος λέει ότι στους τόπους όπου τα δάκρυα του Ορφέα έπεσαν, φωνάζοντας για την Ευρυδίκη του, φύτρωσε ένα γαλάζιο-λευκό λουλούδι.
Γέφυρα του διαβόλου	Χωριό Ράμποβο	Εδώ υπάρχουν χαρακτηριστικά ή αξιόλογα αντικείμενα μη ζωντανής φύσης, όπως πετρώδεις σχηματισμοί, πυραμίδες, σπηλιές, πονόρ, καταρράκτες, κοιτάσματα απολιθωμάτων και ορυκτών, αμμοθίνες και άλλα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Η παράδοση λέει ότι κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας στη Βουλγαρία, ένας από τους Τούρκους ηγέτες στην περιοχή ερωτεύτηκε μια νεαρή Βουλγάρα και αποφάσισε να την κάνει μέρος του χαρέμι της. Κατανοώντας τις προθέσεις του, η κοπέλα έφυγε για να σωθεί στο βουνό. Έτσι, τρέχοντας κατά μήκος του ποταμού Άρδα, έφτασε στη γέφυρα με σκοπό να πηδήσει από αυτή και να πνιγεί στα ταραγμένα τότε νερά του Άρδα. Οι Τούρκοι την ακολουθούσαν με άλογα, και ήταν εύκολο για αυτούς να τη φτάσουν. Ωστόσο,

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					πλησιάζοντας στη γέφυρα, σταμάτησαν φοβισμένοι. Ακριβώς στη μέση κάτω από την κεντρική θύλο της γέφυρας στο νερό του ποταμού, είδαν μια διαβολική εικόνα - το πρόσωπο και τα κέρατα του διαβόλου. Φοβισμένοι, οι Τούρκοι γύρισαν πίσω και το κορίτσι σώθηκε. Ο Σατανάς έσωσε το βουλγάικο κορίτσι από ένα σίγουρο θάνατο, κάνοντας την εμφάνισή του στους Τούρκους ιππείς. Από τότε, η γέφυρα φέρνει το όνομα «του Δαιβόλου» (δήμος Άρντινο), και ως εκ τούτου όλη η περιοχή.
Γέφυρα Άρντα	Χωριό Σταμπολόβο	Μέσα στα όρια αυτής της προστατευόμενης ζώνης που καλύπτει μια έκταση 150 224 εκταρίων συμπεριλαμβάνονται περιοχές του Δήμου Σταμπολόβο. Η προστατευόμενη ζώνη „Γέφυρα Άρντα“ βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα της Βουλγαρίας, στην Ανατολική Ροδόπη. Η περιοχή αποτελεί μέρος της κοιλάδας του ποταμού Άρδα μεταξύ των φραγμάτων «Στουντέν Κλάντενις» και «Ιβάνιλοβγκραντ» που περιβάλλεται από τις δασώδεις πλαγιές των βουνών και των βραχώδων όγκων. Η μεγαλύτερη περιοχή αυτής της ζώνης καταλαμβάνεται από μικτά φυλλοβόλα δάση που αποτελούνται από κηρρίδα, μεσέ και δρυ χνοώδη. Συναντιούνται επίσης μεσογειακά είδη, όπως ο Άρκευθος οξύκεδρος και η Κολουτέα η δενδρώδης. Επιμέρους περιοχές της προστατευόμενης περιοχής καλύπτονται με κράταιγο και γιασεμί. Τα δάση κατά μήκος του ποταμού Άρδα στην προστατευόμενη περιοχή εναλλάσσονται με τεράστιες λιβιαδες με ξηρόφιλα γρασίδια και παρόχθια βλάστηση με υγροφιλικά πολίβια. Μεγάλες εκτάσεις καταλαμβάνουν οι γεωργικές εκτάσεις που βρίσκονται στην ίδια την κοιλάδα και τις πλαγιές και στρογγυλεμένες κορυφές. Η κοίτη του Άρδα σε αυτή την περιοχή είναι πολύ όμορφη, με αμμώδη και βραχώδη βυθό και τις με τις κατάφυτες από ιτιές όχθες.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Ο τόπος είναι μοναδικός και είναι ένας από τους λίγους στη Βουλγαρία, ο οποίος έχει παγκόσμια σημασία για τη διατήρηση του Μαυρόγυπα, καθώς το είδος αυτό επισκέπτεται τακτικά την περιοχή σε αναζήτηση τροφίμων. Εδώ συναντάται επίσης ο απειλούμενος σε όλο τον κόσμο Βασιλαετός. Ο προστατευόμενος χώρος «Γέφυρα Άρντα» είναι ένας από τους σημαντικότερους στη χώρα μας και είναι μεγάλης σημασίας επίσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση στην προστασία ειδών όπως η Πετροτρυλίδα, ο Μαυροπελαργός, ο Ασπροπάρης, ο Γκιώνης και ο Γαλαζοκότσυφας. Άλλα είδη αντιπροσωπευτικών πληθυσμών στην περιοχή είναι το Βλαχοτσίχλο και Γερακοτσιροβάκος.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Στην προστατευόμενη περιοχή βρέθηκαν 142 είδη πουλιών. 31 είδη περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας και 65 από τα είδη είναι σημαντικά για την προστασία της ευρωπαϊκής φύσης. Εδώ, μπορούν να παρατηρηθούν 5 είδη που απειλούνται από την παγκόσμια εξαφάνιση. Η προστατευόμενη ζώνη «Γέφυρα Άρντα» είναι παγκόσμιας σημασίας για τη διατήρηση ορισμένων ειδών πτηνών εκπροσώπων του Μεσογειακού Μεγαοικοσυστήματος. Επτά από τα 9 βιολογικά απειλούμενα είδη που συναντιούνται στη Βουλγαρία και είναι τυπικά του Μεσογειακού Μεγαοικοσυστήματος, εμφανίζονται εδώ. Αυτά είναι η Ασπροκωλίνα, η Λιοστριτίσιδα, ο Παρδαλοκεφαλός, ο Κοκκινότσιροβάκος, ο Μαυροτσιροβάκος, ο Βραχοτσιροβάκος και Αμπελουργός.			
Ανατολική Ροδόπη	Χωριό Σταμπολόβο	Μέρος του Δήμου Σταμπολόβο εμπίπτει στην προστατευόμενη περιοχή «Ανατολική Ροδόπη», η οποία προτάθηκε να γίνει μέρος του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000. Είναι μια περιοχή που θα πρέπει να δηλωθεί προστατευόμενη και μέρους του δικτύου σύμφωνα με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, γνωστή εν συντομία ως „Οδηγία των οικοτόπων». Αυτή η προστατευόμενη περιοχή καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα της Ανατολικής Ροδόπης, και η συνολική της έκταση ανέρχεται σε 2 173 530 στρέμματα. Εντός των ορίων της βρίσκονται και τις δύο υψηλότερες κορυφογραμμές της Ανατολικής Ροδόπης – η κορυφογραμμή Γκιουμουρτζίνσκι Σνέζνικ με υψός 1 463 μ. και Μάγκλενικ με ύψος 1266 μέτρα. Στην προστατευόμενη περιοχή υπάρχουν δάση από το ενδημικό για τα Βαλκάνια Φραξό ο Κοινό, που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία από τους ανθρώπους. Η περιοχή είναι επίσης σημαντική για την προστασία των διαφόρων τύπων παρόχθιων δασών που αποτελούνται από Άλνο, Ανατολικό Πλάτανο, λεύκες και ιτιές. Άλλοι σημαντικοί βιότοποι είναι τα μικτά δάση δρυός. Αποτελούνται από	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Η προστατευόμενη περιοχή "Ανατολική Ροδόπη" είναι μία από τις τέσσερις περιοχές της Βουλγαρίας όπου βρίσκεται το ενδημικό βουλγαρικό έλατο, γνωστό ως Έλατο του Βασιλιάς Μπορίς. Η προστατευόμενη περιοχή "Ανατολική Ροδόπη" είναι η σημαντικότερη περιοχή για την προστασία των πληθυσμών των δύο τύπων χερσαίων χελωνών που υπάρχουν στη Βουλγαρία: η Ελληνική και η Μεσογειακή χελώνα.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Κηρρίδα, Μεσέ και Δρυ Χνωόδη και εδώ κατέχουν μια σημαντική περιοχή. Από τα ερπετά ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης τα ενδιατήματα της Γραμμωτής νεροχελώνας. Η περιοχή έχει εξαιρετική σημασία για τη διατήρησή της. Το άλλο είδος χελώνας γλυκού νερού – η συνηθισμένη Στικτή νεροχελώνα, μπορεί να παρατηρηθεί στις υδάτινες λεκάνες της περιοχής. Από τα 30 είδη νυχτερίδων που υπάρχουν στη Βουλγαρία, στην προστατευόμενη περιοχή «Ανατολική Ροδόπη» έχουν εντοπιστεί 19 είδη. Οι σπηλιές κατά μήκος του Άρδα και κοντά στο χωριό Ρίμπινο παρέχουν ενδιαίτημα σε δεκάδες χιλιάδες από αυτά τα ιπτάμενα θηλαστικά. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται στην Παγκόσμια Κόκκινη Λίστα ο Ρινόλοφος του Μεχέλη, ο Ρινόλοφος του Μπλάζιους, ο Μικρορινόλοφος και ο Τρανορινόλοφος, όπως και η Ποδαρομυτίδα, η Τρανομυτίδα και η Πυρρομυτίδα. Τα δάση στα ελληνικά σύνορα επισκέπτονται περιπλανώμενες καφέ αρκούδες. Στις υδάτινες λεκάνες της προστατευόμενης περιοχής μπορεί να δει κανείς την βίδρα - ένα είδος που προστατεύεται σε παγκόσμια κλίμακα διότι είναι υπό εξαφάνιση».			
Μπρασανάσκιат Στολ (Η καρέκλα του κουρέα)	Πόλη του Τοπόλοβγκραντ	Πρόκειται για μια περιοχή 5 εκταρίων που δημιουργήθηκε για την προστασία ενός σχηματισμού πετρωμάτων.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	-
Καρακόλιοβατα Ντούπκα (Η Πέτρα του Καρά Κόλιο)	Τα χωριά Ούστρεμ και Μράμορ	Είναι μια σπηλιά που περιβάλλεται από δάση.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Εκεί βρίσκεται επίσης η λεγόμενη Παλιά εκκλησία.
Κρατικό δάσος γύρω από τη Μονή της Αγίας Τριάδας	Χωριά Ούστρεμ και Μράμορ	Πρόκειται για ένα αιωνόβιο δάσος γύρω από τη Μονή της Αγίας Τριάδας και για βραχώδεις πλαγιές	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	-
Ενδιαίτημα Λευκόιου του Θερινού	Χωριό Μπίσερ, περιοχή Σαζλάκα, Δήμο του Χάρμανλι	Το Λευκόιο το θερινό είναι ένα σπάνιο, πολυετές φυτό με περιορισμένη κατανομή.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάρμανλι.	Το Λευκόιο το θερινό δεν είναι μόνο ένα φυτό πολλών θεραπευτικών δράσεων, αλλά και πολύ όμορφο εύθραυστο λουλούδι με καμπάνες που

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Μποάζα	Χωριό Γκάρβανοβο	«Μποάζα» είναι το επίσημο όνομα του φαραγγιού του ποταμού Μπάνσκα μεταξύ των χωριών Γκάρβανοβο και Τατάρεβο του Δήμου του Χάσκοβο. Το Μποάζα εντυπωσιάζει με τους πολλούς βραχώδεις σχηματισμούς, από τους οποίους οι πιο διάσημοι είναι τα «Κέρατα» και ένας καταρράκτης. Ο ποταμός Μπάνσκο πηγάζει δυτικά της κορυφής Σοφιτζίκ της Ανατολικής Ροδόπης και εκβάλλει στον ποταμό Έβρο κοντά στο Ντιμίτροβγκραντ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Θυμίζουν αυτές του Μιγκέ (ή Δάκρυ της Παναγίας), αλλά είναι λίγο μεγαλύτερες.
Ενδιαίτημα της δρυός της έμμισχου	Χωριό Ουζουντζόβο, περιοχή Πλαμούντσε	Ενδιαίτημα της δρυός της έμμισχου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο Χάσκοβο.	Στο χωριό Γρανίτ του Δήμου Στάρα Ζαγκόρα υπάρχει ένα δέντρο του είδους Quercus robur, που θεωρείται το παλαιότερο στη Βουλγαρία και ένα από τα πιο μακρόβια στον κόσμο.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟ ΕΔΑΦΟΣ – ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Ζλάτο πολέ (Χρυσό πεδίο)	Χωριά Ζλάτο Πολέ, Μπροντ και Ράινοβο	Ο μεγαλύτερος υδροβιότοπος φυσικού χαρακτήρα κατά μήκος του ποταμού Έβρου. Η έκταση της προστατευόμενης περιοχής είναι 84,79 εκτάρια. Καλύπτει τμήματα των περιοχών των χωριών Νόβα Νατέζντα (του Δήμου Χάσκοβο), Μπροντ, Ράινοβο και Ζλάτο Πολέ (του Δήμου Ντιμίτροβγκραντ).	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Περιλαμβάνει ένα συγκρότημα διασυνδεδεμένων υδάτινων λεκανών διαφορετικού σχήματος, μεγέθους και βάθους, καλαμιώνες και τύφες, νησιά και βοσκότοπους.
Προπάντναλοτο μπλάτο (το βυθισμένο βάλτο)	Χωριό Γκολιάμο Ασένοβο	Μετά από πολλές αλλαγές με την πάροδο του χρόνου, ο υγρότοπος έχει γίνει ένας βιότοπος που προσελκύει πολλά είδη ζώων και φυτικών ποικιλιών.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Ο βιότοπος έχει κατοικηθεί από οικογένεια βίδρας για αρκετά χρόνια. Η βίδρα είναι ένα από τα λίγα θηλαστικά στη Βουλγαρία που περιλαμβάνονται και στην παγκόσμια Κόκκινη Λίστα.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
«Νοστούβκα μικρού κορμοράνου» («Диануктѣреус η Λαγγόνας») - Ντιμίτροβγκραντ	Πόλη Ντιμίτροβγκραντ και χωριό Ραντίτσεβο	Η προστατευόμενη περιοχή καλύπτει την κοιλάδα του ποταμού Έβρου στην περιοχή της Περιφέρειας Χάσκοβο, Δήμου Ντιμίτροβγκραντ, χωριού Ραντίτσεβο και έχει έκταση 128,24 εκτάρια. Είναι ένας βιότοπος ξεκούρασης και συγκέντρωσης κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης του παγκοσμίως απειλούμενου και προστατευόμενου είδους της Λαγγόνας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Ο μικρός κορμοράνος είναι ένα υδρόβιο πτηνό. Είναι επίσης γνωστός ως μικρός διάβολος ή Καραμπότα.
Περιοχή «Ντούπките» (Οι τρύπες)	Χωριό Σβιράτσι	Μία από τις μικρότερες προστατευόμενες περιοχές του δήμου (6,5 στρεμμάτων), που έλαβε αυτή την ιδιότητα με σκοπό τη διατήρηση ενός ενδιαιτήματος σπάνιων και προστατευόμενων орхидеών και ενός οικοτόπου νυχτερίδων στο σπήλαιο «Νούπκατα». Εδώ υπάρχουν 13 είδη орхидеών, εκ των οποίων προστατευόμενες είναι η Оφρýς η οιστροφόρος, η Офрýς η μαστοφόρος, το Αίγιο Υμαντόγλωσσο και η Ανακαμπτίς η πυραμιδική. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης και τέσσερα είδη των νυχτερίδων της παγκόσμιας Κόκκινης Λίστας που βρίσκονται στο σπήλαιο «Ντούπκατα» - ο Μικρορινόλοφος, ο Τρανορινόλοφος, ο Μεσορινόλοφος νότιες και η Πτερυγονυχτερίδα. Δεν είναι ασυνήθιστο επίσης να βρεθούν απολιθώματα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνοβγκραντ.	Ο χώρος αποτελεί ένα μεγάλο βράχο με τη μορφή οροπεδίου της οποίας η βάση από την ανατολή είναι κατατρυπωμένη με διαδρόμους διαφορετικών βάθους. Υπάρχουν περίπου 15 τρύπες, οι πιο ρηχές εκ των οποίων έχουν βάθος που δεν ξεπερνάει το μισό μέτρο και οι δύο πιο βαθιές είναι πάνω από δέκα μέτρα σε βάθος. Μια από τις τρύπες έχει μετατραπεί σε οχυρό, η είσοδό της είναι λιθοβολισμένη και υπάρχει ένα μέρος για να βάλεις ένα πολυβόλο. Ο βράχος είναι γεμάτος τρύπες, και στη βάση του περιβάλλεται από ένα τοίχο φρουρίου, από το οποίο σήμερα είναι εμφανή μόνο τα ερείπια. Ωστόσο, η τέλεια τοιχοποιία που κάλυψε το ιερό είναι ξεκάθαρη. Προφανώς ο τόπος ήταν ένα συγκρότημα λατρείας, όπου οι ιερείς έλεγαν τις προσευχές και τα ξόρκια τους."
Οι μαϊάνδροι του ποταμού Μπιάλα Ρεκά (του Λευκού Ποταμού)	Χωριά Μέντεν Μπουκ και Ζελεζάρι	Είναι η δεύτερη σε έκταση περιοχή στην Ανατολική Ροδόπη (1532 εκτάρια), που κηρύχθηκε προστατευόμενη με σκοπό τη διατήρηση ενός μοναδικού για τη Βουλγαρία τοπίου με εξαιρετική ποικιλία των σπάνιων και απειλούμενων ειδών φυτών και ζώων. Καλύπτει το πιο ελκυστικό μέρος των μέσο ρου του ποταμού Μπιάλα Ρεκά με όμορφο συγκρότημα μαϊάνδρων (στα περίχωρα των χωριών Μέντεν Μπουκ και Ζελεζάρι), όπου	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνοβγκραντ.	Η περιοχή είναι ένα μόνιμο ενδιαιτήμα τροφής και ξεκούρασης του απειλούμενου σε παγκόσμιο κλίμακα μαυρογύπα και ένα από τα πιο σημαντικά μέρη στη χώρα για τη φωλιοποίηση του φιδαιτού, του σαΐνιου, του μικρού αετού, του γκιώνη, της δεντροσταρήθρα, της λιοστριτίδας και του

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		διατηρούνται από τα λίγα φυσικά δάση της Βουλγαρίας από ατανολικό πλάτανο και που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο. Ως προς το πλούτος των ειδών πεταλούδων (πάνω από 100) η περιοχή κατατάσσεται στη δεύτερη θέση στη Βουλγαρία. Στα μοναδικά για τη Βαλκανικής Χερσόνησο υδάτινα οικοσυστήματα του ποταμού Μπιάλα Ρεκά ανακαλύφθηκε ένα νέα για την επιστήμη είδος ψαριού - Βελονίτσα της Ροδόπης, μαζί με άλλα 9, συμπεριλαμβανομένων 4 βαλκανικών ενδημικών. Αυτή είναι μία από τις πλουσιότερες σε ερπετοπανίδα περιοχές της Βουλγαρίας με επτά είδη αμφιβίων και 19 είδη ερπετών. Ιδιαίτερης αξίας είναι ο Οφίσωψ (μοναδικό ενδιαίτημα της χώρας), ο Τυφλίνος και η Γραμμωτή νεροχελώνα - είδη από το Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας, καθώς και η Ελληνική και η Μεσογειακή χελώνα που απαριθμούνται στην παγκόσμια Κόκκινη Λίστα. Η προστατευόμενη περιοχή είναι μέρος της Ορνιθολογικά σημαντικής περιοχής «Μπιάλα Ρεκά» με παγκόσμια επίσης σημασία για την προστασία της φύσης. Από τα 94 είδη πτηνών που εντοπίστηκαν, 56 είναι ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, όπως εν προκειμένω βρέθηκαν 6 από 9 είδη με περιορισμένα μεγαοικοσυστήματα στη Βουλγαρία και χαρακτηριστικά της περιοχής της Μεσογείου - η Ασπροκωλίνα, η Λιοστριτίδα, ο Κοκκινοτσιροβάκος, ο Μαυροτσιροβάκος, ο Παρδαλοκεφαλός και Αμπελουργός.			Παρδαλοκεφαλός. Μεταξύ των θηλαστικών, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα 5 είδη νυχτερίδων, 3 από τα οποία βρίσκονται στην παγκόσμια Κόκκινη Λίστα (ο Μικρορινόλοφος, η Μυωτίδα του Daubenton και ο Μεγάλος νυκτοβάτης), όπως και η βίδρα - ένα προστατευόμενο είδος παγκόσμιας σημασίας.
Λικάνα	Χωριά Μπελοπόλιανε και Σβιράτσι	Γνωστό ως το βασίλειο των ορχιδέων, η περιοχή «Λικάνα» προσελκύει επισκέπτες με τα εντυπωσιακά πλούτη σπάνιων φυτών, συμπεριλαμβανομένων 15 ειδών ορχιδέας. Ανάμεσά τους, εκτός από το Κεφαλάνθηρο επιπακτοειδές, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν η Οφρύς η Οιστροφόρος, η Οφρύς η Μαστοφόρος και η Οφρύς η Μελισσοφόρος, το Αίγιο Υμαντόγλωσσο, το Λιμόδωρο το εκτρωτικό, η Ορχιδέα η πεταλούδόμορφη και η Ανακαμπτίς η πυραμειδική -	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνιλοβγκραντ.	Η μικρότερη προστατευόμενη περιοχή του δήμου Ιβάνιλοβγκραντ είναι η περιοχή «Λικάνα» (3 εκτάρια). Κηρύχθηκε προστατευόμενη με σκοπό τη διατήρηση του μοναδικού ενδιαίτηματος στη Βουλγαρία της άγριας ορχιδέας Κεφαλάνθηρου επιπακτοειδούς.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Χάμπαρ Ντερέ	Χωριά Καζάκ, Μπιάλγκραντετς και Γκουγκούτκα	προστατευόμενα είδη εθνικής και ευρωπαϊκής σημασίας. Αυτό είναι η πιο δύσκολα προσβάσιμη περσιολή του Δήμο Ιβάιλοβγκραντ έκτασης 101 εκταρίων, η οποία κηρύχθηκε προστατευόμενη με σκοπό τη διατήρηση ενός συγκροτήματος από φυσικούς παραποτάμιους δασώδεις σχηματισμούς, ξηρόφιλα δάση δρυός και των οικοτόπων των σπάνιων και προστατευόμενων ειδών ψαριών, αμφιβίων, ερπετών, πτηνών και θηλαστικών. Περιλαμβάνει το κάτω ρου του ποταμού Χαμπάρ Ντερέ πριν την εκβολή του στον ποταμό Μπιάλα Ρεκά (χωριά Καζάκ και Μπιάλγκραντετς), οι όχθες του οποίου καλύπτονται από μια σχεδόν συνεχή λωρίδα παρθένα δάση δρυός πάνω από 100 ετών (από δρυ κηρίδα, μεσέ και δρυ χνωώδη), από συγκροτήματα των ειδών ιτιάς, ελάτης, λιάνας και είδη της χλωρίδας με υψηλή κατάσταση διατήρησης. Στα μοναδικά υδρόβια οικοσυστήματα που έχουν διατηρηθεί εντοπίστηκαν 10 είδη ψαριών, 4 βαλκανικά ενδημικά, και 9 είδη αμφιβίων, ενώ στη ξηρά βρέθηκαν 11 είδη ερπετών, 43 είδη πουλιών, συμπεριλαμβανομένων των 19 φωλιάζοντα είδη και 5 είδη νυχτερίδων. Ιδιαίτερης αξίας είναι η βίδρα, η Ελληνική και η Μεσογειακή χελώνες και οι νυχτερίδες Μικρορινόλοφος και Μεσορινόλοφος νότιος που περιλαμβάνονται στην παγκόσμια Κόκκινη Λίστα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάιλοβγκραντ.	Η περιοχή έχει επίσης μεγάλης σημασίας για την προστασία της Γραμμωτή νεροχελώνα - προστατευόμενου είδους από το Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας.
Ενδιαίτημα σπανίου είδους αγριομηλιάς (Eriolobus trilobata) – Ντάνεβα Τσεσμά	Χωριό Μπελοπόλιανε	Η περιοχή «Ενδιαίτημα Eriolobus trilobata – Ντάνεβα Τσεσμά» κηρύχθηκε προστατευόμενη με σκοπό τη διατήρηση ενός σπανίου είδους αγριομηλιάς (Eriolobus trilobata) και του ενδιαίτημάς του στα περίχωρα του χωριού Μπελοπόλιανε.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάιλοβγκραντ.	Η αγριομηλιά (Eriolobus trilobata) περιλαμβάνεται στην παγκόσμια λίστα των απειλούμενων δένδρων ως σπάνιο είδος.
Ενδιαίτημα Λευκού του Θερινού – Ντόλνατ Όβα	Πόλεις Λιουμπίμετς και Σβίλεγκραντ	Διατήρηση του φυσικού ενδιαίτηματος του Λευκού του Θερινού	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Λιουμπίμετς και Σβίλεγκραντ.	Το είδος δεν προστατεύεται από το νόμο περί της βιολογικής ποικιλομορφίας αλλά υπόκειται σε ειδικό καθεστώς χρήσης

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
και ενδιαίτημα Λευκόιου του θερινού – Λόξενσκι πατ					σύμφωνα με εντολή του Υπουργού Περιβάλλοντος και Υδάτων. Περιλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας - Τόμος 1 - κατηγορία "Απειλούμενα με εξαφάνιση".
Μπακαρλία	Χωριό Ιεροσαλίμφοβο, Λιουμπίμετς, και χωριό Τζβοροβο, Χάρμανλι	Η προστατευόμενη περιοχή «Μπακαρλία» βρίσκεται στην επικράτεια του δήμου του Χάσκοβο και καλύπτει τον ποταμό Μπακάρ Ντερέ και τις πλαγιές του βουνού Σακάρ - χαμηλές βραχώδεις ορεινούς όγκους με πολλά ερπετά: Ερμηόφιδο, Τυφλίτης, Θρακικός Λαφιάνης, Ελληνική και Μεσογειακή χελώνα. Από τα αμφίβια συναντάται ο Πηλοβάτης, ο οποίος περιλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Λιουμπίμετς και Χάρμανλι.	Είναι σημαντικός χώρος είναι για την προστασία του Μαυροπελαργού, της Αετογερακίνας, του Κραυγαετού. Από τα θηλαστικά εδώ ζουν ο Λαγόγυρος, το Κόκκινο ελάφι, το Ζαρκάδι και άλλα.
Πατρόνκα	Πόλη του Ματζάροβο, χωριό Μπορισλάβτσι	Η μικρότερη προστατευόμενη περιοχή του δήμου, η οποία έχει εθνική σημασία για την προστασία της φύσης. Όπως και για τη διατήρηση ενδιατημάτων και πληθυσμών σπάνιων και απειλούμενων φυτικών ειδών, προστατευόμενων ειδών αμφιβίων, ερπετών, πτηνών και θηλαστικών. Επίσης για τη διατήρηση της καταγεγραμμένης στο Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας Νυρρομυωτίδας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Παρουσία φυσικών οικοτόπων προστατευόμενων και σπάνιων ειδών πουλιών και φυτών που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και στη Λίστα των απειλούμενων ειδών στην Ευρώπη.
«Μόμινα Σκαλά» («Ο Βράχος της Νύφης»)	Πόλη του Ματζάροβο	Οικότοπος διατήρησης προστατευμένων και απειλούμενων φυτών και ζώων, όπως: η Ανθεμής η ωτίομορφη, το Βούπλευρο το Γεράρδιοτοξ, η Κλέομη η ορνιθοποδιοειδής, η Ποντιακή Φριτιλάρια, το λιβαδικό είδος <i>Microrhynchus tenellum</i> , η Ορχιδέα η πεταλούδομορφη, ο ανατολικός πλάτανος, κλπ., εκατοντάδες πεταλούδες, χελώνες, ο Τυφλίτης, ο Χρυσσαετός και ο Πετρίτης. Οικότοπος διατήρησης πληθυσμών και οικοτόπων προστατευόμενων και απειλούμενων ειδών φυτών και ζώων, συμπεριλαμβανομένης της Ορχιδέας της πεταλούδομορφης, του ανατολικού πλάτανου, της Σκάνδιε κτένιον της Αφροδίτης, της Στεφανόφιας του καρότου, του Βερμπάσκο humile.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Κοντά σε αυτό το χώρο μπορείτε να δείτε το χαρακτηριστικό για την Ανατολική Ροδόπη μοναδικό βραχώδες τοπίο.
«Τσέρνατα	Τα περίχωρα των	Η μεγαλύτερη περιοχή του δήμου που δηλώθηκε προστατευόμενη	Ο χώρος είναι	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής	Κοντά σε αυτό το χώρο μπορείτε να δείτε τις

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Σκαλά» (Ο Μάυρος Βράχος)	χωριών Γκόρνο Πολέ, Γκόρνι Γκλαβανάκ, Ρουμελία και Τοπόλοβο.	με σκοπό τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων και της σημαντικής ποικιλίας ειδών ζώων και φυτών που προστατεύονται και απειλούνται με εξαφάνιση σε εθνικό και ευρωπαϊκό κλίμακα. Οικότοπος διατήρησης ενδιαιτημάτων και πληθυσμών προστατευόμενων και σπάνιων ειδών φυτών και ζώων, συμπεριλαμβανομένης της Ανθεμής της ωτιόμορφης, της η Ποντιακής Φριτιλίας, του το Θρακικού γαϊδουράγκαθου, του ο Τυφλίτη, της Ελληνικής και της Μεσογειακής χελώνας κλπ.”	προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	χαρακτηριστικές για την Ανατολική Ροδόπη θρακικές βραχώδεις κόγχες.
«Αϊντα»	Τα περίχωρα του χωριού Σπαχίεβο	Η προστατευόμενη περιοχή έχει έκταση 3,5 εκταρίων. Πρόκειται για ένα φυσικό, αιωνόβιο δάσος οξιάς.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Μινεράλνι Μπάνι.	-
«Γκολέμιат Σίπει» («Ο Μεγάλος Τροχός»)	Χωριά Μπιάλ Κλάντεντες και Ράμποβο	Η προστατευόμενη περιοχή «Γκολέμιат Σίπει» βρίσκεται στη βόρεια όχθη της τεχνητής λίμνης «Στούντέν Κλάντεντες» και βρίσκεται στα περίχωρα των χωριών Μπιάλ Κλάντεντες και Ράμποβο. Η έκτασή της είναι 653,9 εκτάρια. Καλύπτει μια δύσκολα προσβάσιμη περιοχή που βρίσκεται μεταξύ του φράγματος του «Στούντέν Κλάντεντες» και του Κατσλάμπουιούκ Ντερέ. Περιλαμβάνει αξιοσημείωτα συμπλέγματα βράχων, τροχούς, θάμνους και δάση. Αναμένεται να συμπεριληφθεί στο Πανευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από εξαιρετικά υψηλή βιοποικιλότητα και έχει δηλωθεί σημαντικός ορνιθολογικός χώρος παγκόσμιας σημασίας. Εδώ υπάρχει ποικιλία βλάστηση και ξηρόφιλα δάση αποτελούμενα κυρίως από Μεσέ (Quercus frainetto), Δρυ χνοώδη (Q. pubescens) και Δρυ την κηρρίδα (Q. cerris). Η βλάστηση θάμνων αποτελείται από Γαύρο ανατολικό (Carpinus orientalis), Παλιούρι (Paliurus spina-christii), Άρκευθο την οξύκεδρο, (Juniperus oxycedrus), Κράταιγο (Crataegus monogyna), Αγριοτριανταφυλλιά (Rosa sp. div.). Μεγάλες εκτάσεις καταλαμβάνουν τα ξηρόφιλα γρασίδια, όπως τα θερμόβια πολυετή αγρωστώδη (Dichanthion ischaemum), η Πόα τη βολβώδη (Roa bulbosa) και τα αυτοφυή αγρωστώδη (Crysorodon gryllus). Η περιοχή έχει δηλωθεί σημαντικός ορνιθολογικός χώρος	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Η παρουσία ενός συνόλου περίπου 87 ειδών πουλιών καθιστά την περιοχή ιδιαίτερα πλούσια και ενδιαφέρουσα για τους λάτρεις της φύσης. Από αυτά τα είδη, 38 είναι σε ευάλωτη κατάσταση διατήρησης στην Ευρώπη. Από τα είδη που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο, εδώ φωλιάζουν μεταξύ 6 και 9 ζευγάρια μαυροπελαργό (Cicinia nigra), 1-2 ζεύγη χρυσαετοί, 3-4 ζεύγη ασπροπάρηδες (Neophron percnopterus), φιδαιοί (Circetus gallicus), σταυραετοί και σφικιάρηδες. Εδώ βρίσκονται επίσης ο Φιδαιτός, ο Κραυγαετός (Aquila pomarina) και ο Τσίφτης (Milvus migrans). Στην προστατευόμενη περιοχή εμφανίζεται επίσης η μόνο αποικία στη χώρα των Σταχτοτσικινιών (Ardea cinerea), που ζουν πάνω στα βράχια. Είναι ενδιαφέρον ότι σε αυτή την περιοχή φωλιάζουν 7 εκ των 9 πτηνά στη Βουλγαρία περιορισμένων

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΡΓ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		παγκόσμιας σημασίας με πιθανή θέση στο δίκτυο του Natura 2000. Η προστατευόμενη περιοχή «Γκολέματ Σίπει» είναι μια από τις δύο πιο σημαντικές θέσεις φωλεοποίησης του Γυπός καφεκίτρινου (Gyps fulvus) στη Βουλγαρία. Εδώ φωλιάζουν μεταξύ 9 και 14 ζευγάρια από τα συνολικά 30 για τη χώρα. Οι εξειδικευμένοι ειδικοί φροντίζουν για τη διατροφή των γυπών και την προστασία των εκκολαφθέντων πτηνών. Η παρατήρηση των γυπών σε φυσικές συνθήκες τους καθιστά ελκυστικούς για τους λάτρες της орнитολογικής ποικιλομορφίας.			μεγαοικοσυστημάτων που είναι χαρακτηριστικά της περιοχής της Μεσογείου: η Ασπροκωλίνα (Oenanthe hispanica), η Λιοστριτίδα (Hippolais olivetorum), ο Μαυροτσιροβάκος (Sylvia melanocephala), ο Κοκκινότσιροβάκος (S. cantillans), ο Παρδαλοκεφαλός (Lanius nubicus) και ο Βραχοτοσποανάκος (Sitta neumayer), όπως και άλλα σπάνια είδη πτηνών. Σε κατάσταση διατήρησης και ρυθμισμένης χρήσης βρίσκονται σημαντικοί αριθμοί ειδών άγριων φυτών και ζώων που παρατίθενται στα προσαρτήματα του νόμου περί της βιοποικιλότητας.
Στούντν Κλάντενετς (Κρύο Πηγάδι)	Χωριά Μπιαλ Κλάντενετς, Ράμποβο και Σβετοσλάβ	Είναι μια ειδική προστατευόμενη περιοχή που συμπεριλήφθηκε στο Πανευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000. Η περιοχή καλύπτει την τεχνητή λίμνη «Στούντν Κλάντενετς», που βρίσκεται στο βραχώδες φαράγγι του ποταμού Άρντα, περιτριγυρισμένη από απόκρημνους βράχους, απότομες όχθες με λιγοστή βλάστηση και όπως και τις γειτονικές κορυφές των βουνών. Μέρος της επικράτειας του Δήμου Σταμπολόβο επίσης εμπίπτει στην προστατευόμενη ζώνη. Η συνολική έκτασή της είναι 159 956 στρέμματα. Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους τόπους για τη διατήρηση των ειδών πουλιών που απειλούνται με εξαφάνιση που ζουν στην Ανατολική Ροδόπη. Οι περισσότερες βουνοπλαγιές γύρω από τη λίμνη καλύπτονται από μικτά φυλλοβόλα δάση που αποτελούνται από Γάυρο ανατολικό, Φράξο Μελία, Μεσέ και Δρυ την Άμισχο. Λιγότερο κοινά στην περιοχή είναι τα καθαρά δάση από Δρυ την Άμισχο ή αυτά που αναμιγνύονται με το απλό γάυρο. Δεν είναι επίσης	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στο χωριό Σταμπολόβο.	Мястото е уникално и с това, че една от двете колонии белоглави лешояди в България гнезди по скалистите брегове на язовира. Тук редовно идват да търсят храна и черните лешояди, гнездящи в националния парк „Дадя“ в Гърция. Районът на „Студен кладенец“ е едно от най-важните места в страната на гнездящите тук черен щъркел, египетски лешояд, сивоокдъждосвирец, бухал, голям маслинов пресмехулик и белочела сврачка. Мястото поддържа и значима на европейско равнище гнездова популация на синия скален дрозд.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		λίγες οι θέσεις κατά μήκος του φράγματος της τεχνητής λίμνης, που καλύπτονται από δάση και θάμνους από Γαύρο ανατολικό, Παλιούρι και Άρκευθο την οξύκεδρο. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα συγκροτήματα βράχων που καταλαμβάνουν σημαντικό τμήμα της προστατευόμενης περιοχής. Απίστευτη είναι η θέα των βραχώδων συμπλεγμάτων όπου μόνιμες πέτρες εναλλάσσονται με τρόχαλους. Σε όλη την περιοχή υπάρχουν ανοιχτοί χώροι που καταλαμβάνονται από γεωργικές εκτάσεις και λιβάδια, όπου κυριαρχούν τα ξηρόφιλα γρασίδια, όπως τα θερμόβια πολυετή αγρωστώδη και η Πόα τη βολβώδη. Συνολικά 219 είδη πτηνών βρέθηκαν στην προστατευόμενη περιοχή «Στουντέν Κλαντενετς». Από αυτά, 91 περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας. Από τα είδη που εμφανίζονται, 103 είναι ευρωπαϊκής σημασίας διατήρησης και 12 απειλούνται από παγκόσμια εξαφάνιση. Ο χώρος, που καλύπτει περιοχές γύρω από τη τεχνητή λίμνη Στουντέν Κλαντενετς, έχει επίσης παγκόσμια σημασία ως αντιπροσωπευτική περιοχή για το Μεσόγειο. Εδώ μπορεί κανείς να παρατηρήσει 7 από ένα σύνολο 9 ειδών περιορισμένων μεγαοικοσυστημάτων που εντοπίστηκαν στη χώρα μας. Αυτά είναι η Ασπροκωλίνα, η Λιοστριτίσιδα, ο Κокκινότσιροβάκος, ο Βραχοτσισπανάκος, ο Παρδαλοκεφαλός και ο Μαυροτσιροβάκος. Η περιοχή της λίμνης είναι υψίστης σημασίας για τη διατήρηση των ενδιαιτημάτων 69 ειδών πουλιών που φωλιάζουν εδώ και 21 ειδών υδρόβιων μεταναστευτικών ή διαχειμάζοντων πτηνών.			
Ενδιαίτημα Βερόνικας μακροκάλυκας	Χωριό Στιτ	Διατήρηση του φυτικού είδους - Βερόνικα η μακροκάλυξ (Veronica multifida L.) και του οικοτόπου του.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Φυτρώνει σε ξηρά βραχώδη και αμμώδη μέρη στα πεδινά. Ο πληθυσμός είναι κατακερματισμένος, αποτελούμενος από λίγα διάσπαρτα άτομα.
Το φαράγγι του ποταμού	Χωριό Ράντοβετς	Κυρήχθηκε προστατευόμενη περιοχή με σκοπό τη διατήρηση των οικοτόπων 149 ειδών πτηνών, 8 αμφιβίων, 21 ερπετών και	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη	Μερικά από τα είδη που ζουν σε αυτή την περιοχή είναι η βίδρα, το σπιτόφιδο, ο

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Τούντζα		άλλων προστατευόμενων και σπάνιων φυτικών και ζωικών ειδών.	αυτοκίνητο.	Τοπόλοβγκραντ.	μεγάλος χτενοτρίτωνας, ο λαφιιάτης.
Ενδιαίτημα Βερμπάσκου πορφυρούντος	Χωριό Μπάλαρσκα Πολιάνα, Τοπόλοβγκραντ και χωριό Μπράνιτσα, Χάρμανλι	Διατήρηση του φυτικού είδους (<i>Verbascum purpureum</i>) και του οικοτόπου του.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στις πόλεις Τοπόλοβγκραντ και Χάρμανλι.	Στο Κόκκινο Βιβλίο της Βουλγαρίας το φυτό καταγράφηκε ως απειλούμενο με εξαφάνιση είδος.
«Καζάνκιτε»	Χωριό Ορλόβ Ντολ	Στην περιοχή «Καζάνκιτε» μπορεί να φτάσει κανείς από δύο δρόμους. Ο πρώτος είναι πιο σύντομος και πιο εύκολος - παίρνετε το δρόμο Τοπόλοβγκραντ - Βισεγκράντ, μετά την κορυφή Καρτάλκα, παίρνετε το αριστερό δασικό δρόμο προς το χωριό Πλανίνοβο και μετά που αρχίζει να κανεβαίνεται προς τον ποταμό Ζντράβτσεβσκο Ντερέ, στρίβεται πάλι αριστερά και παίρνετε ένα δασικό δρόμο. Από το χωριό Мгагор μπορείτε επίσης να φτάσετε στην «Καζάνκιτε». Το χωριό βρίσκεται στον ποταμό Ζντράβτσεβσκο Ντερέ. Εδώ, ο ποταμός περνάει από το γρανίτη του βουνού Σακάρ, σχηματίζοντας μερικούς όμορφους μικρούς καταρράκτες, ρυάκια και κοιλάτες.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Την άνοιξη και τις αρχές του καλοκαιριού αυτός είναι ένας θαυμάσιος και όμορφος, ιδανικός για χαλάρωση και απόδραση από την καθημερινή ένταση χώρος. Δυστυχώς, τον Ιούλιο, τον Αύγουστο, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο ο ποταμός στερεύει.
Το φαράγγι Ολού-ντερέ	Πόλη Χάρμανλι, χωριά Όσταρ Κάμακ και Πολιάνοβο	Η περιοχή κηρύχθηκε προστατευόμενη με σκοπό τη διατήρηση θερμόφιλων και υπομεσογειακών δασών δρυός, παρόχθιων σχηματισμών από ιτιές (<i>Salix spp.</i>), μικτών ομάδων από φράξα και άλνους κατά μήκος των ποταμών (<i>Fraginus excelsior</i> - <i>Alnus glutinosa</i>), και προστατευόμενων ειδών όπως: ο Ευρωπαϊκός δεντροβάτραχος (<i>Hyla arborea</i>), ο Βαλκανικός Πηλοβάτης (<i>Pelobates syriacus balcanicus</i>), ο Τυφλίτης (<i>Pseudopus apodus</i>), ο Τύφλωψ ο σκωληκοειδής (<i>Typhlops vermicularis</i>), ο Λαφίτης του Ασκληπιού (<i>Zamenis longissimus</i>), ο Θρακικός Λαφιιάτης (<i>Elaphe sauromates</i>), το Ερμηόφιδο (<i>Eryx jaculus</i>), Μεσογειακή χελώνα (<i>Emys orbicularis</i>), η Γραμμωτή νεροχελώνα (<i>Testudo hermanni</i>), η Ελληνική χελώνα (<i>Testudo graeca</i>), ο	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Χάρμανλι.	Η περιοχή παρουσιάζει εξαιρετικές ευκαιρίες για μια χαλαρωτική και αξέχαστη βόλτα στη φύση. Υπάρχει επίσης ένα οικολογικό μονοπάτι προς την πόλη, το οποίο ξεκινά από τη Βάση Κωπηλασίας και οδηγεί στην Κρήνη Ντιαντοτόντοροβα (κρήνη του Παππού Θεοδώρα).

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		Μαυροπελαργός (Ciconia nigra), το Σαΐνι (Accipiter brevipes), το Ξεφτέρι (Accipiter nisus), το Διπλοσάνιο (Accipiter gentiles), ο Φιδαιτός (Circus gallicus), ο Σταυραετός (Hieraaetus pennatus), ο Κραυγαετός (Aquila pomarina), η Αετογερακίνα (Buteo Rufinus), ο Σφηκιάρης (Milvus migrans), ο Ιέραξ ο ξένος (Falco peregrinus), το Δεντρογέρακο (Falco subbuteo), η κουκουβάγια (Bubo bubo) και η πετροτριλίδα (Burhinus oedicnemus), ο λαγόγυρος (Spermophilus citellus), η στικτοϊκτίδα (Vormela peregrusna) και η βίδρα (Lutra lutra), κλπ.			
«Ζλάτο Πολέ» («Χρυσή πεδιάδα»)	Χωριό Νόβα Ναντζέντα	«Ζλάτο πολέ» κηρύχθηκε προστατευόμενη περιοχή το 2001. Περιλαμβάνει την παλιά κοίτη του Έβρου, η οποία έχει αποκοπεί από τον ποταμό στη δεκαετία του '50 του περασμένου αιώνα. Η προστατευόμενη περιοχή «Ζλάτο Πολέ» περιλαμβάνει λίμνες διαφόρων μεγεθών και βάθους, καλαμιώνες και τύφες, νησιά και βοσκοτόπια. Αυτό είναι το μεγαλύτερο υγρότοπο φυσικό χαρακτήρα κατά μήκος του ποταμού Έβρου. Χαρακτηριστικά για την προστατευόμενη περιοχή «Ζλάτο Πολέ» είναι τα φτερωτά, κυρίως είδη υδρόβιων πτηνών. Στην προστατευόμενη περιοχή μπορούν να παρατηρηθούν το Νανοβουτηχτάρι, η Νερόκοτα, ο Μικροτσικνιάς, η Αλκυόνη και πολλά άλλα. Για ορισμένα είδη η προστατευόμενη περιοχή «Ζλάτο Πολέ» είναι ένας σημαντικός χώρος διαχείμησης και ξεκούρασης κατά τη μετανάστευση. Εδώ, το χειμώνα, καταγράφηκαν έως και 2.000 άτομα του απειλούμενου με εξαφάνιση Μικροκάρβωνα πυγμαίου και αυτό καθορίζει την προστατευόμενη περιοχή ως υγρότοπο παγκόσμιας σημασίας. Άλλα τέτοια είδη είναι η Ευρωπαϊκή Βαλτόπαπια και η Ορτυγομάνα. Ενδιαφέρουσες για τους орνιθολόγους είναι ο Ήταυρος και η Βαλτόπαπια.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Χάσκοβο.	Πριν από χρόνια, στην προστατευόμενη περιοχή «Ζλάτο Πολέ» μεταφέρθηκε ο λευκός κρίνος που περιλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο, από ένα φυσικό ενδιαίτημά του στην Ποπόβιτσα (επίσης παλιά κοίτη του ποταμού Έβρου) μεταφέρθηκε στην προστατευόμενη περιοχή "Zlato pole". Η καλλιέργεια κρίνων αποτελεί μέρος του συνολικού προγράμματος αποκατάστασης της βιοποικιλότητας. Η περιοχή καλύπτει τμήματα των περιχωρών των χωριών Νόβα Ναντζέντα (του Δήμου Χάσκοβο), Μπροντ, Ράινοβο και Ζλάτο Πολέ (του Δήμου Ντιμίτροβγκραντ)."

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωτόηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΠΗΛΑΙΑ, ΚΟΡΥΦΕΣ, ΚΑΤΑΡΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Πάρκο «N .I. Βαπτσάροφ»	Πόλη Ντιμίτροβγκραντ	Είναι το παλαιότερο πάρκο στο Ντιμίτροβγκραντ και περιλαμβάνει 821 εκτάρια λιβάδια και 40χρονό δάσος βελανιδιάς. Στο δάσος διαμορφώθηκαν μονοπάτια και φυτεύθηκαν διακοσμητικοί θάμνοι και δέντρα κατά μήκος του κεντρικού χώρου περιπάτου και στα λιβάδια. Το πάρκο χτίστηκε για πολύ μικρό χρονικό διάστημα - μόνο για δύο χρόνια το 1955 και το 1956, κυρίως με εθελοντική εργασία. Στο πάρκο βρίσκεται ο ζωολογικός κήπος, ο οποίος απολαμβάνει το μεγάλο ενδιαφέρον των παιδιών. Εκεί μπορούν να παρατηρηθούν διάφορα είδη - από εξωτικά πουλιά έως αρκούδες. Τα ηλιακά παγκάκια και τα σκιερά μονοπάτια προσελκύουν κατοίκους και επισκέπτες της πόλης.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Στο πάρκο βρίσκονται επίσης το Αστρονομικό Παρατηρητήριο και το Πλανητάριο «Τζορντάνο Μπρούνο». Η Αίθουσα Αστεριών του είναι εξοπλισμένη με δύο τηλεσκόπια και έχει χωρητικότητα 60 θέσεων.
Πάρκο «Πένιο Πένεφ»	Πόλη Ντιμίτροβγκραντ	Το μνημειακό πάρκο «Πένιο Πένεφ» είναι ένα από τα εμβληματικά αξιοθέατα του Ντιμίτροβγκραντ. Το πάρκο εκτείνεται σε 365 στρέμματα και είναι μοναδικό με τα 92 είδη δένδρων, θάμνων και λουλουδιών του. Τα γλυπτά, τα χαραγμένα ποιήματα, τα λιθόστρωτα άσπρα μονοπάτια με ασβεστολιθικά κράσπεδα, τα γραφικά περάσματα και οι ψηφιδωτές σκάλες, οι καταράκτες και τα σιντριβάνια είναι καινοτομίες στην αρχιτεκτονική τοπίου της Βουλγαρίας κατά τις δεκαετίες του '50 και του '60 του 20ου αιώνα.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Το πάρκο βρίσκεται στο νότιο τμήμα του Ντιμίτροβγκραντ. Έχει ένα όμορφο πανόραμα προς την πόλη. Διοικρύνεται για τη δική του πρωτότυπη εμφάνιση. Με τα χρόνια το πάρκο έχει γίνει ένας προτεινόμενος χώρος για πολιτιστικές εκδηλώσεις - αυτοσχέδιες λογοτεχνικές αναγνώσεις, συναυλίες, ρεσιτάλ κλπ, όπως και ένα αντιπροσωπευτικό μέρος για όλους τους επισκέπτες της πόλης και τις επίσημες αντιπροσωπείες.
Πάρκο Μαρίτσα	Πόλη Ντιμίτροβγκραντ	Το πάρκο «Μαρίτσα» βρίσκεται στη δεξιά όχθη του ποταμού Έβρου, σε μια υπέροχη ποτάμια αναβαθμίδα. Πολλά δέντρα και θάμνοι φυτεύτηκαν.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ντιμίτροβγκραντ.	Αυτό είναι το μεγαλύτερο από τα τρία πάρκα στο Ντιμίτροβγκραντ. Στην αρχή είχε μια πισίνα, ένα εστιατόριο, ακόμη

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
					και ένα τεχνητό ποτάμι όπου ήταν δυνατή η πλεύση με μικρά σκάφη. Το πάρκο έχει πολλά πλατιά και μακρά μονοπάτια..
Σπήλαιο	Χωριό Μπελοπόλιαν, περιοχή «Κοτζά Ντερέ»	Εντάσσεται στα φυσικά αξιοθέατα από το 1978. Έχει προστατευόμενη έκταση 80 εκταρίων.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ιβάνοβγκραντ.	Το σπήλαιο είναι μέρος του κυνηγετικού οικοτόπου του Ρινόλοφου του Μπλασίου.
«Γκόσποντεβα Στάπκα» («Το Βήμα του Κυρίου»)	Χωριό Οριάχοβο	Το «Γκόσποντεβα Στάπκα» («Βήμα του Κυρίου») είναι ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον φυσικό και πολιτιστικό αξιοθέατο, που βρίσκεται στην περιοχή «Κερέζ Ντερέ», στην κοίτη ενός ποταμού. Γύρω του οι αρχαιολογοί έχουν σημειώσει μια σειρά ντολμέν, μερικά από τα οποία είναι σε καλή κατάσταση. Πρόκειται για ένα φυσικό βαθούλωμα στο βράχο το οποίο είναι γεμάτο με νερό που στάζει μέσα από το βράχο καθ 'όλη τη διάρκεια του χρόνου.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Λιουμπίμετς.	Οι αρχαίοι θράκες έχουν λατρεύει παρόμοιους τόπους, αποδίδοντας φόρο τιμής στις νυμφές του νερού. Αυτός είναι ο λόγος, με τα ντολμέν γύρω, να πιστεύουμε ότι η περιοχή ήταν ένα αρχαίο ιερό. Μετά την υιοθέτηση του χριστιανισμού, η θρησκευτική σημασία του χώρου συνεχίζεται να υπάρχει. Γεννήθηκε ένας θρύλος, σύμφωνα με τον οποίο ο Κύριος μεταμφέστηκε ως ταξιδιώτης, ζήτησε νερό από μια γυναίκα που εργάστηκε στο χωράφι της, αλλά αυτή δεν του έδωσε. Τότε το αλόγό του άπτησε πάνω στην πέτρα και το νερό ήρθε από εκεί. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι άνθρωποι αποκαλούν την πηγή „Βήμα του Κυρίου“.
Κοβάν Καγιά	Χωριό Βάλτσο Πολέ	Αυτές είναι οι περίφημες θρακικές βραχώδεις κόγχες. Η περιοχή του «Κοβάν Καγιά» κηρύχθηκε προσταυόμενη	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην	Εδώ συναντάμε τις παγκοσμίως απειλούμενες χερσαίες χελώνες.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		με σκοπό τη διατήρηση των σπάνιων και απειλούμενων φυτών και ζώων. Πρόκειται για ένα από τα λίγα μέρη στη Βουλγαρία, όπου, σε κόγχες ηφαιστειακών βράχων, φωλιάζουν ο Ασπροπάρης και ο Ασπροκέφαλος γύπας, οι μαυροπελαργοί, καθώς και πολλά νότια είδη, όπως ο Γαλαζοκότσυφας και ο Πετροκότσυφας.	αυτοκίνητο.	πόλη Λιουμπίμετς.	
«Πτίτσι Κάμακ» (Πέτρα των Πουλίων) ή «Κους Καγιά»	Χωριό Βάλτσο Πολέ	Πρόκειται για έναν τεράστιο μεγαλοπρεπή βράχο σε σχήμα αετού που βρίσκεται βόρεια του χωριού Βάλτσο Πολέ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Λιουμπίμετς.	Σε πρόσφατες αρχαιολογικές ανασκαφές διαπιστώθηκε ότι ο βράχος ήταν ένα αρχαίο θρακικό συγκρότημα λατρείας, πιθανότατα συνδεδεμένο με το άλλο παρόμοιο συγκρότημα - «Κωφές πέτρες», που βρίσκονται μερικά χιλιόμετρα πάνω στο βουνό.
Οι μαιάνδροι του ποταμού Άρδα	Πόλη Ματζάροβο	Στο μέσο ρου του, ο ποταμός Άρδα σχηματίζει πολλούς όμορφους μαιάνδρους. Μερικοί από τους πιο εντυπωσιακούς και εύκολα προσβάσιμους για τους λάτρεις των φυσικών φαινομένων είναι εκείνοι στην είσοδο του φράγματος «Ιβάιλοβγκραντ» μεταξύ των πόλεων Ματζάροβο και Μπορισλάβτσι.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Ματζάροβο.	Οι μαιάνδροι του ποταμού Άρδα μαζί με τις αμώδεις παραλίες του, το φράγμα «Ιβάιλοβγκραντ», τα εντυπωσιακά βράχια γύρω από το Ματζάροβο και η εξαιρετικά πλούσια γεωγραφία και βιοποικιλότητα αποτελούν ένα μοναδικό φυσικό συγκρότημα με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του οικολογικού και εξειδικευμένου τουρισμού.
Κορυφή Σέινοβets	Χωριό Μεζέκ	Το ύψος της είναι 703,6 μέτρα. Η κορυφή είναι γνωστή στον τοπικό πληθυσμό ακόμη και με το τουρκικό όνομα «Κουρτ Καλέ» που μεταφράζεται ως «το Φρούριο των Λύκων». Εδώ στις 5 Οκτωβρίου του 1912 έγινε η πρώτη μάχη στον Βαλκανικό πόλεμο. Σε αυτή, προστατεύοντας	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Με καλό και αίθριο καιρό από την κορυφή μπορείτε να δείτε το Αιγαίο στην Ελλάδα καθώς και ένα τμήμα του βραχίονα του φράγματος του «Ιβάιλοβγκραντ». Η κορυφή είναι

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρώτωση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		το υψόμετρο, σκοτώθηκαν 14 στρατιώτες του 30ου συντάγματος Σέινοβски, που έδωσε το όνομα της κορυφής. Στην κορυφή στήθηκε ένα μνημείο στη μνήμη των χαμένων. Σήμερα, στην κορυφή υπάρχει επίσης ένας πύργος τηλεόρασης με ύψος άνω των 100 μέτρων που είναι ορατός από μεγάλη απόσταση.			προσβάσιμη με αυτοκίνητο, διέρχοντας από το χωριό Μεζέκ. Ο δρόμος είναι σε καλή κατάσταση, το μόνο μειονέκτημα του είναι ότι σε ορισμένα σημεία είναι απότομο και αρκετά στενό.
Σπήλαιο «Μπάμπινι Μπόζκι»	Χωριό Μράμορ	Έχει μήκος 324 μέτρα. Στην αρχή του ο διάδρομος του σπηλαίου είναι πολύ στενός, αλλά σύντομα επεκτείνεται και μπορείτε να απολαύσετε τις αιθουσες. Στην σπηλιά δεν υπάρχουν πολλοί σπηλαιώδεις σχηματισμοί, από αυτή περνάει ένας μικρός ποταμός, για τα νερά του οποίου οι ντόπιοι λένε ότι βγαίνουν στις κρήνες της Μονής Αγίας Τριάδας.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Το σπήλαιο δεν είναι κοινωνικοποιημένο. Αν αποφασίσετε να μπειτε μέσα, θα χρειαστείτε τουλάχιστον καλό φωτισμό και μπότες.
Το βουνό Σακάρ	Δήμοι Τοπόλοβγκραντ και Σβίλενγκραντ	Το Σακάρ είναι ένα συνοριακό βουνό με σχήμα κούπας στη νοτιοανατολική Βουλγαρία κοντά στους ποταμούς Έβρο, Τούντζα Σοκόλιτσα και Σαζλίκα. Το υψηλότερο σημείο του είναι η κορυφή Βισεγκράντ. Από το Σακάρ περνάει η εθνική οδός Τοπόλοβγκραντ - Σβίλενγκραντ. Με την αφθονία της χλωρίδας και της πανίδας του, το βουνό παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για τους επιστήμονες και τους οικολόγους. Εδώ υπάρχει η μεγαλύτερη ποικιλία αρπακτικών στη Βουλγαρία που απειλούνται με εξαφάνιση. Για πολλά χρόνια, η περιοχή του βουνού Σακάρ είχε κλειστεί επειδή είναι παραμεθόρια περιοχή. Η τουριστική υποδομή δεν είναι καλά ανεπτυγμένη αλλά έχει μεγάλες δυνατότητες. Τα τελευταία χρόνια ο	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Σβίλενγκραντ.	Εκτός από τα τουριστικά και φυσικά χαρακτηριστικά του, το βουνό διακρίνεται επίσης από το γεγονός ότι διατηρεί πολύτιμα ίχνη της ιστορίας μας. Υπάρχουν υπολείμματα θρακικών οικισμών έως τον Μεσαίωνα - υπάρχουν δεκάδες ντολμέν, ιερά και φρούρια από διάφορες εποχές. Εδώ βρίσκεται επίσης ένα από τα σημαντικότερα πολιτιστικά αξιοθέατα στην περιοχή του βουνού Σακάρ - η Μονή Αγίας Τριάδας στο Ούστρεμ. Το Σακάρ έχει και άλλα αξιοθέατα - εδώ βρίσκονται 7 προστατευόμενες περιοχές και 6 φυσικά

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		κυνηγετικός και αλιευτικός τουρισμός είναι πολύ δημοφιλείς. Για το σκοπό αυτό δημιουργήθηκαν ειδικά προσαρμοσμένα οικήματα κυνήγι, και για όσους θέλουν να μάθουν να κυνηγούν, οι ιδιοκτήτες προσφέρουν ένα είδος εκπαίδευσης. Από την άποψη του οικολογικού τουρισμού στο Σακάρ υπάρχουν πολλά οικολογικά μονοπάτια που προσφέρουν πεζοπορία, γεμάτη με περιπέτειες σε συνδυασμό με το μοναδικό φυσικό τοπίο της άγριας ζωής που περιβάλλει τους τουρίστες.			αξιοθέατα, μεταξύ των οποίων υπάρχουν μερικοί βραχώδεις σχηματισμοί και χώροι ιστορικής σημασίας.
Βέχτατα τσέρκβα (Η παλαιά εκκλησία)	Πόλη Τοπόλοβγκραντ	Η Παλαιά Εκκλησία είναι ένα σπήλαιο με ακανόνιστο σχήμα με πληθώρα εσοχών και κόγχες στους τοίχους και τις καμάρες, το οποίο το 10το αιώνα χρησιμοποιήθηκε ως εκκλησία. Οι κατά προσέγγιση διαστάσεις του είναι 8 μ x 6 μ. Η εκκλησία δεν έχει διαμορφωθεί περαιτέρω, έχει διατηρηθεί η φυσική διαμόρφωση των βράχων και σχεδόν όλοι οι κόγχες και τοίχοι βάφτηκαν απευθείας σε γυμνό βράχο. Εικόνες αγίων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, ελληνικές επιγραφές ξεχωρίζουν στις καμάρες και τις ψηλές κόγχες. Δυστυχώς, λόγω της διείσδυσης του νερού και της διάβρωσης, πολλές εικόνες και επιγραφές είναι μόλις ορατές και μόνο ένα μικρό μέρος των εικόνων διατηρούνται καλά. Μεταξύ αυτών είναι οι τρεις άγιοι ζωγραφισμένοι σε ένα από τους θόλους. Στη μέση βρίσκεται η Αγία Παρασκευή, και στα δεξιά είναι ένας νέος άγιος. Αυτές οι δύο εικόνες διατηρούνται καλύτερα από καλλιτεχνική άποψη. Στα	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλοβγκραντ.	Υπάρχουν πολλές διαφορετικές υποθέσεις σχετικά με την ιστορία και τη μοίρα της Παλαιάς Εκκλησίας. Ίσως το σπήλαιο κατοικήθηκε από την Αρχαιότητα, καθώς και κατά τον πρώιμο Χριστιανισμό, παρόμοια με τα μοναστικά κελιά της Μονής Αλαντζά. Από το πέτρινο τόξο της «Παλαιάς Εκκλησίας» έσταζε νερό, το οποίο στο παρελθόν θεωρούταν ιερό και θεραπευτικό. Κατά τη διάρκεια των μεγάλων εορτών Σπάσοβντεν, του Αγίου Γεωργίου, της Αγίας Τριάδας, των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου κλπ. εδώ ερχόνταν άνθρωποι από όλες τις άκρες της χώρας για να πλύνουν τα άρρωστα σώματα τους και να λάβουν θεραπεία.

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG VA «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒFI αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΞΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		δεξιά τους υπάρχει μια εικόνα σε προτομή της «Παναγίας Οράντας» (Προσευχή και Προστάτις). Η εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ βρίσκεται στο πάνω δεξί μέρος, απέναντι από την είσοδο του σπηλαίου. Όλες οι εικόνες δημιουργήθηκαν με πινέλο, με γήινη όχρα, σε ένα τόνο, σε μερικά σημεία πυκνότερα και σε μέρη ελαφρύτερα και διαφανή (π.χ. στα φωτιστέφανα γύρω από τα κεφάλια). Άλλα ίχνη εικόνων (μόνο εικόνες, πουθενά ολόκληρες σκηνές) μπορούν να εντοπιστούν με προσεκτική προσήλωση του βλέμματος.			
Σπήλαιο «Μπάμπι Μπόζκι»	Χωριό Μράμορ	Έχει μήκος 324 μέτρα. Το σπήλαιο δεν είναι κοινωνικοποιημένο. Αν αποφασίσετε να μπειτε μέσα, θα χρειαστείτε τουλάχιστον καλό φωτισμό και μπότρες. Στην αρχή του ο διάδρομος του σπηλαίου είναι πολύ στενός, αλλά σύντομα επεκτείνεται και μπορείτε να απολαύσετε τις αίθουσες.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Τοπόλσκι.	Στην σπηλιά δεν υπάρχουν πολλοί σπηλαιώδεις σχηματισμοί, από αυτή περνάει ένας μικρός ποταμός, για τα νερά του οποίου οι ντόπιοι λένε ότι βγαίνουν στις κρήνες της Μονής Αγίας Τριάδας.
Καταρράκτης Κιουμουρλούκα	Πόλη Χάρμανλι	Ο φυσικός καταρράκτης βρίσκεται στο φράγμα Κιουμουρλούκα, το τελευταίο με πολύ καλά ανεπτυγμένη τουριστική βάση και προσβάσιμο από το δρόμο προς το Ματζάροβο, 4χλμ. από την πόλη Χάρμανλι.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Χάρμανλι.	Εκεί βρίσκεται επίσης η προστατευόμενη περιοχή «Ντεφιλέτο».
Καταρράκτης Κουρού-ντερέ	Πόλη Χάρμανλι	Είναι ένας φυσικός καταρράκτης στην περιοχή Κουρού-ντερέ.	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Χάρμανλι.	Εκεί βρίσκεται επίσης η προστατευόμενη περιοχή «Ντεφιλέτο».
Άλσος «Κενάνα»	Πόλη Χάσκοβο	«Κενάνα» είναι το μεγαλύτερο πάρκο στην επικράτεια του Δήμου Χάσκοβο (236,6 εκτάρια) και βρίσκεται βορειοανατολικά της πόλης. Το κύριο μέρος του είναι	Ο χώρος είναι προσβάσιμος με αυτοκίνητο.	Υπάρχουν καλές επιλογές διαμονής και εστίασης στην πόλη Χάσκοβο.	Εδώ υπάρχουν 8 καλά εξοπλισμένα γήπεδα τένις, με προπονητές, που είναι πολύ καλά για τένις και σκουός. Στο

Το παρόν έγγραφο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Πρωώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της βουλγαρο-ελληνικής διασυνοριακής περιοχής μέσω έξυπνων και ψηφιακών εργαλείων» (eTOURIST), που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020», σύμφωνα με την Σύμβαση ΒΦΙ αριθ. B2.6c.07 / 09.10.2017. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020». This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools” (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No B2.6c.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.”

ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΣΒΑΣΙ ΜΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
		δασωμένο. Υπάρχουν πολλά είδη δέντρων εδώ. Ενδιαφέροντα από денτρολογική άποψη είναι «το μικρό και το μεγάλο ισόγειο», οι βιολογικοί κήποι με δέντρα και τριαντάφυλλα και ο «ξηρός ποταμός». Ένας ευρύς πεζόδρομος, μήκους 2,5 χιλιομέτρων, περνά μέσα από το πάρκο. Οδηγεί στο κέντρο της σύνθεσης του πάρκου - μια τεχνητή λίμνη και ένα εστιατόριο. Στο πάρκο υπάρχουν πολλά μπαρ, ξενοδοχεία, πισίνες, θερινός κινηματογράφος, παιδική χαρά και αθλητικές εγκαταστάσεις.			«Κενάνα» βρίσκεται επίσης ο ζωολογικός κήπος της πόλης του Χάσκοβο, με έκταση 9 στρεμμάτων και μεγάλο αριθμό διάφορων ζωικών ειδών, καθώς και το φράγμα «Σίβατα Βοντά» (Το Γκρι Νερό)."

